

Lovforslag nr. L 196. Fremsat den 29. marts 2006 af Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen)

Forslag

til

Lov om ændring af søloven og forskellige andre love

(Digital skibsregistrering, pant, udlæg m.v. i fiskerettigheder, fordeling af bjærgeløn og skibes hjemsted)

§ 1

I søloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 538 af 15. juni 2004, som ændret ved lov nr. 599 af 24. juni 2005, foretages følgende ændringer:

1. § 5, stk. 1, affattes således:

»§ 5. Danske skibe skal have hjemsted i riget. For fiskeskibe skal hjemstedet være en havn, for andre skibe kan hjemstedet være enten en havn eller en by.«

2. Overskriften i kapitel 2 ændres til: »Matrikulering«.

3. Overskriften til §§ 28 – 38 ophæves og i stedet indsættes:

»Kapitel 2 A

Rettighedsregistrering

§ 27 a. I skibsregistret registreres ejerrettigheder, panterettigheder og andre begrænsede rettigheder over de i skibsregistret indførte skibe samt underpant sætning af digitale ejerpantebrev med pant i sådanne skibe. Søfartsstyrelsens øvrige registreringer vedrørende skibe er ikke omfattet af bestemmelserne i kapitel 2 A – 2 C og kapitel 2 E.

Stk. 2. Anmeldelse af de i stk. 1 nævnte rettigheder kan ske på de af Søfartsstyrelsen udarbejdede papirblanketter, eller digitalt, med digital signatur, jf. dog § 46 a, stk. 1, og § 46 b, stk. 1. Negotiable pantebrev, der giver pant i skibe, kan ikke anmeldes i digital form, før Søfartsstyrelsen har fastsat regler herom, jf. § 46 a, stk. 1.«

4. Efter § 28 indsættes:

»§ 28 a. Underpant i digitale ejerpantebrev skal registreres for at opnå beskyttelse mod aftaler, der i god tro indgås om pantebrevet, og mod aftaler om eller mod retsforfølgning mod skibet i medfør af § 28, stk. 1.

Stk. 2. Underpant efter stk. 1 og aftale eller retsforfølgning efter § 28, stk. 1, der skal kunne fortrænge en ikke-registreret ret i et ejerpantebrev eller inden for et ejerpantebrevs ramme, skal selv være registreret og erhververen ifølge aftalen være i god tro.

Stk. 3. En panthaver med registreret underpant i et digitalt ejerpantebrev kan i god tro med sikkerhed i ejerpantebrevet og med prioritet forud for senere registrerede panterettigheder i eller inden for rammen af ejerpantebrevet og retsforfølgning udvide det sikrede gældsforhold indtil det tidspunkt, hvor meddelelse om de efterstående rettigheder er kommet frem til panthaveren.

Stk. 4. Overdragelse eller anden overførsel af rettigheder, som nævnt i stk. 1, skal registreres for at få gyldighed mod aftaler, der indgås om pantebrevet, og mod retsforfølgning.«

5. § 29, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Når et pantebrev er registreret, behøver overdragelse af pantebrevet ingen registrering, medmindre pantebrevet er udstedt i digital form, jf. § 46 a og § 46 b.«

6. I § 31, stk. 1, indsættes efter »et skib«: »eller et ejerpantebrev med pant i et skib,« og efter »skibet«: », jf. dog stk. 2 og 3.«

7. I § 31 indsættes som *stk. 2 og 3*:

»*Stk. 2.* Ved udlæg, bortset fra udlæg på grundlag af pantebrev med pant i det udlagte, og arrest i skib og i tilfælde af et skibs salg eller overtagelse ved endelig tvangsauktion skal fageden snarest muligt foranledige meddelelse herom registreret i skibsregistret. I tilfælde af konkurs og behandling af dødsbo ved bobestyrer skal skifteretten foranledige meddelelse herom registreret i skibsregistret, når kurator eller bobestyrer meddeler skifteretten, at boet omfatter et registreret skib.

Stk. 3. Søfartsstyrelsen kan efter forhandling med Justitsministeriet bestemme, at meddelelse om andre afgørelser, der træffes af en domstol, skal anmeldes til registrering af denne.«

8. I § 34, *stk. 1*, indsættes som *2. pkt.*:

»Et dokument skal endvidere afvises, hvis det ikke opfylder de krav, der er fastsat i medfør af §§ 46 a – 46 d.«

9. I § 34 indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Søfartsstyrelsen kan udsætte en registrering, såfremt der er mistanke om, at et dokument er falsk, eller ikke hidrører fra en ifølge registret berettiget, eller det i øvrigt skønnes, at der er behov for yderligere dokumentation.«

Stk. 2 og 3 bliver herefter *stk. 3 og 4*.

10. § 35, *stk. 2, 2. pkt.*, affattes således:

»Pantebreve, som er udstedt i digital form, og pantebreve til statskassen og de af staten etablerede låneinstitutioner kan dog udslettes mod kvittering fra den, der er berettiget ifølge skibsregistret.«

11. I § 36 indsættes efter *stk. 1*, som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Søfartsstyrelsen kan fastsætte regler om fastsættelse af anmeldelsestidspunktet på klokkeslæt. Søfartsstyrelsen kan dog fastsætte regler om anmeldelsestidspunktet, der afviger herfra, for dokumenter, som modtages i papirform.«

Stk. 2 og 3 bliver herefter *stk. 3 og 4*.

12. § 36, *stk. 2*, der bliver *stk. 3*, affattes således:

»*Stk. 3.* Dokumenter, der anmeldes på samme tidspunkt, betragtes ved registreringen som ligestillet. Uanset dette medfører uklarhed i adkomstforholdet, registreres dokumenterne, men udslettes på ny, såfremt anmelderne ikke inden en af skibsregistret fastsat frist har tilvejebragt klarhed i adkomstforholdet.«

13. Efter § 36 indsættes:

»§ 36 a. Betaling af renter og afdrag på registrerede negotiable pantebrev i digital form eller leje, andre ydelser, opsigelser og lignende handlinger, der har hjemmel i et registreret digitalt dokument, kan, når de foretages i god tro, gyldigt ske til den, der ifølge skibsregistret er beføjet til at modtage nævnte ydelser, opsigelser og lignende.

Stk. 2. Når et registreret, negotiabelt pantebrev, som er i digital form, er overdraget til eje eller pant, kan en skyldner i god tro med frigørende virkning betale forfaldne renter til overdrageren. Det samme gælder om afdrag, som efter det registrerede pantebrev skal betales til bestemt angivne tidspunkter.

§ 36 b. Skyldneren ifølge et registreret, negotiabelt pantebrev i digital form eller en registreret underpantsætning i et digitalt ejerpantebrev er kun forpligtet til at betale gælden mod aflysning af pantebrevet eller underpantsætningen.

§ 36 c. Betaler skyldneren ifølge et registreret, negotiabelt pantebrev, som er i digital form, afdrag før forfaldstid, herunder ekstraordinære afdrag, kan skyldneren kræve pantebrevet nedlyst hermed. Betaler skyldneren efter forfaldstid afdrag, der efter det digitale pantebrev skal erlægges til bestemt angivne tidspunkter, kan skyldneren kun forlange særskilt kvittering.

Stk. 2. Er skyldforholdet ophørt, kan skyldneren forlange pantebrevet aflyst. Er skyldforholdet ændret ved aftale, modregningserklæring, dom eller opsigelse, kan skyldneren forlange dette registreret.«

14. I § 37 indsættes efter *stk. 2* som nyt stykke:

»*Stk. 3.* Ved overdragelse af et registreret, negotiabelt pantebrev i digital form til eje eller pant gælder endvidere reglerne i § 37 a og § 37 b.«

Stk. 3 bliver herefter *stk. 4*.

15. I § 37, *stk. 3*, som bliver *stk. 4*, ændres »*stk. 1 og 2*« til: »*stk. 1 – 3*«.

16. Efter § 37 indsættes:

»§ 37 a. Når et registreret, negotiabelt pantebrev, som er i digital form, er overdraget til eje eller pant af den ifølge skibsregistret berettigede, og erhververen i god tro har fået registreret overdragelsen, kan han ikke mødes med nogen af de

i gældslovens § 15, stk. 1, omfattede indsigelser fra skyldneren.

Stk. 2. Skyldneren bevarer selv over for en godtroende erhverver sine indsigelser efter gældslovens § 16. Det samme gælder for skyldnerens indsigelser efter gældslovens § 17.

§ 37 b. Når et registreret, negotiabelt pantebrev, som er i digital form, er overdraget til eje eller pant af den ifølge skibsregistret berettigede, og erhververen i god tro har fået registreret sin ret, hindrer det ikke erhververens ret, at den, der var berettiget ifølge skibsregistret, var umyndig eller manglede ret til at råde over pantebrevet.

§ 37 c. Over for den, som har fået registreret en overdragelse af et negotiabelt pantebrev, som er i digital form, til eje eller pant, kan skyldneren kun kræve modregning med fordringer på overdrageren, hvis erhververen vidste, at skyldneren havde en fordring, der kunne benyttes til modregning, og at han ville lide tab ved overdragelsen, hvis den afskar modregning.

Stk. 2. Adgangen til at modregne fordringer, der udspringer af samme retsforhold som pantebrevsfordringen, bevares dog trods overdragelsen, medmindre andet følger af reglerne om indsigelser fra dette forhold.«

17. Efter § 38 indsættes 17 ny kapiteloverskrift:

»Kapitel 2 B

Registreringens foretagelse, autorisation og fuldmagter«

18. Efter § 39 indsættes:

§ 39 a. Anmeldere, der er autoriseret efter § 39 b, kan udstede og anmelde dokumenter forsynet med anmelderens digitale signatur vedrørende rettigheder i skibe til skibsregistret. Søfartsstyrelsen kan dog begrænse autorisationens omfang til enkelte typer af dokumenter eller ekspeditioner mv.

Stk. 2. Anmelderen skal kontrollere, at det digitale dokument hidrører fra den, der ifølge skibsregistret er berettiget til at råde over den pågældende ret, eller er udstedt med hans samtykke, og at han har forpligtet sig som anført i det digitale dokument. Det skal af anmeldelsen fremgå, at anmelderen har foretaget denne kontrol.

Stk. 3. Lider nogen tab som følge af anmelderens virksomhed som anmelder, har skadelidte ret til erstatning fra anmelderen efter dansk rets almindelige regler.

Stk. 4. Erstatning for tab, som staten har betalt i medfør af § 46, kan kræves erstattet af anmelderen, hvis dokumentet, der giver anledning til tabet, er anmeldt af anmelderen i henhold til stk. 1.

Stk. 5. Søfartsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skibsregistret i forbindelse med registrering i henhold til stk. 1, skal sende meddelelse til den, der ifølge registret er berettiget til at disponere over den pågældende rettighed.

§ 39 b. Autorisation som anmelder meddeles af Søfartsstyrelsen.

Stk. 2. Autorisation kan meddeles til:

1. virksomheder, der i henhold til § 7 i lov om finansiel virksomhed har tilladelse som pengeinstitut,
2. personer, der i henhold til § 119 i retsplejeloven er beskikket som advokat.

Stk. 3. Autorisation som anmelder kan endvidere meddeles til personer og virksomheder, der her i landet udøver aktiviteter af den i stk. 2 omhandlede art i henhold til EF-traktatens regler om fri etableringsret og fri udveksling af tjenesteydelser.

Stk. 4. Den, der ansøger om autorisation som anmelder, skal gøre det antageligt, at den pågældende vil kunne udøve virksomheden forsvarligt.

Stk. 5. Ansøgeren skal endvidere stille betryggende sikkerhed for pengekrav, som måtte opstå som følge af dennes virksomhed som anmelder, jf. § 39 a, stk. 3 og 4. Søfartsstyrelsen kan bestemme, at en ansøger opfylder kravet om sikkerhedsstillelse ved at opfylde krav, der stilles i anden lovgivning.

Stk. 6. Søfartsstyrelsen fastsætter nærmere regler om udformning og indhold af ansøgninger om autorisation som anmelder og om betingelserne for at opnå autorisation, om sikkerhedsstillelsens størrelse, art og tidsmæssige udstrækning, og om hvilke vilkår der kan knyttes til en autorisation.

Stk. 7. Autorisation som anmelder kan meddeles til andre personer end de i stk. 2 og 3 nævnte, som opfylder betingelserne i stk. 4 og 5, og som

- 1) ikke er umyndige, under værgemål efter værgemålslovens § 5 eller under samværgemål efter værgemålslovens § 7,

- 2) ikke har anmeldt betalingsstandsning eller er under konkurs,
- 3) ikke har betydelig forfalden gæld til det offentlige, hvorved forstås gæld i størrelsesordenen 50.000 og derover, og
- 4) ikke er dømt for strafbart forhold, der begrundes en nærliggende fare for misbrug af stillingen som autoriseret anmelder.

Stk. 8. Autorisation som anmelder kan ud over de tilfælde, der er nævnt i stk. 2 og 3, meddeles til aktieselskaber og anpartsselskaber, som er registreret i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, og som opfylder betingelserne i stk. 4 og 5. Det er endvidere en betingelse for meddelelse af autorisation, at direktørerne og flertallet af bestyrelsesmedlemmerne opfylder betingelserne i stk. 7, nr. 1, og at direktørerne og alle bestyrelsesmedlemmerne opfylder betingelserne i stk. 7, nr. 2-4. Der kan under samme betingelser meddeles autorisation til andre selskaber, foreninger, fonde og lignende, der er hjemmehørende her i landet.

Stk. 9. Indtræder der nye medlemmer i direktionen eller bestyrelsen, skal selskabet mv. inden 14 dage anmelde dette til skibsregistret, der herefter afgør, om autorisationen kan opretholdes.

Stk. 10. Autorisation kan kun meddeles, hvis personer med bestemmende indflydelse over selskabet mv. opfylder betingelserne i stk. 7, nr. 4.

§ 39 c. En autorisation kan tilbagekaldes, hvis anmelderen gør sig skyldig i grov eller gentagen overtrædelse af vilkår for autorisationen, eller af loven, eller forskrifter udstedt i medfør af loven. Det samme gælder, hvis der er særlig grund til at antage, at anmelderen ikke vil udøve virksomheden på forsvarlig måde.

Stk. 2. En autorisation skal tilbagekaldes, hvis autorisationsindehaveren ikke opfylder det i § 39 b, stk. 2, nævnte vilkår om tilladelse eller beskikkelse, hvis det i § 39 b, stk. 3, nævnte grundlag for autorisationen bortfalder, eller hvis autorisationsindehaveren ikke opfylder det i § 39 b, stk. 5, nævnte vilkår om sikkerhedsstillelse.

Stk. 3. En autorisation bortfalder, hvis anmelderen dør, kommer under værgemål efter værgemålslovens § 5 eller under samværgemål efter værgemålslovens § 7, har anmeldt betalingsstandsning eller er under konkurs.

§ 39 d. Den, der er berettiget til at råde over eller erklære sig om en ret over et bestemt skib, kan efter reglerne i stk. 2 samt de regler, der fastsættes i medfør af stk. 3, give en anden person fuldmagt til at udstede og anmelde dokumenter vedrørende den pågældende ret til registrering, herunder afgive erklæringer vedrørende skibet. Fuldmagten skal indsendes til skibsregistret elektronisk eller på papir. Fuldmagten kan indsendes, inden den pågældende er berettiget til at råde.

Stk. 2. Er fuldmagten ikke registreret inden modtagelsen af et dokument, der anmeldes til registrering på grundlag af fuldmagten, giver skibsregistret fuldmagtshaver en frist på 7 dage til indsendelse af fuldmagten.

Stk. 3. Søfartsstyrelsen kan fastsætte regler om udformningen og indholdet af fuldmagter, der skal indsendes til skibsregistret, herunder at fuldmagten skal indeholde oplysning om person- eller virksomhedsnummer for fuldmagtsgiver og fuldmagtshaver, og at papirfuldmagter skal være oprettet således, at de kan aflæses maskinelt, samt om en længste gyldighedsperiode for fuldmagter. Søfartsstyrelsen kan endvidere fastsætte regler om skibsregistrets adgang til på begæring at forlænge fristen i stk. 2 og om, at skibsregistret i forbindelse med registrering efter stk. 1 skal sende meddelelse til den, der ifølge registret er berettiget til at disponere over den pågældende rettighed.«

19. Overskriften til §§ 41 og 42 ophæves og i stedet indsættes:

»Kapitel 2 C

Prækclusion, retsmidler m.v.«

20. Overskriften til §§ 43 – 44 udgår.

21. I § 45, stk. 1, ændres »anmeldelsesdato« til: »anmeldelsestidspunkt«.

22. I § 46 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Er der af statskassen ydet erstatning i medfør af stk. 1, som følge af misbrug af en digital signatur, jf. § 46 c, kan staten gøre regres mod certifikatindehaveren, hvis denne ikke har iagttaget de ved udstedelsen af certifikatet fastsatte sikkerhedskrav. Om regres i andre tilfælde gælder dansk rets almindelige regler.«

23. Efter § 46 indsættes som nyt kapitel:

»Kapitel 2 D

Digital skibsregistrering

§ 46 a. Søfartsstyrelsen kan fastsætte regler om, at negotiable pantebreve, der giver pant i et skib, skal udstedes i digital form for at kunne registreres i skibsregistret.

Stk. 2. Bestemmelserne i gældslovens kapitel II, bortset fra § 11, stk. 2, finder ikke anvendelse på registrerede, negotiable gældsbreve i digital form med pant i skib, jfr. dog § 37 a.

§ 46 b. Søfartsstyrelsen kan fastsætte regler om, at andre dokumenter end de i § 46 a nævnte, som anmeldes til registrering, samt øvrige dokumenter, som sendes til eller fra skibsregistret, skal være digitale.

Stk. 2. Bestemmelserne i gældslovens kapitel III finder anvendelse på registrerede, digitale gældsbreve, der giver pant i skibe, hvori der er indføjet ordene "ikke til ordre" eller tilsvarende forbehold, samt på registrerede, digitale skadesløsbreve, der giver pant i skibe, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Reglerne i gældslovens § 31, stk. 1-4, finder ikke anvendelse ved overdragelse af registrerede digitale gældsbreve med pant i skib.

§ 46 c. Søfartsstyrelsen kan fastsætte regler om digitale dokumenter, der anvendes i forbindelse med registrering i skibsregistret, herunder at disse skal være i en bestemt struktureret form, og at der skal anvendes bestemte digitale systemer.

§ 46 d. Søfartsstyrelsen kan fastsætte regler om, at dokumenter, som anmeldes til registrering, samt øvrige dokumenter, som sendes digitalt til eller fra skibsregistret, skal være forsynet med digital signatur.

Stk. 2. Søfartsstyrelsen kan efter forhandling med ministeren for videnskab, teknologi og udvikling fastsætte nærmere regler om de tekniske krav til dokumenter og digitale signaturer, herunder krav om, at indehaveren skal underkaste sig særlige vilkår for beskyttelsen af signaturen mv.«

24. I kapiteloverskriften efter § 46 d ændres »3. kapitel« til: »Kapitel 2 E«.

25. I § 47 indsættes som stk. 4-8:

»Stk. 4. En rettighed over et skib, som er registreret i skibsregistret, omfatter uden særlig vedtagelse fiskerirettigheder, der tildeles ejeren i sin egenskab af ejer af skibet eller erhverves af denne til brug for skibet. Dette gælder dog ikke, hvis erhvervelsen er sket i strid med stk. 6.

Stk. 5. Særskilte rettigheder over en fiskerirettighed, der omfattes af en rettighed over et skib, der er registreret i skibsregistret, kan ikke stiftes eller forbeholdes, jf. dog stk. 6 og 7.

Stk. 6. Ejeren af et skib, der er registreret i skibsregistret, kan med samtykke fra samtlige registrerede rettighedshavere afhænde en fiskerirettighed.

Stk. 7. Ejeren af et skib, der er registreret i skibsregistret, kan uden samtykke fra rettighedshaverne i skibet overdrage retten til at udnytte en fiskerirettighed fra overdragelsestidspunktet og indtil kalenderårets udløb. Aftaler om begrænsning af ejerens beføjelser efter 1. pkt. er ikke gyldige.

Stk. 8. Fiskerirettigheder efter stk. 4-7 omfatter kvoteandele af enhver art, ret til årsmængde, havdage og kapacitet samt andre lignende rettigheder, der tilkommer den til enhver tid værende ejer af et skib, der anvendes til erhvervsfiskeri.«

26. Overskriften efter § 50 a affattes således:

»3. kapitel

Søpanteret og andre rettigheder i skib«

27. § 56 affattes således:

»§ 56. Bestemmelsen i § 47, stk. 1, om skibes tilbehør finder tilsvarende anvendelse på søpanteret i skib.«

28. § 451, stk. 4, affattes således:

»Stk. 4. Bestemmelserne i stk. 1 og 2, om bjærgelønnens fordeling kan ved forudgående aftale fraviges til ugunst for skibsfører eller mandskab, når aftalen er indgået i forbindelse med forhyringen og gælder udførelsen af et bestemt bjærgningsforetagende. Bestemmelserne i stk. 1 og 2, kan ligeledes fraviges ved forudgående aftale, når de pågældende er forhyret med et fartøj, der er særlig udrustet til eller bliver udrustet til bjærgningsvirksomhed, eller på anden måde er egnet til bjærgning, og dette indgår, eller kan indgå som en del af skibets normale drift.«

§ 2

I lov om Dansk Internationalt Skibsregister, jf. lovbekendtgørelse nr. 273 af 11. april 1997, som ændret senest ved § 1 i lov nr. 460 af 31. maj 2000, foretages følgende ændringer:

1. § 12, nr. 1), affattes således:

»1) i hvilket omfang bestemmelserne i søloven om skibsregistrering samt bestemmelser fastsat i medfør heraf skal finde anvendelse på skibe registreret i Dansk Internationalt Skibsregister.«

§ 3

I lov om rettens pleje, jf. lovbekendtgørelse nr. 910 af 27. september 2005, som ændret senest ved lov nr. 1399 af 21. december 2005, foretages følgende ændringer:

1. I § 478, stk. 4, indsættes som 2. pkt.:

»I de i stk. 1, nr. 6, nævnte tilfælde kan fuldbyrdelse endvidere foretages hos den, der, som skyldner, selvskyldnerkautionist eller pantsætter, har forpligtet sig ved et digitalt pantebrev, der er eller har været registreret i skibsregistret eller i Dansk Internationalt Skibsregister.«

2. I § 488, stk. 2, indsættes som 3. pkt.:

»Ved digitale pantebreve, der er eller har været registreret i skibsregistret eller i Dansk Internationalt Skibsregister, skal anmodningen i stedet indeholde en præcis henvisning til dokumentet i skibsregistret eller i Dansk Internationalt Skibsregister.«

3. I § 510, stk. 1, ændres »lov om skibsregistrering § 48« til: »sølovens § 47, stk. 1-3,«.

4. I § 510 indsættes som stk. 4:

»Stk. 4. Stk. 1 og 2 finder tilsvarende anvendelse på en fiskerirettighed, der efter sølovens § 47, stk. 4, omfattes af en rettighed over et registreret skib.«

5. I § 518, stk. 3, ændres »§ 48 i lov om skibsregistrering« til: »sølovens § 47«.

§ 4

I lov om afgift af tinglysning og registrering af ejer- og panterrettigheder mv., jf. lov nr. 382 af 2. juni 1999, som ændret senest ved § 4 i lov nr. 560 af 24. juni 2005, foretages følgende ændring:

1. I § 12, stk. 1, 1. pkt. og 2. pkt., indsættes efter »retspant«: »og underpant i digitale ejerpantebrev«.

§ 5

Økonomi- og erhvervsministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden, jf. dog stk. 2. Ministeren kan fastsætte, at dele af loven træder i kraft på et senere tidspunkt.

Stk. 2. § 1, nr. 25 og nr. 27, og § 3 nr. 3 – 5 træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Stk. 3. Sølovens § 47 og § 56, som indsat ved denne lovs § 1, nr. 25 og 27, finder alene anvendelse på panterrettigheder og andre begrænsede rettigheder over registrerede skibe, hvis rettigheden er stiftet efter disse bestemmelsers ikrafttræden.

Stk. 4. Sølovens § 47, stk. 5, som indsat ved denne lovs § 1, nr. 25, finder ikke anvendelse på panterrettigheder og andre begrænsede rettigheder over de i § 47, stk. 8, nævnte fiskerirettigheder, såfremt den pågældende panterrettighed eller anden begrænsede rettighed er stiftet før denne bestemmelsers ikrafttræden. Sølovens § 47, stk. 7, som indsat ved denne lovs § 1, nr. 25, finder alene anvendelse på aftaler indgået efter denne bestemmelsers ikrafttræden.

Stk. 5. Sølovens § 451, stk. 4, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 28, har alene virkning for forhyring indgået efter denne bestemmelsers ikrafttræden.

Stk. 6. Retsplejelovens § 510, stk. 1, som ændret ved denne lovs § 2, nr. 3, retsplejelovens § 510, stk. 4, som indsat ved denne lovs § 2, nr. 4, og retsplejelovens § 518, stk. 3, som ændret ved denne lovs § 2, nr. 5, finder alene anvendelse på retsforfølgning, der foretages efter disse bestemmelsers ikrafttræden.

§ 6

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Stk. 2. Lovens § 1 og § 2 kan ved kongelig anordning sættes i kraft i Grønland med de ændringer, der følger af de særlige grønlandske forhold. Lovens § 1, nr. 28, kan sættes i kraft for Færøerne med de ændringer, som følger af de særlige færøske forhold.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Forslaget indeholder fire hovedelementer:

- a) En bestemmelse, hvorefter skibe i handelsflåden og fritidsfartøjer kan have hjemsted også i byer uden havn.
- b) Bestemmelser som giver mulighed for en trinvis indføring af digital skibsregistrering.
- c) Nye bestemmelser om pantsætning af de til fiskeskibe knyttede fiskerirettigheder.
- d) En justering af lovens bestemmelser om bjærgning.

Forslaget om skibes hjemsted medfører, at skibe, bortset fra fiskeskibe, får mulighed for at vælge enhver dansk by som hjemsted for skibet, modsat i dag, hvor hjemstedet for alle skibe skal være en havn her i riget.

Formålet med forslaget om digital skibsregistrering er at skabe mulighed for digital, papirløs skibsregistrering. Forslaget udgør dermed et bidrag til regeringens målsætning om at etablere en digital forvaltning. Digitalisering af skibsregistreringen vil udgøre en effektivisering såvel for skibsregistrets brugerreds, dvs. de maritime erhverv, advokater samt finansielle virksomheder. Som et resultat vil papiransmeldelser kunne undgås, og der bliver mulighed for hurtigere sagsbehandling og registrering. Lovforslaget tilsigter således at reducere de administrative byrder for erhvervslivet.

Forslaget om pant i fiskerirettigheder medfører, at et registreret pant eller anden rettighed i et skib, som er optaget i Skibsregistret, udvides til at omfatte fiskerirettigheder, som er tildelt ejeren af skibet ved en udstedt tilladelse og knyttet til fiskefartøjet. Hermed sikres, at fiskerirettigheder indgår i kreditors sikkerhed sammen med skibets normale tilbehør, som f.eks. motorer, radioudstyr og fiskeriredskabet m.v., jf. § 47, stk. 1.

Forslaget indebærer en forenkling af pantsætning af fiskeskibe, idet det ikke længere vil være nødvendigt

for en pantekreditor at sikre sin ret i skibet med de tilhørende fiskerirettigheder både ved at registrere pant i skibet og tinglyse løsørepan i Personbogen. For fiskeskibe, der kan optages i Skibsregistret, vil der for sådanne rettigheder, stiftet efter lovens ikrafttræden, kun være en sikringsakt, nemlig registrering af pant i skibet.

Lovforslagets bestemmelser om pant i fiskerirettigheder er forberedt af en arbejdsgruppe med deltagere fra Justitsministeriet, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Søfartsstyrelsen, Fiskeridirektoratet, Fiskeribanken, Finansrådet og Københavns Universitet.

Forslaget om bjærgeløn medfører en ændring af bestemmelsen i § 451, stk. 4, om bjærgelønnens fordeling på det bjærgende fartøj. Ændringen skal afspejle udviklingen indenfor bjærgningsvirksomhed, der har medført, at flere forskellige typer af skibe udfører bjærgningsopgaver som en del af deres normale drift.

Reglerne om bjærgning findes i søloven, der helt overvejende er identisk i de nordiske lande, idet man generelt har set det som en fordel at have en nordisk retsenhed på søretsområdet. Retspraksis vedrørende bestemmelsen om bjærgelønnens fordeling er dog sparsom og ikke entydig i de nordiske lande. En ændring af loven foretages for at sikre, at bestemmelsen afspejler de vilkår, som aktørerne på bjærgningsområdet opererer under. Endvidere skal en ændring af bestemmelsen forhindre, at skibe hjemmehørende i Danmark udsættes for konkurrencevridende forskelsbehandling, fordi de er bundet af utidssvarende krav om bjærgelønnens fordeling.

Det foreslås endvidere, at der indføres nye kapiteloverskrifter i søloven, således at der fremkommer en mere klar adskillelse af matrikulering og den egentlige rettighedsregistrering. For så vidt angår fast ejendom er matrikulering og rettighedsregistrering hjemmehørende i forskellige ministerier, og tinglysningsloven beskæftiger sig som hovedregel ikke med matrikuleringsforhold for fast ejendom. Skibsregistret der-

imod fungerer både som matrikulerings- og tinglysningskontor.

Den nye kapitelinddeling vil bl.a. gøre det tydeligere, at ansvarsbestemmelserne i § 45 vedrører rettighedsregistrering og ikke matrikulering, i overensstemmelse med gældende praksis. Sker der fejl ved registrering af matrikeloplysninger, er det dansk lovgivnings almindelige ansvarsregler som finder anvendelse.

Endeligt indeholder forslaget mindre ændringer i retsplejeloven, lov om Dansk Internationalt Skibsregister samt tinglysningsafgiftsloven.

2. Lovforslagets baggrund og hovedpunkter

2.1 Skibes hjemsted

Danske skibe har pr. tradition altid skulle have hjemsted i den havn, hvor skibet hørte til. Som oftest det sted, hvor ejeren boede.

Hjemstedet har i dag ikke længere den samme betydning for skibene i handelsflåden. Mange af de store handelsskibe, der er beskæftiget i international fart ser aldrig dansk havn, og vil ofte have en størrelse, der gør det umuligt at anløbe havnen.

Ofte vælger rederier i dag at være hjemmehørende i havne, som har en særlig f.eks. historisk betydning for dem. Det er årsagen til, at handelsskibe kan have hjemsted i en havn, som ingen praktisk betydning har for skibet. Den foreslåede ordning åbner mulighed for, at rederierne frit kan vælge hjemsted, når blot der er tale om en by her i riget.

For fiskeskibe vil det fortsat være nødvendigt at opretholde den gældende ordning, hvorefter et fiskeskib skal have hjemsted i en havn. Baggrunden herfor er, at der til et fiskeskibs hjemsted knyttes et havnekendingsnummer, som viser hvilket distrikt skibet er hjemmehørende i. Dette havnekendingsnummer anvendes også af Fiskeridirektoratet. Fiskeskibene har fortsat en tilknytning til den havn, de er registreret i. Der er derfor ikke den samme historiske eller markedsføringsmæssige værdi i, at disse skibe skal kunne vælge et tilfældigt hjemsted.

I Sverige findes en ordning, der stort set er magen til den foreslåede.

2.2 Digital skibsregistrering

Forslaget om digital skibsregistrering sigter mod, at der kan ske digital anmeldelse af matrikulære oplysninger (f.eks. oplysninger om skibets navn og hjemsted) samt ejer- og panterrettigheder i skibe, og at anmeldelserne kan underskrives med digital signatur. Søfartsstyrelsen kan ifølge forslaget fastsætte regler

om, at retsvirkningstidspunktet for anmeldelse til skibsregistret ændres. Dokumenter skal ikke længere anses som anmeldt på den dag, hvor de inden kl. 14 er modtaget i dagbogen, men på et bestemt klokkeslæt. Hermed sker der en løbende registrering af dokumenter, hvilket kan smidiggøre f.eks. skibshandler. Endelig giver forslaget hjemmel til, at Søfartsstyrelsen kan autorisere virksomheder til at udføre udvalgte opgaver, ligesom anmeldelse af digitale dokumenter kan ske ved fuldmagt.

2.2.1 Gradvis indførelse af digitale anmeldelser og dokumenter

Borgernes mulighed for at kunne anmelde matrikulære oplysninger og ejer- og panterrettigheder vil foregå i to trin. Allerede ved lovens ikrafttræden vil det blive fastsat, at matrikulære ændringer, skøder og simple pantebrev vil kunne anmeldes digitalt. Der vil blive givet valgfrihed til at anmelde enten digitalt eller på papir.

Efter en bestemt dato, når skibsregistrets brugere er blevet vant til digitale anmeldelser, og skibsregistret har indhøstet erfaring med de elektroniske dokumenter, vil det blive gjort obligatorisk at anmelde de negotiable pantebrev digitalt. Fra denne dato vil der kun kunne registreres negotiable pantebrev digitalt. Eksisterende negotiable pantebrev bevarer deres gyldighed, men skal konverteres til digitale negotiable pantebrev ved debitorskifte, forhøjelser af pantessummen eller inddragelse af nyt skib under pantet.

Fra samme dag vil også alle øvrige anmeldelser kun kunne foretages digitalt. Der vil dog fortsat være en mulighed for, at enkelte papirdokumenter kan indlægges af skibsregistret. Her tænkes især på skøder og adkomstdokumenter (bilbreve) ved salg fra udenlandsk ejer til dansk reder. Det må forventes, at der også i en række andre tilfælde, hvor udenlandske aktører er involveret, i en længere årrække ikke vil være muligt i praksis at anmelde digitalt.

Ordningen med at acceptere enkelte papirdokumenter svarer stort set til Justitsministeriets tinglysningsudvalgs anbefalinger vedrørende digital tinglysning i betænkning nr. 1471, 2006, herefter kaldet Tinglysningsudvalget. Som følge af, at skibsregistrering ofte har berøring med udlandet, forventes denne ordning dog at blive anvendt i videre omfang end ved fast ejendom.

2.2.2 Digitale negotiable pantebrev

Ved pantsætning af skibe anvendes i dag såvel negotiable som ikke-negotiable pantebrev. For de negotiable pantebrevs vedkommende er visse retsvirk-

ninger knyttet til ihændevarigheden af selve det fysiske dokument. Der er i dag ikke nogen forpligtelse for kreditor til at registrere transporten af pantebrevet til en ny kreditor. Den nye kreditors rettigheder vil fremgå af ihændevarigheden af pantebrevet med den efterfølgende transport.

Hvor det i dag ikke er nødvendigt, at registrere en overdragelse af et negotiable pantebrev, bliver det efter de nye regler nødvendigt som sikringsakt. Når et dokument kun eksisterer "digitalt", er en registrering af en efterfølgende transport nødvendig for at sikre sig mod retsforfølgning og andre aftaleerhververe, samt for at sikre skyldneren en mulighed for at kunne betale til rette kreditor med befriende virkning.

Overgangen til digitale negotiable pantebrev vil ske på en bestemt dato. Alle nye negotiable pantebrev med pant i skibe, udstedt efter denne dato, skal være digitale. Eksisterende negotiable pantebrev bevarer fortsat deres gyldighed og de hidtil gældende regler vil finde anvendelse for disse pantebrev. Eksisterende pantebrev i papirform skal dog omdannes til digitale pantebrev i forbindelse med ejerskifte, hvor pantet forfalder, ved udvidelse af pantet (inddragelse af et andet skib under pantet) og forhøjelse af pantebrevets beløbsgrænse, hvis ændringen sker efter den ovenfor beskrevne bestemte overgangsdato.

Registrering af skibe vil fortsat finde sted i skibsregistret. Dette skyldes bl.a., at det er administrativt hensigtsmæssigt og mest brugervenligt, at alle former for rettighedsregistrering i skibe sker hos den samme offentlige myndighed, Søfartsstyrelsen. Også i forhold til udenlandske myndigheder, som mange skibe, rederier og skibsregistret ofte er i kontakt med, vil det fremme tilliden såfremt registrering sker hos én myndighed.

2.2.3 Underpant i ejerpantebrev

Det er i dag muligt at stifte pant i skibe ved at håndpant sætte et ejerpantebrev. I og med at digitaliseringen medfører, at pantebrev fremover kun eksisterer digitalt, vil det ikke være muligt at foretage håndpant sætning. Det foreslås derfor, at det bliver muligt at stifte underpant i ejerpantebrev, hvor sikringsakten vil være registrering. Efter de nuværende regler i tinglysningsafgiftslovens § 12 vil der skulle betales afgift af en sådan registrering. Det er ikke hensigten, at ændringerne som følge af dematerialiseringen af pantebrev skal medføre en yderligere afgift. Det foreslås derfor at indsætte en undtagelse i tinglysningsafgiftsloven, hvorefter registrering af underpant i ejerpantebrev bliver afgiftsfri.

2.2.4 Ændring af retsvirkningstidspunktet

I dag regnes registreringens retsvirkninger fra den dag, hvor dokumentet er anmeldt. Det svarer til de gældende regler ved tinglysning af fast ejendom. Det er hensigten i første omgang at videreføre denne ordning, således at retsvirkningstidspunktet for papir-anmeldte og digitalt anmeldte dokumenter skal regnes fra den dato, dokumentet er anmeldt.

En afholdt brugerundersøgelse har vist, at en del af skibsregistrets brugere ønsker, at registrering af rettigheder så vidt muligt får retsvirkning fra det klokkeslæt, hvor skibsregistret modtager anmeldelsen. Det er en ordning, der kendes fra det norske internationale skibsregister, NIS. Det er denne ordning, der i sidste instans vil blive indført. På det tidspunkt, hvor det bestemmes, at de negotiable pantebrev og samtlige andre dokumenter skal anmeldes til skibsregistret i digital form, gør lovforslaget det muligt at fastsætte et særligt retsvirkningstidspunkt på klokkeslæt.

I særlige tilfælde vil det være nødvendigt – også efter overgangen til digital skibsregistrering – at modtage dokumenter i papirform. Der vil blive fastsat særlige regler for sådanne dokumenters retsvirkningstidspunkt.

2.2.5 Overgang til maskinel prøvelse

I dag sker prøvelsen af alle anmeldte dokumenter manuelt. I skibsregistret kontrolleres, at dokumentets eller anmeldelsens oplysninger er korrekte, samt at anmelders oplysninger ikke er i konflikt med andre registrerede rettigheder eller med gældende regler.

Det er målet, at prøvelsen i så vidt omfang som muligt skal ske maskinelt, og at anmelderen vil kunne få bekræftet, at det anmeldte er registreret, umiddelbart efter, at anmeldelsen er modtaget af skibsregistret. Naturligvis under forudsætning af, at der intet er til hinder for den ønskede registrering eller anmeldelse. Hvis dokumentet ikke kan registreres, vil anmelderen ligeledes modtage en meddelelse herom samt oplysning om grunden til, at dokumentet ikke kan registreres.

Det forventes, at prøvelsen i forhold til digitale anmeldelser vil blive mindre omfangsrig, end den er i dag, allerede fordi en indledende maskinel kontrol på det tidspunkt, hvor anmelder indtaster de nødvendige oplysninger, vil kunne reducere mængden af fejl væsentligt. Der er imidlertid ikke noget til hinder for, at en anmelder fortsat kan få skibsregistret til at gennemgå dokumenter, der tænkes brugt i en efterfølgende anmeldelse ved f.eks. salg til udlandet.

De dele af prøvelsen, som indeholder skøn, vil det ikke være muligt at varetage maskinelt, ligesom juridiske vurderinger, f.eks. i forbindelse med komplekse

pantebreve, fortsat vil skulle varetages af medarbejderne i skibsregistret.

2.2.6 Mulighed for autorisation til særlige opgaver

I dag varetages samtlige opgaver vedrørende skibsregistrering af skibsregistret. Lovforslaget giver hjemmel til, at private personer og virksomheder kan opnå autorisation til at anmelde dokumenter, der ikke er forsynet med den berettigedes signatur, og i denne forbindelse at udføre udvalgte opgaver, herunder dele af prøvelsen. Det forventes kun, at et mindre antal, fortrinsvis større virksomheder, som i dag anmelder dokumenter til skibsregistret, vil søge om autorisation. Her tænkes især på banker, advokatvirksomheder, finansieringsinstitutter, samt enkelte skibsmæglere og revisionsfirmaer.

Der lægges ikke op til, at selve skibsregistret skal flyttes fra Søfartsstyrelsen. Det anses heller ikke for hensigtsmæssigt, at der etableres flere parallelle registre, da dette kan skabe usikkerhed omkring rettighederne og rettighedshavere. Endvidere taler hensynet til sikkerheden i omsætningen for, at det er en offentlig myndighed, der indestår for, at rettighederne er korrekt registreret. Det gælder ikke mindst, fordi mange skibshandler, herunder finansieringen af disse, foregår på tværs af landegrænserne.

Det objektive ansvar for falske dokumenter og fejlregistreringer påhviler fortsat staten. Staten vil imidlertid kunne søge regres hos en autoriseret anmelder efter dansk rets almindelige erstatningsprincipper for fejl begået i forbindelse med virksomheden som anmelder. Hvor den autoriserede anmelder dokumenter, der ikke er forsynet med den berettigedes digitale signatur, er anmelderen endvidere erstatningspligtig for statens udgifter i forbindelse med tab, der f.eks. er en følge af, at det digitale dokument ikke hidrører fra den, der ifølge registret er berettiget til at råde over den pågældende rettighed, eller ikke er udstedt med hans samtykke, samt i tilfælde hvor den pågældende ikke har forpligtet sig som anført i det digitale dokument.

Det er hensigten, at Søfartsstyrelsen skal udarbejde de nærmere betingelser for rammerne for autorisationen. Ved misbrug har Søfartsstyrelsen hjemmel til at trække autorisationen tilbage med øjeblikkelig virkning. Endvidere kan Søfartsstyrelsen trække autorisationen tilbage, hvis anmelder ikke lever op til de af Søfartsstyrelsen fastsatte kriterier eller på anden måde ikke lever op til autorisationsaftalen.

2.2.7 Fuldmagt

I praksis sker det i et vist omfang, at rettighedshavere giver fuldmagt til andre til at disponere på deres vegne. For at smidiggøre denne praksis åbnes der mulighed for at udstede og anmelde dokumenter til registrering på grundlag af en fuldmagt fra den, der er berettiget til at råde over en ret over et skib. Fuldmagts-haver vil på baggrund af en sådan fuldmagt kunne indsende dokumenter, der er forsynet med fuldmagts-havers egen digitale signatur.

Der indføres endvidere mulighed for, at dokumenter, der angiver at være udstedt i henhold til fuldmagt, kan blive anmeldt med en frist til indsendelse af fuldmagten. Derved åbnes en smidig adgang for hurtig registrering i tilfælde, hvor den berettigede har overladt det til en fuldmægtig at forestå registreringen, og hvor det er afgørende, at anmeldelsen sker straks - uanset at fuldmagten endnu ikke er kommet frem til skibsregistret.

Fuldmagterne registreres i skibsregistret. Da de registrerede fuldmagter ikke er et register over rettigheder, vil fejl i registreringen dog ikke være omfattet af bestemmelserne om objektivt ansvar efter sølovens § 45, men følge de almindelige erstatningsretlige principper.

Der foretages ingen selvstændig prøvelse af en fuldmagt, forinden denne registreres i fuldmagtsregistret. Prøvelse af fuldmagten finder først sted i forbindelse med prøvelsen af et dokument udstedt i henhold til den i fuldmagtsregistret registrerede fuldmagt. I denne forbindelse undersøger skibsregistret, hvorvidt fuldmagten er gyldig, herunder hvorvidt eventuelle tegningsregler er overholdt.

2.2.8 Anvendelse af digital signatur

Lovforslaget giver hjemmel til at fastsætte krav til de digitale signaturer, som skal kunne anvendes til skibsregistrering, herunder krav om at indehaverne skal underkaste sig særlige vilkår til beskyttelse af signaturen. Forslaget fastlægger derimod ikke, hvilke krav som skal stilles, eller hvilke typer af digital signatur som skal accepteres. Dette skyldes, at digitale signaturer til stadighed udvikles i såvel teknisk som sikkerhedsmæssig henseende. I takt med at nye misbrugsformer og -muligheder udvikler sig, vil det kunne blive nødvendigt at skærpe sikkerhedskravene, herunder til beskyttelsen af den digitale signatur og systemernes integritet mv. Det er Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, som besidder særlig sagkundskab og har føling med udviklingen på området. Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udviklings vurdering af behovet for sikkerhedsforan-

staltninger mv. vil derfor blive tillagt afgørende vægt ved den løbende fastlæggelse af de sikkerhedsmæssige krav.

Ved anmeldelser, der vedrører matriklen vil det være tilstrækkeligt at stille krav om brug af en almindelig digital signatur, baseret på et OCES-certifikat eller tilsvarende standard, som måtte være generelt accepteret af Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling. I forbindelse med registrering af ejer- og pantrettigheder, hvor sikker identifikation er særligt påkrævet, kan der vise sig at være behov for et højere sikkerhedsniveau end det, som i dag er knyttet til OCES-certifikater. En sådan signatur kunne især være relevant ved anmeldelser der repræsenterer meget store værdier. Det vil i samarbejde med Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling - dels ved gennemførelsen af digitalisering af den egentlige skibsregistrering, dels løbende i takt med den teknologiske udvikling - bliver overvejet, om der er grundlag for at indføre en signatur, der indebærer højere krav til erhvervelse og beskyttelse af signaturen end den nugældende OCES signatur.

Det vil være for bekosteligt at sende et brev til den registrerede ejer, hver gang der foretages en anmeldelse. For visse typer af anmeldelser, f.eks. pantebrev, skønnes der dog at være behov for at underrette den registrerede ejer, således at denne får mulighed til at reagere, hvis der er behov for det. Afgrænsningen af de tilfældegrupper, hvor der foretages underretning til den registrerede ejer, bør kunne justeres løbende. Det er derfor fundet mest hensigtsmæssigt, at der administrativt fastlægges, hvornår underretning skal ske. Den nærmere afgrænsning af, hvornår der skal sendes underretning, vil blive foretaget administrativt.

2.2.9 Behovet for papirudskrifter i den digitale skibsregistrering

Det er allerede i dag muligt at få en bekræftet udskrift af de registrerede oplysninger ved henvendelse til skibsregistret. I tilfælde, hvor en pantthaver har behov for at kunne fremvise skriftlig dokumentation for pantet, f.eks. over for en dommer ved en udenlandsk domstol i forbindelse med arrest i et skib i udlandet, vil skibsregistret på begæring straks kunne udstede en bekræftet udskrift af de oplysninger om et skib, der er registreret på det pågældende tidspunkt, herunder en bekræftet udskrift af det registrerede, digitale pantebrev. En sådan udskrift vil kunne tjene som dokumentation over for de udenlandske myndigheder. Udskriften vil blive forsynet med oplysning om, hvor det kan kontrolleres, at de attesterede oplysninger ikke efterfølgende er blevet ændret. Herudover vil det ved salg

af skib til udlandet fortsat være muligt at få en udsletelsesattest på papir.

De regler, som regulerer spørgsmålet om dokumenters legalisering og notarpåtegning mv., berøres ikke af lovforslaget.

2.2.10 Persondatabeskyttelse

I det digitale skibsregister indgår i et vist omfang personoplysninger, der enten er knyttet til fysiske personer eller virksomheder, drevet af enkeltpersoner. Ved registrets drift vil bestemmelserne i lov om behandling af personoplysninger finde anvendelse med Søfartsstyrelsen som dataansvarlig. Det bemærkes, at skibsregistret ikke behandler følsomme eller rent private personoplysninger.

Der forventes hverken større eller mindre offentlighed omkring de registrerede rettigheder og dokumenter i skibsregistret som følge af lovforslaget. De registrerede oplysninger er allerede i dag tilgængelige på Søfartsstyrelsens hjemmeside.

2.2.11 Hovedlinier i lovforbereðelsen

I perioden januar – ultimo juni 2004 gennemførte Søfartsstyrelsen og Erhvervs- og Selskabsstyrelsen i samarbejde Projekt Digital Skibsregistrering. Projektet havde til formål at undersøge mulighederne for at digitalisere skibsregistreringen, herunder muligheden for at digitalisere skøder og pantebrev. Projektet er i overensstemmelse med regeringens målsætning om regelforenklning og administrative lettelse for borgeren.

Konklusionen på projektet var, at det er muligt at digitalisere skibsregistreringen, og at det ville kunne medføre effektiviseringer såvel i Søfartsstyrelsen som for skibsregistrets kunder. Baggrunden herfor er, at det primært er professionelle aktører, som anmelder dokumenter og blanketter til registrering i skibsregistret. Denne gruppe anvender informationsteknologi i vid udstrækning og er positive over for digitale indberetningsløsninger og øget anvendelse af informationsteknologi. På baggrund af projektet besluttede Søfartsstyrelsen at arbejde videre med en model, der indebærer en fuld digital og papirløs skibsregistrering. Det blev samtidig besluttet, at denne model skulle indføres gradvist.

De centrale bestemmelser i forslaget vedrørende registrering af rettigheder i skibe følger samme hovedprincipper som de tilsvarende bestemmelser om tinglysning af rettigheder over fast ejendom.

Skibsregistrering afviger imidlertid fra tinglysning, bl.a. fordi skibsregistret ikke kun registrerer rettigheder i skibe, men også foretager matrikulering af skibe.

I modsætning til fast ejendom kan skibe desuden skifte nationalitet, hvilket nødvendiggør tæt kontakt med udenlandske rederier og værfter m.v., der indtil videre ikke har muligheder for at registrere digitalt med digital signatur. De løsninger, som er valgt afviger derfor på nogle punkter fra dem, som er valgt vedrørende tinglysning.

Digitaliseringen af skibsregistreringen indebærer, at en række regler om indsigelser og rettighedsfortabelse, der hidtil har været indeholdt i gældsbrevloven, nu bliver reguleret i søloven. Hensigten er at fastholde den hidtidige retsstilling, dog med den modifikation, at hvor man tidligere for at opnå beskyttelse mod tredjemand skulle have negotiable dokumenter i hænde eller ved simple fordringer foretage denunciation til skyldneren, skal der nu foretages registrering i skibsregistret.

Indførelsen af papirløs skibsregistrering vil ske gradvist i takt med, at de nye tekniske løsninger kommer på plads. Det medfører, at der i en periode lovgivningsmæssigt skal tages højde for både papirbaseret registrering og digital registrering. Der er ikke lagt op til, at der skal ske en tvangsmæssig konvertering af eksisterende pantebreve. I stedet vil pantebrevene skulle dematerialiseres i forbindelse med, at der sker forhøjelser af pantessummen, debitorskifte, eller der inddrages nye skibe under pantet.

Forslagets udformning skal endvidere ses i lyset af, at der på skibsregistreringsområdet er tradition for, at den detaljerede regelfastsættelse i vidt omfang finder sted på bekendtgørelses-niveau.

2.3 Pant i fiskerirettigheder

Folketinget besluttede i maj 2001 at indføre individuelle overdragelige kvoteandele på sild i dansk fiskeri. Ordningen med individuelt tildelte fiskerirettigheder, der kan overdrages helt eller delvist, er siden indført også for andre typer fiskeri. Der er således pr. 1. januar 2006 indført individuelle kvoteandele i makrelfiskeriet, og der er indført en forsøgsordning med individuelle kvoteandele i dele af industrifiskeriet.

Regeringen indgik i november 2005 en aftale om Ny Regulering af dansk fiskeri. Efter aftalen vil visse fiskefartøjer blive tildelt fartøjskvoteandele, der udmøntes i årsmængder af fisk for det enkelte fartøj. Disse kvoteandele vil kunne overdrages, men kun sammen med fiskefartøjet. Ordningen vil blive gennemført for de vigtigste konsumarter af fisk.

Fiskekvoter og andre rettigheder i henhold til dansk fiskerilovgivning udstedes altid til brug på individuel-

le fiskeskibe, hvor ejeren/ejerne af skibet er rettighedshaver til fiskerirettighederne.

Den danske fiskeflåde må ikke forøges, jf. artikel 13 i Rådets Forordning (EF) Nr. 2371/2002 af 20. december 2002 om bevarelse og bæredygtig udnyttelse af fiskeressourcerne som led i den fælles fiskeripolitik. Medlemsstaterne må derfor alene tillade, at nye skibe indsættes i fiskeflåden, hvis der forinden udtages skibe med mindst samme kapacitet. Et skibs kapacitet er i denne forbindelse bestemt ved dets bruttotonnage og motoreffekt (BT/kW). Retten til kapacitet repræsenterer et formuegode, da den giver mulighed for at udtage et skib af fiskeflåden (gøre kapaciteten disponibel) og derved opnå ret til at indsætte et andet skib af tilsvarende størrelse (BT/kW) i fiskeflåden.

Pant i skibet vil efter lovforslaget ikke kun omfatte fiskerirettigheder, der er knyttet direkte til skibet, (f.eks. retten til at fiske makrel), men også retten til kapacitet, dvs. retten til at have eller indsætte et skib i fiskeflåden. Baggrunden for denne udvidelse af pantets omfang er, at retten til kapaciteten under visse omstændigheder kan overdrages og pantsættes. Pant-haver vil i disse tilfælde – udover panteretten i selve skibet og i diverse kvoterettigheder m.m. – have pant i retten til kapacitet. Dette gælder, uanset om fartøjet mister registreringen i fiskeflåden.

Salg og pantsætning af fiskerirettigheder kan i dag ikke registreres i Skibsregistret. Dette gælder såvel fiskerirettigheder til individuelt overdragelige kvoteandele, (som er omfattet af de nye regler om overdragelige kvoter), som de øvrige rettigheder efter fiskerilovgivningen. Pantsætning af fiskekvoter skal i dag registreres i Personbogen efter reglerne om underpant i løsøre, jf. tinglysningslovens kapitel 7, hvori mod pant i selve skibet skal registreres i Skibsregistret.

Der har vist sig en række vanskeligheder og uhenigtsmæssigheder efter indførelsen af individuelle, overdragelige kvoter og andre fiskerirettigheder i forhold til proceduren for pantsætning. Det har navnlig været svært at individualisere de pantsatte kvoter ved til- eller frasalg af kvoter. Da fiskerirettigheder udgør en stor værdi i forhold til fartøjets reelle salgssum, har fiskerirettighederne en væsentlig finansieringsmæssig betydning. Hertil kommer, at det i mange tilfælde er mest hensigtsmæssigt at belåne fartøjet og fiskerirettighederne samlet. Långiverne har måttet sikre sig såvel at få registreret pant i skibet som at få tinglyst pant i fiskerirettighederne.

Efter forslaget kan en ejer af et skib, der har fået tildelt fiskerirettigheder efter fiskerilovgivningen, ved

F. t. l. vedr. søloven og forskellige andre love

en og samme pantsætning give pant i skibet og i de til skibet hørende fiskerirettigheder. Hermed undgås den noget mere besværlige proces med både at skulle stifte pant i skibet gennem registrering af et pantebrev i Skibsregistret og gennem udstedelse af et løsepantebrev i fiskerirettigheder, der skal tinglyses i Personbogen efter reglerne om pant i løsøre. Den foreslåede samlede registrering vil give en større gennemsigtighed for pantekreditorer, der får lettere adgang til at bedømme, hvorledes et skib, der anvendes til erhvervs-mæssigt fiskeri, og de dertil hørende fiskerirettigheder er pantsat.

Efter forslaget vil fiskerirettigheder knyttet til skibe, der er registreret i Skibsregistret, ikke længere kunne pantsættes efter reglerne i tinglysningslovens kapitel 7, ligesom der ikke længere vil kunne foretages særskilt retsforfølgning i disse rettigheder. Pantsætninger af og udlæg i sådanne fiskerirettigheder, som gyldigt er stiftet før de nye reglers ikrafttræden, bevarer dog deres gyldighed.

Den foreslåede ordning åbner mulighed for, at ejeren af et fiskeskib kan sælge en fiskerirettighed med samtykke fra de rettighedshavere, der er registrerede på skibet. Eksempelvis kan ejeren med samtykke fra de registrerede rettighedshavere sælge en kvoteandel til ejeren af et andet fiskeskib.

Ordnningen giver endvidere mulighed for, at ejeren for en del af kalenderåret kan overdrage retten til at udnytte en fiskerirettighed. Denne adgang til i en begrænset periode at overdrage udnyttelsen af fiskerirettigheden til en anden forudsætter ikke samtykke fra rettighedshaverne i skibet. Ejere af fiskeskibe sikres herved en enkel og fleksibel måde, hvorpå de kan sikre udnyttelse af de enkelte års fiskerirettigheder uden at skulle kontakte pantthaverne i deres skibe.

Forslaget inddrager alene rettigheder over et registreret skib, hvor rettigheden er stiftet efter lovens ikrafttræden, da det er fundet afgørende at sikre, at der ikke sker et indgreb i ejerens mulighed for at disponere over værdier, som denne tidligere har kunnet disponere over.

Visse kreditorer, som er med til at sikre skibets fortsatte drift, (f.eks. mandskabet, der har krav på hyre, men ikke har fået det), har under visse betingelser søpant for deres krav, jf. sølovens § 51. Søpant har en fortrinsstilling forud for de registrerede hæftelser, jf. sølovens § 52, stk. 1, og vil også have det efter lovændringen.

De nye panteregler omfatter kun skibe, der kan optages i Skibsregistret, dvs. skibe med en bruttotonnage/bruttoregister-tonnage på 5 og derover, jf. sølovens

§§ 1 og 10. Det er ikke fundet nødvendigt at lade skibe med en bruttotonnage under 5 være omfattet af tilsvarende regler. Disse skibe kan i dag ikke optages i Skibsregistret. Pant i skibet og det til skibet hørende tilbehør og fiskekvoter sker alene efter reglerne om pant i løsøre ved tinglysning i Personbogen. Der eksisterer således for disse skibe kun et og samme pantsætningssystem i modsætning til, hvad der gælder for skibe med en bruttotonnage over 5. Desuden vurderes pantsætning af fiskerirettigheder, for så vidt angår disse små fartøjer, at være langt mindre relevant end for større skibe, som følge både af omfanget af fiskerirettigheder og af rettighedernes værdi.

2.4 Bjærgeløn

Bestemmelserne i sølovens kapitel 16 om bjærgning blev indført i 1996 og bygger i det væsentlige på 1989 Bjærgningskonventionen (International Convention on Salvage). Bestemmelsen i § 451, stk. 4, stammer imidlertid fra den tidligere sølov fra 1962, hvor forbuddet mod ved overenskomst at afvige reglerne om skibsførerens og mandskabets lovfæstede ret til andel i bjærgelønnen blev indsat i den daværende sølovs § 229, stk. 3. Indholdet af denne bestemmelse svarer i det væsentlige til den nugældende bestemmelse i § 451, stk. 4, med enkelte sproglige ændringer.

1989 Bjærgningskonventionen opstiller ikke nærmere regler om fordelingen af bjærgelønnen på det bjærgende fartøj, men lader det være op til den enkelte flagstat at fastsætte bestemmelser herom. Danmark er dermed ikke bundet af internationale regler ved fastsættelsen af den indbyrdes aftale mellem rederen og mandskabet om bjærgeløn. Reglerne om bjærgeløn er imidlertid enslydende i de nordiske sølovsbestemmelser, og ændringer af de danske regler bør derfor tage hensyn til den nordiske retsenhed.

Siden 1962 er der sket en udvikling indenfor bjærgningsvirksomhed, som den oprindelige bestemmelse ikke tager højde for, heller ikke i sin nuværende udformning i § 451, stk. 4. Udviklingen af skibstyper har betydet, at en række forskellige skibe i dag kan udføre bjærgningsvirksomhed, selvom bjærgning ikke er den centrale del af skibenes arbejdsopgaver. Dette drejer sig typisk om forsyningskibe, vagtskibe og lignende, der ofte vil være konstruktionsmæssigt egnede til at udføre bjærgningsopgaver.

Den danske retspraksis på området er begrænset. Sø- og Handelsrettens dom af 22. januar 1990, ND 1990.97 (SøHa), omhandlede en bjærgningsoperation, der var foretaget af et forsyningskib, der havde udstyr ombord til ankerhåndtering, flytning af borerigge og

slæbning. Der var ikke indgået aftale om, at besætningen ikke havde krav på andel af bjærgeløn. Ved dommen fandt Sø- og Handelsretten ikke, at undtagelsen i § 451, stk. 4, fandt anvendelse på det i sagen omhandlede skib og tilkendte mandskabet ret til bjærgeløn.

Retten begrundede kort afgørelsen med, at de i sagen foreliggende oplysninger om skibet ikke kunne føre til, at skibet blev anset som "et skib, der driver bjærgningsvirksomhed og er særlig udrustet hertil". Retten valgte således ikke at lægge vægt på, at skibet var udstyret som bjærgningsfartøj, og at rederen havde oplyst, at bjærgningsoperationen derfor var en naturlig og ufarlig del af skibets opgaver, hvorfor det arbejde, der var udført af skibets besætning faldt ind under, hvad der var venteligt efter ansættelsesforholdet.

§ 451, stk. 4 er som nævnt identisk i de øvrige nordiske lande, men retspraksis har været forskellig.

I den norske højesterets dom af 24. oktober 1980, ND 1980.190 (NH) fandt retten, at mandskabet om bord på det bjærgende fartøj ikke havde krav på andel i bjærgeløn. Retten begrundede resultatet med den udvikling, der var sket inden for bjærgningsområdet, siden bestemmelsen havde fået sin nuværende formulering i den norske sølov i 1964. Retten fandt, at idet der ikke længere var økonomisk grundlag for at drive ren bjærgningsvirksomhed, måtte bestemmelsen fortolkes i lyset af den ændrede situation, hvor der inden for supply- og slæbevirksomhed var udviklet skibstyper, som også var velegnede til bjærgningsformål.

Retten fandt endvidere, at loven måtte anses som opfyldt, når et skib var velegnet til bjærgningsformål og indgik som et integrerende led i en større flåde, der også omfattede rene bjærgningsfartøjer og blev drevet af et professionelt bjærgningsselskab, der kunne tilføre skibet det ekstra udstyr og den nødvendige ekspertise. Der var ikke i den konkrete sag indgået en forudgående aftale om frafald af bjærgeløn for mandskabet. Retten fandt imidlertid, at en fraskrivelse af andel i bjærgeløn ikke behøvede at være udtrykkelig, men måtte som regel ses som underforstået ved forhyring på et fartøj af den type, der var beskrevet i § 451, stk. 4, 2. pkt.

Den finske højesteret kom ved dom af 31. maj 1995, ND 1995.68 (FH), til samme resultat som den norske med hensyn til fortolkning af § 451, stk. 4. Domstolen udtalte, med direkte henvisning til ovennævnte dom fra Norges Højesteret, at det i nordisk retspraksis blev antaget, at såfremt et besætningsmedlem blev forhyret hos en arbejdsgiver, der ved siden af øvrig søfartsvirksomhed drev bjærgningsvirksomhed, havde han afstået fra sin ret til at få andel i bjærgeløn.

Domstolen henviste til, at der ikke i finsk retspraksis var forhold med hensyn til bjærgeløn, der gav anledning til at afvige fra den nordiske retsenhed.

Med den gældende bestemmelse kan der opstå problemer for danske skibe, f.eks. supply-skibe, der udchartres (udlejes) med vilkår om, at der ikke kan gøres krav om bjærgeløn gældende. Dette vil være problematisk, hvis skibets besætning over for rederiet har et ufravigeligt krav på bjærgeløn i henhold til § 451, stk. 4, som rederen ikke bliver kompenseret for. Til en vis grad kan der tages højde for disse situationer ved, at rederiets afkald på bjærgeløn sker med forbehold for de rettigheder, besætningen måtte have med hensyn til andel i bjærgelønnen, således at rederiet holdes skadesløs. Sådanne vilkår accepteres midlertidig ikke altid af befragterne (dem, der benytter skibet), idet nogle udenlandske skibe ikke er bundet af samme krav om mandskabets ret til andel af bjærgelønnen. Dette medfører, at danske skibes konkurrenceevne forringes.

Der er derfor behov for at præcisere § 451, stk. 4, således at andre skibe end de, der driver ren bjærgningsvirksomhed, vil være omfattet af undtagelsesbestemmelsen. Det afgørende er, at bjærgningsopgaver indgår eller kan indgå som en naturlig del af skibets drift, og dette er forudsigt for mandskabet.

Ændringen af § 451, stk. 4, vil medføre, at besætningen på skibe, som ikke er traditionelle bjærgningsskibe, men som regelmæssigt udfører bjærgningsopgaver eller er udrustet hertil – i lighed med besætningen på skibe, der udelukkende udfører bjærgningsopgaver – ved forudgående aftale kan give afkald på bjærgeløn. Baggrunden herfor er, at det er fundet rimeligt at tage højde for udviklingen inden for bjærgningsvirksomhed, hvor denne virksomhed i dag udøves ikke kun af traditionelle bjærgningsfartøjer, men også af en række skibe, som kan udføre andre opgaver, og hvor det kan forventes af besætningen, at der i den normale drift vil kunne indgå bjærgningsopgaver. Hvorvidt et skib falder ind under den præciserede bestemmelse beror på en konkret vurdering. Den særlige mulighed for at få bjærgeløn afskaffes ikke, men vil hovedsageligt være forbeholdt de situationer, hvor der ekstraordinært udføres bjærgning af skibe, der ikke har bjærgningsopgaver som en naturlig del af skibets drift, og hvor besætningen ikke er ansat hertil eller kunne regne med at skulle udføre sådanne opgaver.

Ændringen skal sikre, at danske skibe med hensyn til reglerne om bjærgeløn ikke er dårligere stillet end udenlandske skibe. For ikke at bryde den nordiske retsenhed lægger ændringen af den danske bestemmelse

sig tæt op af retspraksis i de øvrige nordiske lande. De andre nordiske lande er bekendt med det danske forslag om en præcisering af bestemmelsen, således at dette kan indgå i deres vurdering i forbindelse med fremtidige ændringer af deres sølov.

3. Gældende ordning

3.1 Skibes hjemsted

Sølovens bestemmelse om skibes hjemsteder går ud på, at alle rederier, der har et skib optaget i Dansk Internationalt Skibsregister, Skibsregistret eller Fartøjsfortegnelsen, skal vælge et hjemsted, og hjemstedet skal være en havn i riget. Loven stiller ingen krav om, hvilken havn et rederi skal vælge. Havnen kan være nok så lille, når blot der er tale om en havn. Der er ef-

ter den gældende lovgivning ingen mulighed for at dispensere fra bestemmelsen.

3.2 Skibsregistrering

De gældende regler om matrikulering og registrering af rettigheder i skibe er stort set ikke ændret indholdsmæssigt siden de oprindelige regler i lov nr. 93 af 29. marts 1957 om skibsregistrering. Reglerne om rettighedsregistrering har stor lighed med reglerne for tinglysning af fast ejendom.

Skibsregistret fører følgende registre:

- Skibsregistret (DAS)
- Dansk Internationalt Skibsregister (DIS)
- Fartøjsfortegnelsen (FTJ)

I januar 2006 var bestanden af skibe i de forskellige registre:

	DAS	DIS	FTJ	I alt
Passagerskib	141	22	36	199
Lastskib over 3000 BT	0	183	0	183
Lastskib mellem 500 og 3000 BT	19	150	0	169
Lastskib mellem 300 og 500 BT	22	30	0	52
Lastskib under 300 BT	987	89	383	1.468
Fiskeskib over 20 BT	755	0	0	755
Fiskeskib under 20 BT	1.049	0	2.278	3.327
Andre skibe, herunder fritidsfartøjer	6.014	15	118	6.147
Total	8.987	489	2.815	12.300

Skibsregistret varetager følgende opgaver:

- Registrering af matrikeloplysninger (oplysninger om selve skibet, herunder identifikation, anvendelse m.v.)
- Registrering af rettigheder (skøder, pantebreve, udlæg m.v.)
- Udstedelse af nationalitetsbeviser
- Reservation af skibsnavne.

De dokumenter, der indsendes til skibsregistret, registreres i dagbogen. Herefter foretages prøvelsen, som er den centrale aktivitet i skibsregistret. Ved prøvelsen gennemgås de indsendte blanketter – det være sig adkomstdokumenter og pantebreve m.v. – og den

vedlagte dokumentation. Såfremt lovgivningens krav er opfyldt, bliver det anmeldte registreret og retsstillingen sikres.

Skibsregistrets brugere er overvejende professionelle aktører. Brugerinterviews har vist, at selv i de tilfælde, hvor privatpersoner indsender dokumenter eller blanketter til registrering, benytter disse ofte mæglere, finansieringsinstitutter eller fiskerikonsulenter til at hjælpe med at udfylde papirer. Analysen under Projekt Digital Skibsregistrering viste, at det er en udbredt opfattelse i de berørte branche- og interesseorganisationer, at anmeldelserne til skibsregistret udføres af rutinerede IT-brugere. Det bemærkes i denne

forbindelse at skibe under 5 BT ikke kan registreres i skibsregistret, ligesom der ikke i skibsregistret kan registreres pant eller andre rettigheder i fartøjer under 5 BT.

3.3 Pant i fiskerirettigheder

Sølovens regler om rettighedsregistrering svarer i vidt omfang til reglerne om tinglysning af rettigheder over fast ejendom. Sølovens § 47 om pant i skibe, herunder fiskerifartøjer, der er optaget i skibsregistret, angiver, hvilket tilbehør der er omfattet af pantet og andre registrerede rettigheder i et skib. Der kan i dag ikke i skibsregistret særskilt registreres pant i de til fiskeskibende knyttede rettigheder efter fiskerilovgivningen, og pant i fiskeskibe omfatter ikke generelt de til fiskeskibene hørende fiskerirettigheder.

Pantebreve, der giver underpant i løsøre, herunder pant i fiskerirettigheder, skal i dag tinglyses i Personbogen for at få gyldighed mod aftaler, der i god tro indgås med pantets ejer, og mod retsforfølgning, jf. tinglysningslovens § 47, stk. 1. Pantebreve, der tinglyses efter tinglysningslovens § 47, kan derfor f.eks. omfatte pant i fiskekvoter, der tilhører den pågældende, og som denne kan disponere over.

3.4 Bjærgeløn

Bestemmelsen i § 451, stk. 4, indebærer i sin nuværende udformning, at der kan træffes forudgående aftale om afkald på bjærgeløn for personer, der er forhyret på et fartøj, der driver bjærgningsvirksomhed og er særlig udrustet hertil, eller aftalen er indgået i forbindelse med forhyringen og gælder udførelsen af et bestemt bjærgningsforetagende.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget om digital skibsregistrering medfører udgifter til udvikling af digital skibsregistrering i størrelsesorden 4 mio. kr. Driften af IT-systemerne er ikke medregnet. Udgifterne til udvikling og drift afholdes inden for Søfartsstyrelsens rammer.

For de øvrige myndigheder, som har berøringsflader med skibsregistret, forventes lovforslaget om digital skibsregistrering ikke at medføre økonomiske konsekvenser af betydning. Der er tale om enkelte offentlige institutioner, der indberetter til skibsregistret. F.eks. indberetter domstolene, når der har været afholdt tvangsauktion, og kommunerne når de har foretaget udlæg. Den digitale indberetning vil foregå via erhvervsportalen www.virk.dk eller Søfartsstyrelsens hjemmeside. Der kræves alene ansættelse af digital signatur, hvorimod det ikke er nødvendigt med særligt

IT-udstyr eller software for at kunne indberette digitalt.

Forslaget om digital skibsregistrering forventes på sigt at medføre administrative lettelser i form af effektiviseringer i arbejdsgangene i Søfartsstyrelsen. Den overvejende del af det manuelle indtastningsarbejde vil forsvinde og blive erstattet af brugernes digitale indberetninger. Endvidere forventes det som nævnt, at maskinel prøvelse kan erstatte dele af den kontrol, som sagsbehandlerne i dag udfører som led i skibsregistreringen.

Forslaget om ændring af tinglysningsafgiftsloven har ingen provenumæssige konsekvenser. Der betales ikke afgift ved håndpant sætning af ejerpantebreve, og efter forslaget om digital skibsregistrering skal der heller ikke betales afgift ved registrering af underpant i digitale ejerpantebreve.

I tiden efter 1. januar 2003, hvor de individuelle fiskerirettigheder blev indført, er pant i fiskerirettigheder blevet tinglyst særskilt som løsoreejerpantebreve i Personbogen i Århus. Det har ikke været muligt at opgøre omfanget af tinglysningsafgifterne for disse pantebreve i perioden fra 1. januar 2003 og til i dag, i det hverken Skatteministeriet eller Retten i Århus er i besiddelse af statistiske data om pantsætning og tinglysning af fiskerirettigheder. Domstolsstyrelsen skønner dog, at afgiften har indbragt ca. 10 mio. kr. i alt. Omfanget af underpant sætninger i fiskerirettigheder forventes at stige de kommende år.

Efter lovforslaget skal pant i fiskerirettighederne ikke længere tinglyses som løsøre i Personbogen. Dermed forsvinder den indtægt til staten, der stammer fra tinglysningsafgifterne. De øgede gebyrindtægter ved underpant sætning i årene 2003 – 2005 må imidlertid anses som en utilsigtet afgiftsstigning, som følge af at fiskekvoterne fra d. 1 januar 2003 blev gjort omsættelige. Der er derfor ikke tale om et reelt provenutab, da afgiften blot bringes i overensstemmelse med niveauet før indførelsen af de omsættelige fiskerirettigheder.

Forslaget indebærer en mindre reduktion af opgaver for retten i Århus, som ikke længere skal registrere underpant sætninger af fiskerirettigheder.

Det må forventes, at panthavere vil søge at erstatte de eksisterende pantebreve med nye, som giver pant i både skibet og fiskerirettighederne. Forslaget vil derfor forventelig forøge arbejdsbyrden i Skibsregistret i forbindelse med ombytning og registrering af de nye pantebreve. Forslaget vil endvidere i en overgangsperiode indebære et lettere øget behov for juridisk bistand til Skibsregistret, fordi den foreslåede model er juridisk kompliceret.

Forslaget om pant i fiskerirettigheder vil indebære øgede udgifter for skibsregistret på 1,1 mio. heraf 0,6 mio. kr. i lønsom i 2006 og 0,2 mio. kr., heraf 0,1 mio. kr. i lønsom, i perioden 2007 – 2009. De nævnte merudgifter er indarbejdet i finansloven.

5. Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget om hjemsted for skibe vil kunne lette enkelte rederiers markedsføringsmæssige tiltag, men har derudover ingen økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

Forslaget om digital skibsregistrering kan medføre mindre økonomiske konsekvenser for erhvervslivet, primært udgifter til anskaffelse af digital signatur for de virksomheder, der ikke i forvejen har en sådan.

Forslaget om pant i fiskerirettigheder har økonomiske fordele for ejere af fiskeskibe i forbindelse med pantsætning af fiskeskibe. Udgifter til tinglysningsafgifter bliver, som nævnt ovenfor, mindre, da pantsætningen af skibe fremover også omfatter fiskerirettigheder. Tinglysningsafgiften i Personbogen er 1,5 % af pantebrevets pålydende, mens afgiften for skibspantebreve i Skibsregistret er 1 promille af pantebrevets pålydende. Tinglysning af pant i sildekvoter m.m. som underpant i løsøre koster altså i dag pantsætteren en afgift, der er 15 gange højere end registrering af pant i skib.

Loven indfører tillige klare regler om pant, hvilket vil reducere den nuværende usikkerhed om pantets omfang og øge fiskerierhvervets muligheder for finansiering på tilfredsstillende vilkår. Lovforslaget vurderes også at have positive strukturelle virkninger, fordi der skabes bedre vilkår for finansiering i fiskerierhvervet.

Da formålet med forslaget om bjærgeløn er at tillade en større fleksibilitet med hensyn til spørgsmålet om fordeling af bjærgeløn, kan forslaget forbedre konkurrenceevnen for danske skibe, idet omkostningerne vil være på niveau med skibe fra de øvrige nordiske lande. Det skønnes, at ca. 70 skibe potentielt kan blive berørt af lovændringen, således at de fremover vil blive omfattet af definitionen i § 451, stk. 4, 2. pkt.

6. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget om digital skibsregistrering vil medføre ændrede arbejdsgange for erhvervslivet. I stedet for at udfylde papirblanketter vil der fremover skulle indberettes digitalt. Selvom det i den indledende periode kan kræve lidt tilvænning at skulle indberette på en ny måde, forventes det, at den digitale løsning vil gøre indberetningerne lettere for skibsregistrets brugere. Der er tilstræbt høj grad af brugervenlighed i ud-

viklingen af den digitale løsning til skibsregistrering. I forbindelse med måling af administrative byrder inden for Økonomi- og Erhvervsministeriets område er det vurderet, at indførelsen af papirløs skibsregistrering – når systemet til sin tid er fuldt implementeret – medfører administrative lettelser for erhvervet i størrelsesorden 1,1 mio. kr. årligt.

Forslaget om pantsætning af fiskerirettigheder vil begrænse de administrative byrder for ejere af fiskeskibe og finansieringsselskaber ved tinglysning af lån, der ydes med pant i fiskeskibe og de dertil hørende kvoter mv., idet der fremover ikke skal udarbejdes to, men alene ét pantebrev, ligesom pantsætningen kun skal tinglyses ét sted. Hertil kommer at finansieringsselskabernes administrative byrder i forbindelse med overvågning af de enkelte fiskeres køb og salg af kvoter bortfalder.

Forslaget om pant i fiskerirettigheder har været forelagt Erhvervs- og Selskabsstyrelsens Center for Kvalitet i Erhvervsreguleringen, som imidlertid ikke har fundet anledning til at forelægge det for Økonomi- og Erhvervsministeriets virksomhedspanel, da de administrative lettelser kun i mindre omfang vedrører indberetninger til det offentlige.

Forslaget om bjærgeløn har ligeledes været sendt til Erhvervs- og Selskabsstyrelsens Center for Kvalitet i Erhvervsreguleringen med henblik på en vurdering af, om forslaget skal forelægges et af Økonomi- og Erhvervsministeriets virksomhedspaneler. Styrelsen vurderer ikke, at forslaget indeholder administrative konsekvenser for erhvervslivet i et omfang, der berettiger, at det bliver forelagt et virksomhedspanel.

7. Økonomiske konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen økonomiske konsekvenser for borgerne.

8. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

10. Høring

Et udkast til bestemmelser om digital skibsregistrering blev i 2005 drøftet med de mest berørte virksomheder og organisationer. Lovforslagets bestemmelser vedrørende digital skibsregistrering har endvidere været i høring hos Advokatrådet, Bilfærgernes Rederiforening, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Rederiforening, Dansk Sejlunion, Danmarks Skibskredit

A/S, Finansrådet, Rederiforeningen af 1895, Rederiforeningen for Mindre Skibe, Søsportens Brancheforening og Sølovsudvalgets medlemmer¹⁾. Udarbejdelse af lovudkastet afventede afslutningen af arbejdstinget i Tinglysningsudvalget, hvilket indebar at organisationerne kun fik en meget kort høringsfrist til denne del af forslaget.

Lovforslagets bestemmelser vedrørende pantsætning af fiskerirettigheder har været i høring hos Erhvervsfiskeriudvalgets medlemmer²⁾, Sølovsudvalgets medlemmer, Finansrådet og Dansk Skibskredit A/S.

Lovforslagets bestemmelser vedrørende bjærgeløn og skibes hjemsted har været i høring hos Advokatrådet, Amtsrådsforeningen i Danmark, Bilfærgernes

Rederiforening, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Rederiforening, Dansk Sø-Restaurations Forening, Fagligt Fælles Forbund (3F), Fiskernes Forbund, Forbundet af Offentligt Ansatte, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Grønlands Hjemmestyre, Kommunernes Landsforening, Landsorganisationen i Danmark, Maskinmestrenes Forening, Metal Søfart, Radiotelegrafistforeningen af 1917, Rederiforeningen af 1895, Rederiforeningen for Mindre Skibe, Restaurationsbranchens Forbund, Statsansattes Kartel, Statstjenestemændenes Centralorganisation II, Søfartens Ledere – Dansk Navigatorforening, Sømandenes Forbund og Sølovsudvalgets medlemmer.

¹⁾ Sølovsudvalgets opgaver består i at afgive betænkninger om søretlige emner, herunder udarbejdelse af lovforslag. Sølovsudvalgets medlemmer er udpeget af erhvervet, interesseorganisationer og offentlige myndigheder.

²⁾ Erhvervsfiskeriudvalget er det udvalg, som afgiver høringssvar i forbindelse med ændringer af fiskerilovgivningen.

11. Vurdering af konsekvenser af lovforslaget

	Positive konsekvenser/Minde-udgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/Merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	<p>Indførelsen af digital skibsregistrering medfører udviklingsudgifter til IT samt konsulentbistand i størrelsesordenen 4 mio. kr. Udgiften afholdes af Søfartsstyrelsen.</p> <p>Forslaget om pant i fiskerirettigheder vil medføre formindskede indtægter i form af bortfald af tinglysningsafgifter i forbindelse med løsørepantsætning af disse fiskerirettigheder. Disse var i størrelsesordenen ca. 10 mio. kr. i perioden 2003 – 2005 og forventedes at ville have været øget i de kommende år. Der er imidlertid ikke tale om et reelt provenutab, da afgiften blot bringes i overensstemmelse med niveauet før indførelsen af de omsættelige fiskerirettigheder.</p> <p>Forslaget vil indebære øgede udgifter på 1,1 mio. kr., heraf 0,6 mio. kr. i lønsum i 2006 og 0,2 mio. kr., heraf 0,1 mio. kr. i lønsum i perioden 2007 – 2009. De nævnte merudgifter er indarbejdet i finansloven.</p>
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Forslaget om digital skibsregistrering forventes på sigt at medføre administrative lettelser for Søfartsstyrelsen, idet manuelt indtastningsarbejde overflødiggøres, og kontrollen lettes.	Forslaget om pant i fiskerirettigheder vil medføre et øget personaleforbrug på 2 årsværk i indeværende år og et mindre merforbrug fremover.

	Positive konsekvenser/Minde-udgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/Merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	<p>Forslaget om hjemsted vil kunne lette enkelte rederiers markedsføringsmæssige tiltag, men har derudover ingen økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.</p> <p>Forslaget om digital skibsregistrering vil begrænse erhvervslivets udgifter til administration i forbindelse med skibsregistrering jf. nedenfor.</p> <p>Forslaget om pant i fiskerirettigheder medfører besparelse for låntagerne på grund af mindre tinglysningsafgifter.</p> <p>Forslaget om bjærgeløn kan forbedre konkurrenceevnen for danske skibe. Ca. 70 skibe kan forventes at blive berørt af lovændringen.</p>	<p>Udover udgifter til anskaffelse af digital signatur, forventes forslaget om digital skibsregistrering ikke at medføre merudgifter for erhvervslivet.</p>
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	<p>I forbindelse med måling af administrative byrder inden for Økonomi- og Erhvervsministeriets område er det vurderet, at indførelsen af digital skibsregistrering – når systemet til sin tid er fuldt implementeret – vil medføre administrative lettelser for erhvervet i størrelsesorden 1,1 mio. kr. årligt.</p> <p>Forslaget om pant i fiskerirettigheder vil begrænse de administrative byrder for låntageren i forbindelse med tinglysning af lån, idet der fremover kun skal oprettes ét pantsætningsdokument som kun skal tinglyses ét sted. Finansieringsselskabernes behov for at overvåge låntagernes køb og salg af fiskekvoter m.v. bortfalder ligeledes.</p>	Ingen

	Positive konsekvenser/Minde-udgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/Merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Ingen	Ingen

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 (§ 5, stk. 1)

Muligheden for at vælge en by uden havn som hjemsted omfatter alle skibe i handelsflåden og fritidsfartøjer. Fiskeskibe skal fortsat have hjemsted i en havn.

Til nr. 2 (Kapitelloverskriften til kapitel 2)

Som følge af den nye struktur i lovforslagets kapitel 2 oprettes et særskilt kapitel vedr. matrikulering. §§ 10 – 27 i den gældende lov vedrørende matrikulering, ikke registrering af rettigheder. Derfor foreslås det, at kapitelloverskriften efter § 9 ændres til ”Kapitel 2 Matrikulering”.

Til nr. 3 (Kapitel 2 A og § 27 a)

Som følge af den nye struktur i lovforslagets kapitel 2 oprettes et særskilt kapitel vedrørende rettighedsregistrering, for at præcisere forskellen mellem matrikulering og registrering af rettigheder. Overskriften på dette kapitel bliver således: ”Kapitel 2 A Rettighedsregistrering”.

Bestemmelsen i *stk. 1* er indsat for at tydeliggøre, at bestemmelserne i kapitel 2 A, kapitel 2 B, kapitel 2 C og kapitel 2 E kun vedrører registreringer af ejerrettigheder, panterrettigheder og andre begrænsede rettigheder, f.eks. brugsrettigheder, over skibe, der er indført i skibsregistret, samt underpantsætning af digitale ejerpantebrev med pant i sådanne skibe. Søfartsstyrelsens øvrige registreringer vedrørende skibe, f.eks. matrikulære registreringer, er ikke omfattet af bestemmelserne i de nævnte kapitler. Kapitel 2 D indeholder en række bestemmelser om digital anmeldelse og om digital signatur, som vedrører såvel registrering af rettigheder som matrikulære registreringer.

I *stk. 2* slås det fast, at anmeldelse af de rettigheder, der er nævnt i *stk. 1*, både kan ske ved brug af Søfartsstyrelsens udarbejdede formularer, eller digitalt, ved brug af digital signatur. For negotiable pantebrev

gælder imidlertid indtil videre, at disse alene kan anmeldes på papir. Når Søfartsstyrelsen, efter reglerne i § 46 a, stk. 1, eller § 46 b, stk. 1, fastsætter regler om, at dokumenterne skal være digitale, vil det ikke længere være tilladt at anmelde papirdokumenter til registrering. Der indføres således for alle andre dokumenter end negotiable pantebrev i en overgangsperiode valgfrihed imellem papirdokumenter og digitale dokumenter. For negotiable pantebrev er det derimod ikke fundet hensigtsmæssigt at give mulighed for at vælge mellem at foretage digital anmeldelse og anmeldelse på de traditionelle papirdokumenter. Dette skyldes, at en sådan ordning, hvor der ikke vælges et fast tidspunkt for overgangen til digitale dokumenter, vil kunne give anledning til tvivl om, hvilke sikringsakter der er nødvendige, og dermed risiko for rettighedstab.

Til nr. 4 (§ 28 a)

Det foreslås at indsætte en ny bestemmelse, der giver mulighed for at stifte underpant i et ejerpantebrev med pant i et skib, hvor registrering i skibsregistret vil være den nødvendige og tilstrækkelige sikringsakt for at opnå beskyttelse mod aftaler, der i god tro indgås om ejerpantebrevet, og mod aftaler om eller retsforfølgning mod skibet i medfør af § 28, stk. 1.

En tilsvarende bestemmelse er indeholdt i Tinglysningssudvalgets betænkning om ændring af tinglysningsloven. Det er hensigten, at underpant i et ejerpantebrev, der giver pant i et skib, skal behandles på samme måde som underpant i et ejerpantebrev, der giver pant i fast ejendom.

Den foreslåede § 28 a skal ses i forhold til hovedreglen i sølovens § 28 om, at alle rettigheder over et skib skal registreres for at opnå beskyttelse over for aftaler om skibet og mod retsforfølgning. Sølovens § 28 er en pendant til den tilsvarende hovedregel i tinglysningslovens § 1.

Efter gældende ret giver en pantsætter ved udstedelse af et ejerpantebrev sig selv eller den, til hvem ejerpantebrevet måtte blive overdraget, panteret for et

nærmere angivet beløb med eller uden personligt gældsansvar. Sikringsakten i forbindelse hermed er registrering i medfør af lovens § 28, stk. 1. Herefter vil ejerpantebrevet typisk blive håndpantset til en eller flere håndpanthavere til sikkerhed for en underliggende fordring. Herved opnår den reelle kreditor på samme måde som ved anvendelse af skadesløsbreve at få pantesikkerhed for en underliggende fordring, der frit kan variere, men hvor ejerpantebrevets ramme udgør det beløbsmæssige maksimum for sikkerheden. Sikringsakten ved håndpant sætning – eller ved en håndpanthavers (videre)overdragelse af ejerpantebrevet med tilhørende underliggende fordringer (frempant sætning) – er fysisk rådighedsberøvelse af ejerpantebrevet.

Ved en sekundær håndpant sætning gennemføres rådighedsberøvelsen teknisk set ved, at den sekundære håndpanthaver sender meddelelse om håndpant sætningen til den primære håndpanthaver, der herefter besidder ejerpantebrevet såvel på egne som på den sekundære håndpanthavers vegne. Meddelelsen har desuden den funktion, at den også sikrer imod at en primær håndpanthaver i god tro foretager udvidelse af det sikrede gældsforhold med sikkerhed i ejerpantebrevet med prioritet forud for senere håndpanterettigheder, indbrudspant og retsforfølgning.

Som følge af den planlagte dematerialisering af pantebrevet vil der imidlertid ikke længere kunne foretages rådighedsberøvelse, og ejerpantebrevet vil derfor ikke længere kunne håndpant sættes. Med den foreslåedes bestemmelse i *stk. 1*, vil rettigheder i et ejerpantebrev, der giver pant i et skib, fremover kunne stiftes ved underpant, hvor registrering vil være den nødvendige og tilstrækkelige sikringsakt ved stiftelse af primære underpanterettigheder. En sekundær underpanthaver vil således fremover skulle registrere sin ret i medfør af den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* og herudover give en foranstående underpanthaver meddelelse om rettigheden, jf. den foreslåede bestemmelse i *stk. 3*.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* indføres der således en særregel, der skal sikre, at der fortsat kan stiftes beskyttede panterettigheder i et digitalt ejerpantebrevs ramme. Rettigheder over andre pantebreve end ejerpantebreve vil skulle registreres i medfør af lovens øvrige bestemmelser herom. Overdragelse eller anden overførsel af pantebreve, der giver pant i et skib vil eksempelvis skulle registreres i medfør af reglen i sølovens § 28, stk. 1.

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* vil en ret i form af underpant efter *stk. 1* eller en aftale om eller retsforfølgning mod skibet i medfør af § 28, *stk. 2*, der

skal fortrænge en uregistreret ret i ejerpantebrevet eller inden for ejerpantebrevets ramme, selv skulle være registreret og erhververen ifølge aftalen være i god tro.

Baggrunden for den foreslåede bestemmelse er, at såvel rettigheder i form af underpant i ejerpantebrevet som aftaler om eller retsforfølgning mod skibet fremover vil skulle registreres for at opnå beskyttelse. Ved en konflikt imellem eksempelvis en sekundær underpanthaver og en indbrudspanthaver vil registrering i fremtiden således være den nødvendige sikringsakt.

I *stk. 3* foreslås indsat en bestemmelse, hvorefter en panthaver med registreret underpant i et ejerpantebrev i god tro kan udvide et gældsforhold med sikkerhed i ejerpantebrevet og med prioritet forud for senere registrerede panterettigheder i eller inden for rammen af ejerpantebrevet og retsforfølgning indtil det tidspunkt, hvor meddelelse om de efterstående rettigheder er kommet frem til panthaveren. Med denne regel bevares en nugældende retstilstand, hvorefter en primær håndpanthaver (fremover en underpanthaver) ikke behøver at foretage nærmere undersøgelse i skibsregistret for nye efterstående rettighedshavere, inden der gives tilsagn om gældsudvidelse med sikkerhed i ejerpantebrevet. Der kan således ske udvidelse af gældsforholdet med sikkerhed i ejerpantebrevet og med prioritet forud for efterstående rettighedshavere, indtil det tidspunkt, hvor den foranstående underpanthaver får meddelelse om en efterstående rettighedshaver.

Muligheden for udvidelse af gældsforholdet med prioritet i ejerpantebrevet ophører på det tidspunkt, hvor meddelelse om en efterstående rettighedshaver er kommet frem til den foranstående underpanthaver. Hvis dette tidspunkt ligger forud for tidspunktet for anmeldelse til registrering af den senere registrerede efterstående rettighed, vil retsvirkningen efter *stk. 3* først indtræde ved det sidstnævnte tidspunkt.

Det foreslås endeligt at indsætte en ny bestemmelse i *stk. 4*, hvorefter overdragelse eller anden overførsel af underpanterettigheder i et ejerpantebrev skal registreres for at få gyldighed mod aftaler, der i god tro indgås om pantebrevet, og mod retsforfølgning. Forslaget er en konsekvens af dematerialiseringen, hvorefter det ikke længere vil være muligt at rådighedsberøve ejerpantebrevet, hvilket efter gældende ret antages at være sikringsakten ved frempant sætning af en håndpanteret i et ejerpantebrev. Der er ikke hermed tilsigtet ændringer i den gældende retstilstand, hvorefter det antages, at der ikke kan foretages udlæg i et ejerpantebrev. Der kan alene foretages udlæg i det aktive, der er pantsat ved ejerpantebrevet, eller i den un-

derliggende fordring med tilhørende sikkerhed i ejer-pantebrevet.

Ved overdragelse af underliggende fordringer finder gældslovens regler om sikringsakter fortsat anvendelse.

Til nr. 5 (§ 29, stk. 2)

Det foreslås, at § 29, stk. 2, ændres således, at fritagelsen fra kravet om registrering af overdragelser ikke omfatter digitale pantebreve. De digitale pantebreve vil blive omfattet af hovedreglen i § 28, hvorefter der først opnås beskyttelse ved registreringer.

Efter de nugældende regler skal overdragelse af et negociabelt pantebrev ikke registreres i skibsregistret. Sikringsakten for sådanne papirer er knyttet til ihændehavelsen af det fysiske dokument. Når Søfartsstyrelsen fastsætter regler om, at negotiable pantebreve med pant i et registreret skib skal udstedes i digital form, jf. forslaget § 46 a, stk. 1, vil overdragelse af disse pantebreve kræve registrering i skibsregistret for at opnå beskyttelse over for aftaler om skibet og mod retsforfølgning fra tredjemand.

Det er i dag uafklaret, om sikringsakten ved overdragelse af ikke-negotiable pantebreve med pant i skib er registrering i skibsregistret eller underretning til debitor (denunciation). Når Søfartsstyrelsen har truffet beslutning om, at ikke-negotiable pantebreve kan eller skal være digitale, jf. forslaget § 46 b, stk. 1, følger det af bestemmelsen i § 29, stk. 2, at sikringsakten ved digitale ikke-negotiable pantebreve er registrering i skibsregistret.

Til nr. 6 (§ 31, stk. 1)

Bestemmelsen er en konsekvens af, at rettigheder over digitale ejerpantebreve med pant i skibe skal registreres for at opnå beskyttelse mod aftaler, der indgås i god tro, og mod kreditorfølgning.

Til nr. 7 (§ 31, stk. 2 og 3)

Bestemmelsen åbner mulighed for, at fogedretten og skifteretten ved f.eks. tvangsauktion eller konkurs skal foranledige meddelelse herom registreret i Skibsregistret. Tilsvarende vil det ifølge *stk. 3* efter forhandling med Justitsministeriet kunne bestemmes, at også andre domstolsafgørelser skal anmeldes direkte til Skibsregistret af domstolene.

Til nr. 8 (§ 34, stk. 1)

I § 34, stk. 1, foreslås indsat en bestemmelse om, at et dokument, der sendes til skibsregistret på papir, vil kunne afvises, hvis det ikke opfylder de krav, der er fastsat i medfør af forslaget §§ 46 a – d.

Forslaget indebærer, at skibsregistret kan afvise et papirpantebrev eller et papirdokument, efter at Søfartsstyrelsen med hjemmel i forslaget § 46 a, stk. 1 eller § 46 b, stk. 1 har bestemt, at et sådant dokument kun kan registreres i digital form. Tilsvarende vil et dokument kunne afvises, når Søfartsstyrelsen med hjemmel i forslaget § 46 d, stk. 1, har bestemt, at et dokument skal være forsynet med en digital signatur, og ikke er det.

Til nr. 9 (§ 34, stk. 2)

Det foreslås indsat et nyt *stk. 2*, om, at Søfartsstyrelsen kan udsætte en registrering, såfremt der er mistanke om, at et dokument er falsk, eller at det ikke hidrører fra en, der er berettiget ifølge skibsregistret, eller det i øvrigt skønnes, at der er behov for yderligere dokumentation.

Bestemmelsen giver Søfartsstyrelsen en udtrykkelig adgang til at udsætte en registrering i alle tilfælde, hvor der er mistanke om, at noget kan være galt, f.eks. at der foreligger misbrug af en digital signatur. Der er formentlig allerede i dag en sådan adgang til at sætte registreringen i bero. Det er imidlertid fundet hensigtsmæssigt med en udtrykkelig bestemmelse herom.

Stk. 2 – 3 i den gældende § 34 bevares og bliver herefter stk. 3 – 4.

Til nr. 10 (§ 35, stk. 2, 2. pkt.)

Den foreslåede tilføjelse i § 35, *stk. 2, 2. pkt.*, indebærer, at et digitalt negociabelt pantebrev vil kunne udlettes på grundlag af en digital kvittering fra den, der er berettiget ifølge skibsregistret, om, at gælden er indfriet. Ønsker en kreditor, der har fået transporteret et pantebrev, selv at sikre sin ret, kan dette kun ske ved registrering.

Den nuværende bestemmelse om, at negotiable pantebreve kun kan udlettes ved fremlæggelse af pantebrevet i kvitteret stand, er begrundet i, at der er knyttet særlige retsvirkninger til ihændehavelsen af pantebrevet og transportpåtegninger på dette. For digitale pantebreve, som er omsætningspapirer, knyttes retsvirkningerne i stedet til registrering i skibsregistret. Det foreslås derfor, at de nuværende regler kun opretholdes ved eksisterende negotiable pantebreve i papirform, herunder kræves for sådanne fortsat fremlæggelse af pantebrevet i kvitteret stand.

Til nr. 11 (§ 36, stk. 2)

En registrerings retsvirkninger regnes fra det tidspunkt, hvor dokumentet er indført i dagbogen i skibsregistret. Anmeldelsestidspunktet bør derfor registreres så præcist, som administrative og tekniske forhold

giver mulighed for. Dokumenter, der anmeldes til registrering og er indført i dagbogen i skibsregistret inden kl. 14.00, anses i dag for anmeldt denne dato.

Ved digital anmeldelse vil det være muligt at beregne tidspunktet som et bestemt klokkeslæt, med minutters eller sekunders præcision. Derfor foreslås indsat et nyt § 36, stk. 2, hvorefter Søfartsstyrelsen kan udstede regler om en mere præcis fastsættelse af anmeldelsestidspunktet, der herefter vil være klokkeslættet for den digitale modtagelse i skibsregistrets IT-system.

Bortset fra rettigheder, der overføres fra et udenlandsk register, jf. herved den gældende lovs § 36, stk. 3, forudsættes det stadig, at registreringens retsvirkninger tidligst kan regnes fra det tidspunkt, hvor det anmeldte dokument er kommet frem, og indholdet er tilgængeligt for skibsregistret jf. gældende lovs § 36, stk. 1.

Efter de nugældende bestemmelser betragtes dokumenter, der anmeldes til registrering inden kl. 14.00, som anmeldt den pågældende dag. For dokumenter, der anmeldes til registrering efter kl. 14.00, fastsættes anmeldelsestidspunktet til dagen efter.

Så længe der i betydeligt omfang fortsat bliver anmeldt rettigheder på papir, er det administrativt vanskeligt at ændre denne ordning. Det er derfor hensigten i første omgang at opretholde den gældende bestemmelse om, at retsvirkningstidspunktet både for papiranmeldte og digitalt anmeldte dokumenter regnes fra den dato, dokumentet er anmeldt til skibsregistret.

Når det bliver bestemt, at de negotiable pantebrev skal anmeldes digitalt, og alle andre dokumenter også anmeldes digitalt, vil det blive muligt at indføre en klokkeslætsregistrering. For de papirdokumenter, som anmeldes til skibsregistret og som registret skal gøre digitale, vil der blive fastsat et bestemt klokkeslæt for anmeldelsen, uanset hvornår dokumenterne er modtaget. Klokkeslættet forventes at blive det samme for alle dokumenter, der anmeldes i papirudgave på samme dag.

Til nr. 12 (§ 36, stk. 3)

Efter de nugældende bestemmelser betragtes dokumenter, der anmeldes samme dag, ved registreringen i skibsregistret som anmeldt samtidigt. Den foreslåede bestemmelse fastslår, at dokumenter, som anmeldes på samme tidspunkt, ligestilles. Med digital registrering på klokkeslæt vil dette formentlig forekomme yderst sjældent. Bortset fra den sproglige ændring i bestemmelsen, hvorefter "anmeldelsestidspunkt" erstatter "anmeldelsesdato", er det hensigten at videre-

føre den nuværende praksis. Som hidtil vil de to samtidigt anmeldte dokumenter blive registreret, men vil blive udsløjet på ny, hvis anmelderen ikke har kunnet skabe klarhed om adkomstforholdet inden den frist, som skibsregistret fastsætter herfor.

Til nr. 13 (§ 36 a, § 36 b, § 36 c)

Til § 36 a

Bestemmelsen i *stk. 1* svarer til tinglysningslovens § 29, stk. 1. Det vil ifølge forslaget være skibsregistrets udvisende, der vil være kreditors legitimation til at modtage betaling ifølge et registreret digitalt pantebrev. Skyldneren vil herefter altid i god tro med frigørende virkning kunne betale renter og afdrag, uanset om disse er forfaldne eller uforfaldne, ordinære eller ekstraordinære, til den person, der efter skibsregistret er beføjet til at modtage betaling.

Det foreslås endvidere at indsætte en ny regel i *stk. 2*, hvorefter en skyldner ifølge et registreret negotiabelt digitalt pantebrev med frigørende virkning kan betale forfaldne renter og tidsfæstede afdrag til overdrageren, forudsat at betalingen sker i god tro om overdragelsen.

Baggrunden herfor er forslaget om, at de tilsvarende bestemmelser i gældsloven ikke skal finde anvendelse på registrerede digitale gældsbreve, jf. lovudkastets forslag til § 46 a, stk. 2.

Bestemmelsen svarer til gældslovens § 20, stk. 1, hvorefter skyldneren med frigørende virkning kan betale forfaldne renter og ordinære afdrag til overdrageren, medmindre han vidste, at overdrageren ikke længere havde ret til at modtage betalingen, eller havde grund til mistanke derom.

Det er med den foreslåede bestemmelse tilsigtet at bevare den nugældende retstilstand. Herefter vil en skyldner ikke kunne betale med frigørende virkning til overdrageren, hvis skyldneren i forbindelse med betalingen er bekendt med overdragelsen eller ved uagtsomhed er skyld i sit ukendskab til dette.

Skyldneren vil i øvrigt kunne betale med frigørende virkning til den materielt berettigede eller i god tro til den ifølge skibsregistret berettigede.

Til § 36 b

Det foreslås at indsætte en ny bestemmelse, hvorefter skyldneren ifølge et registreret digitalt pantebrev eller ifølge en registreret underpanteret i et ejerpantebrev kun er forpligtet til at betale gælden mod afløsning efter reglerne i den foreslåede § 36 c, stk. 2. En tilsvarende bestemmelse er indeholdt i Tinglysningsudvalgets forslag til ændring af tinglysningsloven.

Baggrunden herfor er, at der bør indføres en regel svarende til gældsbrevslovens § 21, stk. 1, hvorefter skyldneren ved indfrielse af restgælden kan forlange udlevering af gælds brevet for at indgå ekstinktion i medfør af gældsbrevslovens § 15, stk. 1, 3. led.

Med den foreslåede bestemmelse i søloven vil en skyldner, der indfried restgælden ifølge et registreret digitalt negotiabelt pantebrev, således kunne gardere sig mod ekstinktion af indfrielsen af en godtroende erhverver af pantebrevet ved at kræve pantebrevet afløst.

Afløsningen af pantebrevet vil i praksis kunne ske ved, at en skyldner indbetaler restgælden på en spærret konto, hvorefter beløbet frigives til kreditor, når afløsningen er foretaget, og skyldneren har fået dokumentation herfor i form af meddelelse fra skibsregistret.

Til § 36 c

Bestemmelsen i § 36 c, svarer med mindre ændringer til reglen i gældsbrevslovens § 21, dog således at registrering træder i stedet for påtegning af pantebrevet. Hvor skyldneren i dag kan forlange en særskilt kvittering eller en påtegning på gælds brevet, vil skyldneren efter bestemmelserne i § 36 c kunne forlange, at kreditor får registreret i skibsregistret, at gælden er nedbragt eller indfriet. Der har ikke hidtil været behov for at registrere overdragelse af negotiable pantebreve i skibsregistret eller i andre offentlige registre.

Det foreslås derfor at indsætte en bestemmelse, hvorefter en skyldner ifølge et negotiabelt digitalt pantebrev vil kunne kræve betaling af såvel et ordinært afdrag før forfaldstid som et ekstraordinært afdrag registreret ved at nedlyse pantebrevet. Bestemmelsen tilsigter at videreføre reglen i gældsbrevslovens § 21, stk. 2, 2. pkt., hvorefter skyldneren kan kræve en kvitteringspåtegning om afdrags- og rentebetaling, der ikke er omfattet af gældsbrevslovens § 16 om ordinære betalinger, påført gælds brevet. En tilsvarende bestemmelse er indeholdt i Tinglysningssudvalgets forslag til ændring af tinglysningssloven.

Med den foreslåede bestemmelse vil skyldneren således ved at kræve en betaling registreret kunne gardere sig mod ekstinktion af indsigelsen om betalingen af en godtroende erhverver af pantebrevet efter den foreslåede bestemmelse i lovudkastets forslag til § 37 a, stk. 1.

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 1, 2. pkt.* vil skyldneren i overensstemmelse med den tilsvarende bestemmelse i gældsbrevslovens § 21, stk. 2, 1. pkt., alene kunne kræve særskilt kvittering for betaling af

tidsfæstede afdrag ved forfaldstid. Baggrunden herfor er, at skyldneren i medfør af den foreslåede bestemmelse i sølovens § 37 a, stk. 2, 1. pkt. bevarer en indsigelse om, at der er betalt tidsfæstede afdrag selv over for en godtroende erhverver af pantebrevet.

Det foreslås i *stk. 2, 1. pkt.*, at skyldneren kan forlange, at pantebrevet aflyses, hvis skyldforholdet er ophørt. Efter den foreslåede regel i *2. pkt.* kan skyldneren ligeledes kræve det registreret, hvis skyldforholdet er ændret ved aftale, modregningserklæring, dom eller opsigelse. For opsigelse gælder dette, uanset om gælden opsiges af kreditor eller skyldneren.

De foreslåede bestemmelser tilsigter at videreføre de hidtidige regler i gældsbrevsloven. Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 2*, vil skyldneren således i stedet for en påtegning på et papirbaseret pantebrev kunne forlange at få sådanne ændringer i skyldforholdet registreret i skibsregistret for at modvirke ekstinktion efter den foreslåede bestemmelse i sølovens § 37 a, stk. 1.

Til nr. 14 (§ 37, stk. 3)

Det foreslås at indsætte et nyt *stk. 3*, der henviser til de nye bestemmelser om ekstinktion af indsigelser og fortabelse af rettigheder ved overdragelse af negotiable, digitale pantebreve. Med disse nye bestemmelser er det tilsigtet at videreføre den for negotiable pantebreve gældende retstilstand, jf. bemærkningerne nedenfor.

Til nr. 15 (§ 37, stk. 4)

Der er tale om en konsekvensrettelse, som følge af, at der er indsat et nyt *stk. 3* i § 37.

Til nr. 16 (§ 37 a, § 37 b, § 37 c)

Til § 37 a

Det foreslås at indsætte en ny bestemmelse i § 37 a om ekstinktion af *indsigelser*, hvorefter en skyldner ifølge et negotiabelt pantebrev i digital form, der overdrages til eje eller pant, som udgangspunkt ikke kan gøre nogen af de i gældsbrevslovens § 15, stk. 1, nævnte indsigelser gældende over for en godtroende erhverver. En tilsvarende bestemmelse er indeholdt i Tinglysningssudvalgets forslag til ændring i tinglysningssloven.

Med indførelsen af reglen er det tilsigtet at bevare den gældende retstilstand (dog med den modifikation, at registrering træder i stedet for ihændehavelse) efter gældsbrevslovens § 15, der som følge af den foreslåede bestemmelse i lovudkastets forslag til sølovens § 46 a, stk. 2, ikke vil finde anvendelse ved overdra-

gelse af registrerede negotiable pantebrev i digital form.

Efter lovens ikrafttræden vil det således fortsat være muligt for en godtroende erhverver af et registreret digitalt negotiable pantebrev at ekstingvere skyldnerens indsigelser. De såkaldte stærke indsigelser (falsk, forfalskning og umyndighed mv.) vil skyldneren dog fortsat kunne gøre gældende, men den godtroende erhverver vil i så fald kunne opnå erstatning fra staten efter bestemmelsen i lovens § 46.

Til § 37 b

Det foreslås herudover at indsætte en ny bestemmelse i § 37 b, om ekstinktion af *rettigheder* over et negotiable pantebrev i digital form. En tilsvarende bestemmelse er indeholdt i Tinglysningssudvalgets forslag til ændring af tinglysningsloven.

De nugældende bestemmelser i gældslovens § 14 indeholder regler, der letter omsætteligheden af registrerede pantebrev ved at betrygge retsstillingen for godtroende aftaleerhververe, som det er tilfældet med reglerne i gældslovens §§ 15 – 18. Erhververe kan efter gældende ret således i almindelighed påregne, at de opnår den tilsagte ret over pantebrevet, når de handler med en person, der er formelt legitimeret til at disponere, og de samtidig sørger for at få pantebrevet i deres besiddelse.

Med indførelsen af bestemmelsen i § 37 b, er det tilstillet at videreføre den nuværende retstilstand ved overdragelsen af registrerede negotiable pantebrev, men som følge af dematerialiseringen af pantebrevene vil det nuværende krav om rådighedsberøvelse blive erstattet af et krav om registrering.

Den foreslåede bestemmelse vil eksempelvis kunne finde anvendelse i et tilfælde, hvor en overdrager f.eks. på falsk grundlag har opnået legitimation i skibsregistret. En godtroende erhverver af det registrerede negotiable pantebrev i digital form, der selv får overdragelsen registreret, vil således, trods den stærke indsigelse om falsk, kunne vinde ret over pantebrevet og dermed ekstingvere en tidligere rettighedshavers ret.

Til § 37 c

Endelig foreslås det at indsætte en ny bestemmelse i sølovens § 37 c, svarende til den gældende bestemmelse i gældslovens § 18 om skyldnerens adgang til at modregne over for en erhverver af et omsætningsgældsbrief i digital form. En tilsvarende bestemmelse er indeholdt i Tinglysningssudvalgets forslag til ændring af tinglysningsloven. Der er ikke med den foreslåede bestemmelse tilstillet nogen ændringer

i retstilstanden, bortset fra at betingelsen om ihændehavelse erstattes af en betingelse om registrering af overdragelsen.

Det bemærkes i øvrigt, at reglerne i gældslovens kapitel II fortsat vil finde anvendelse på de eksisterende papirbaserede negotiable pantebrev med pant i skibe.

Til nr. 17 (Kapitel 2 B)

Som følge af den nye struktur i lovforslagets kapitel 2 oprettes et særskilt kapitel 2 B om registreringens foretagelse, autorisation og fuldmagter.

Til nr. 18 (§ 39 a, § 39 b, § 39 c og § 39 d)

Til § 39 a

I stk. 1 foreslås det, at en autoriseret anmelder kan anmelde rettigheder i skibe til registrering ved brug af anmelderens egen digitale signatur. Bestemmelsen gør det muligt, at andre end rettighedshaveren kan registrere, uden at der er indsendt fuldmagt til skibsregistret. Anmelderen indestår selv for, at der foreligger en fuldmagt. Ordningen indebærer, at personer, som ikke er i besiddelse af en digital signatur, eller som på forhånd ikke har indsendt en fuldmagt til skibsregistret, kan opnå de fordele, der er forbundet med realtidsregistrering.

Anvendelsesområdet for anmelderordningen er mere vidtgående end, hvad der anbefales i Tinglysningssudvalgets betænkning. Lovforslaget indeholder hjemmel til, at en autoriseret anmelder på vegne af rettighedsindehaveren i princippet vil kunne anmelde alle rettighedstyper vedrørende skibe, herunder også skøder og servitutter, med sin egen digitale signatur.

Det er dog ikke hensigten med forslaget at lade autorisationen generelt omfatte opgaver, der fortrinsvis forudsætter udøvelse af skøn fra den autoriseredes side, sådan som det f.eks. ofte er tilfældet ved første-gangspatagelser af fartøjer, som ikke tidligere har været registreret. Søfartsstyrelsen har derfor mulighed for at begrænse omfanget af autorisationen f.eks. til kun at omfatte enkelte typer af dokumenter eller bestemte funktioner. En trinvis udnyttelse af hjemlen vil blive overvejet, hvor autorisationsomfanget i begyndelsen er begrænset, men bliver udvidet i takt med de indhøstede erfaringer med ordningen.

En autorisation bør normalt begrænses til objektive konstaterbare kontroller eller undersøgelser. For eksempel kunne autorisation omfatte kontrol med, at en ejer opfylder nationalitetsbetingelserne i sølovens § 1. Til denne undersøgelse kræves en del fysiske bilag, som findes i virksomheden, men som vanskeligt kan

indberettes digitalt til skibsregistret. F.eks. stilles der krav om forevisning af dåbsattester eller interessentskabskontrakter. En autorisation kunne endvidere udvides til at omfatte kontrol med, at den, der foretager en disposition over skibet, også er berettiget til dette, evt. ifølge fuldmagt. Endelig kunne det tænkes, at autorisationen kunne omfatte anmeldelse af originale papirbaserede adkomstdokumenter. Den autoriserede skal dog i givet fald bekræfte ved anmeldelsen, at det digitaliserede dokument svarer til det originale papirdokument.

Det pålægges anmelderen en række kontrolopgaver, som har til formål at sikre, at en anmeldt rettighed består med det angivne indhold, jf. *stk. 2*. Udførelsen af disse kontrolopgaver er af central betydning for, at det papirløse skibsregistreringssystem kan fungere på en sikker og hensigtsmæssig måde. Anmeldelse af digitale dokumenter, der ikke er forsynet med den berettigedes digitale signatur, til registrering kan derfor alene foretages af særligt godkendte anmeldere. På dette punkt adskiller de foreslåede regler sig fra det, der gælder for papirbaseret skibsregistrering, hvor anmeldelse til registrering kan foretages af enhver.

Under den gældende registreringsordning er det skibsregistret, der på grundlag af registreringsdokumentet, medsendte legitimationsdokumenter mv., kontrollerer, at den anmeldte rettighed består med det angivne indhold. Dokumentet skal gå ud på at fastslå, stifte, forandre eller ophæve en ret over et bestemt skib, hvis det skal kunne registreres efter sit indhold. Dokumentet skal fremtræde som udstedt af den, der ifølge skibsregistret eller transport på et pantebrev er beføjet til at råde over den pågældende ret, eller som er udstedt med hans samtykke. Dokumentet skal være forsynet med underskrift fra udstederen, og på skøder og pantebreve skal udstederens underskrift være bekræftet af en advokat eller to vitterlighedsvidner.

Efter de gældende regler indsendes endvidere visse legitimationsdokumenter mv. til registrering sammen med registreringsdokumentet, således at dokumenterne kan bruges ved skibsregistrets prøvelse af den anmeldte rettighed.

I takt med digitaliseringen af de forskellige dokumenttyper vil anmelderordningen gøre det muligt, at alene anmelderen udformer det digitale dokument, der anmeldes til registrering. Et digitalt dokument, som skal danne grundlag for registrering af en rettighed, vil således under den autoriserede anmelderordning være underskrevet af anmelderen, og ikke af den, der er berettiget til at disponere over den pågældende rettighed. Kravet om, at et dokument anmeldt til registrering skal stamme direkte fra den pågældende rettig-

hedsindehaver og være underskrevet af denne, kan ikke opretholdes i en anmelderordning.

Det vil være op til anmelderen at kontrollere, at det digitale dokument stammer fra den, der er berettiget ifølge skibsregistret, eller fra en anden efter samtykke fra den berettigede, og det skal fremgå af anmeldelsen, at anmelderen har foretaget denne kontrol, jf. *stk. 2*. Hvis den berettigede er et selskab, en forening eller lignende, må anmelderen kontrollere, at den eller de, der disponerer, er berettiget hertil efter selskabets eller foreningens tegningsregler. Anmelderen skal også kontrollere, at den, der er berettiget ifølge skibsregistret, har forpligtet sig som anført i det digitale dokument, og det skal fremgå af anmeldelsen, at anmelderen har foretaget denne kontrol.

Der er ikke fastsat nærmere regler for, hvorledes anmelderen nærmere skal foretage kontrollen. Tilrettelæggelsen af kontrollen vil således være op til den enkelte anmelder.

Bestemmelsen i *stk. 2* indebærer i et vist omfang en skærpelse af anmelderens erstatningsansvar. I det omfang en person lider tab, og dette tab kunne være undgået, hvis anmelderen havde overholdt sine kontrolforpligtelser efter *stk. 2*, vil anmelderen - med mindre helt særlige omstændigheder gør sig gældende - ifalde erstatningsansvar i medfør af dansk rets almindelige regler.

I visse situationer vil personer kunne lide tab som følge af en fejlagtig anmeldelse, selv om anmelderen på fuldt forsvarlig vis har foretaget den kontrol, der nævnes i *stk. 2*. Medmindre anmelderen på anden vis ved sin culpøse adfærd har været medvirkende til et sådant tab, vil der i sådanne situationer som udgangspunkt ikke kunne rettes et krav mod vedkommende. Det gælder dog ikke i tilfælde omfattet af lovens § 46. I disse tilfælde vil staten efter *stk. 4* på objektivt grundlag kunne rette et regreskrav mod anmelderen. Dette vil for eksempel være tilfælde, hvis en godtroende erhverver som følge af den indsigelse, at udstederen af pantebrevet var umyndig ved udstedelsen, mister en ellers registreret ret. Anmelder bør søge at kontrollere, at sådanne forhold ikke gør sig gældende. Kontrollen fritager dog ikke anmelder for regresansvaret.

Det præciseres i *stk. 3*, at anmeldere er erstatningsansvarlige efter dansk rets almindelige regler for tab, som nogen lider som følge af anmelderens virksomhed som anmelder. Anmeldere vil ved deres virksomhed være underlagt et professionsansvar. Anmelderens adfærd vil således blive bedømt ud fra en vurdering af, om han har udvist den omhu og faglige dy-

gtighed, som man med rimelighed kan forlange af en person, der sædvanligvis udøver dette hverv. Der vil være tale om en skærpet culpabedømmelse.

Ifølge *stk. 4*, kan erstatning for tab, som staten har betalt i medfør af § 46, kunne kræves erstattet af anmelderen, hvis dokumentet, der giver anledning til tabet, er anmeldt af den pågældende anmelder. Der er tale om et objektivt erstatningsansvar for statens regreskrav. Det er alene staten, der kan gøre krav gældende mod anmelderen på objektivt grundlag. En skadelidt vil ikke kunne gøre et krav direkte gældende over for anmelderen i medfør af § 46.

Bestemmelsen i *stk. 4* indebærer en udvidelse af det professionsansvar, som en anmelder vil være underlagt efter dansk rets almindelige regler, jf. *stk. 3*.

Der kan ikke søges regres mod anmelderen, hvis tabet alene skyldes fejl ved skibsregistrets IT-system. En anmelders fejlagtige brug af IT-systemet vil derimod kunne lede til et erstatningsansvar for anmelderen efter dansk rets almindelige regler.

Bestemmelsen i *stk. 4* indebærer, at det fulde erstatningsansvar i sidste ende vil kunne pålægges anmelderen, medmindre fejl eller forsømmelser kan tilskrives staten. I det omfang det er anmelderen selv, der er skadelidt i tilfælde, hvor der kan rejses erstatningskrav efter § 46, vil staten kunne afvise kravet med henvisning til statens mulighed for efter *stk. 4* umiddelbart at gøre et regreskrav gældende over for anmelderen.

Efter *stk. 5* kan Søfartsstyrelsen fastsætte regler om, at skibsregistret i forbindelse med registrering efter *stk. 1*, skal sende meddelelse til den, der ifølge registret er berettiget til at disponere over den pågældende rettighed.

Til § 39 b

Bestemmelsen indeholder regler om betingelserne for at opnå autorisation som anmelder. I *stk. 1* foreslås det, at skibsregistret skal have kompetencen til at træffe afgørelse om autorisation af anmeldere. Afgørelsen om meddelelse eller nægtelse af autorisation kan kræses til landsretten, jf. sølovens § 43.

Efter *stk. 2* er det en forudsætning for at få autorisation som anmelder, at ansøgeren har tilladelse eller beskikkelse efter anden lovgivning. Den gruppe af personer, der således kan få autorisation til at anmelde til skibsregistret, er pengeinstitutter og advokater. De nævnte ansøgere er allerede undergivet et offentligt tilsyn, og tilladelsen eller beskikkelsen efter den nævnte lovgivning forudsætter at en række krav om vandel og økonomi er overholdt.

Efter *stk. 3* kan autorisation endvidere meddeles til personer og virksomheder, der her i landet udøver aktiviteter, som nævnt i *stk. 2*, i henhold til EF-traktatens regler om fri etableringsret og fri udveksling af tjenesteydelser. Reglen sikrer, at der ikke vil opstå en ulovlig forskelsbehandling i strid med EF-traktatens regler.

Efter *stk. 4* skal en ansøger om autorisation gøre det antageligt, at han vil drive virksomheden som anmelder forsvarligt. Det er således et grundlæggende krav til den, der ansøger om autorisation, at den pågældende skal kunne sandsynliggøre, at virksomheden vil blive drevet forsvarligt. Ved vurderingen heraf vil der bl.a. kunne blive lagt vægt på, om den eller de personer, som skal forestå sagsbehandlingen hos anmelderen, har de fornødne faglige kvalifikationer, herunder om de har forudgående praktisk erfaring på skibsregistreringsområdet.

Efter *stk. 5* foreslås det, at autorisationen gøres betinget af, at ansøgeren har stillet betryggende sikkerhed for pengekrav, det vil sige de erstatningskrav, der beskrives i § 39 a, *stk. 3* og *4*, som måtte opstå som følge af virksomheden som anmelder. Kravet om sikkerhedsstillelse vedrører kun krav, der opstår som følge af, at anmelderen har handlet som anmelder, og når anmelderen rent faktisk har foretaget en anmeldelse.

At der skal være tale om behørig sikkerhed betyder, at både skadelidte og staten skal have væsentlig sikkerhed for at få eventuelle tab dækket. Det vil i hvert fald være tilfældet, hvis der er tegnet forsikring eller stillet garanti, der dækker statens udgifter til de pågældende erstatningsudbetalinger.

Søfartsstyrelsen kan bestemme, at en ansøger helt eller delvist opfylder kravet i *stk. 4*, 1. pkt. om betryggende sikkerhedsstillelse ved at opfylde krav, der stilles i anden lovgivning. Denne regel vil bl.a. få betydning for virksomheder, der i forvejen skal opfylde krav om økonomisk soliditet. For eksempel vil pengeinstitutter kunne undtages fra krav om forsikringsdækning og garantistillelse.

Søfartsstyrelsen fastsætter efter *stk. 6* nærmere regler om bl.a. udformningen og indholdet af ansøgninger om autorisation og om betingelserne for at opnå autorisation, om sikkerhedsstillelsens størrelse og art og om dens tidsmæssige udstrækning.

Ved fastlæggelse af kravet til sikkerhedsstillelsens størrelse må der foretages en vurdering af, hvilke tab der må forventes at kunne forekomme, omfanget af den pågældende anmelders virksomhed samt de lov-

F. t. l. vedr. søloven og forskellige andre love

krav om solvens mv., der gælder for den erhvervsgruppe, som den pågældende anmelder tilhører.

I det omfang, der kræves særlig sikkerhedsstillelse, vil denne typisk skulle etableres som en forsikring, garantistillelse eller begge dele. Normalt vil anmelderen kunne opfylde kravet ved at udvide sine eksisterende forsikrings- og garantiaftaler. Sikkerhedsstillelsen skal give skadelidte og – ved regreskrav – staten et direkte krav mod garantistiller eller forsikringselskab.

Efter *stk. 7* kan andre personer end de i *stk. 2* nævnte autoriseres som anmeldere; hvis de ud over kravene i *stk. 4* og *5* opfylder de krav, der er stillet i *stk. 7* om vandel og økonomi.

I praksis foretages anmeldelser til skibsregistrering ofte af andre end pengeinstitutter og advokater. Eksempelvis foretages anmeldelser ofte af revisionsfirmaer, skibsmæglere eller finansieringsinstitutter. Den personkreds, som kan komme på tale som autoriserede, kan således ikke begrænses til personer eller virksomheder, der er autoriseret efter anden lovgivning. Også andre kan komme på tale. Det forudsættes imidlertid, at disse har en omfattende erfaring indenfor en virksomhed, som beskæftiger sig med registrering af rettigheder i skibe.

Efter *stk. 8* skal en juridisk person, der er autoriseret som anmelder, give skibsregistret besked om eventuelle ændringer i sammensætningen af bestyrelse eller direktion, således at skibsregistret kan vurdere, om betingelserne for autorisationen fortsat er opfyldt.

Til § 39 c

Bestemmelsen indeholder regler om tilbagekaldelse og bortfald af en godkendelse som autoriseret anmelder som følge af, at anmelderen tilsidesætter sine forpligtelser efter loven eller kommer under konkurs eller betalingsstandsning mv. Afgørelser om tilbagekaldelse kan kæres til landsretten, jf. sølovens § 43.

Efter *stk. 1* kan godkendelsen tilbagekaldes, hvis anmelderen ikke lever op til den faglige standard, som må kræves, f.eks. hvis han overtræder vilkår for godkendelsen, eller hvis der er særlig grund til at antage, at anmelderen ikke længere vil udøve hvervet på forsvarelig vis.

Efter *stk. 2* skal godkendelsen tilbagekaldes, hvis kravet om sikkerhedsstillelse ikke opfyldes, eller hvis anmelderen ikke længere har tilladelse eller beskikelse efter den lovgivning, der er nævnt i § 39 b, *stk. 2*.

Efter *stk. 3* bortfalder en autorisation, hvis anmelderen dør, kommer under værgemål eller samværge-

mål, har anmeldt betalingsstandsning eller er under konkurs.

Da beslutning om tilbagekaldelse kan have betydelige konsekvenser for anmelderen, skal ikke enhver mindre fejl føre til dette skridt. Tilbagekaldelse kan f.eks. blive aktuelt, hvis anmelderen groft eller gentagne gange overtræder vilkår for godkendelsen, eller begår væsentlige fejl ved udarbejdelsen af skibsregistreringsdokumenter.

Til § 39 d

Er et dokument i dag underskrevet ifølge fuldmagt, skal den originale fuldmagt forevises, inden dokumentet registreres. Fuldmagten registreres ikke og returneres efter brug. De fuldmagter, der i dag forevises i skibsregistret, er som hovedregel konkrete fuldmagter, der giver fuldmagtshaver ret til at købe eller sælge et skib eller oprette et nærmere bestemt pantebrev.

Personer, som ikke selv råder over eller ønsker at anvende en digital signatur, vil kunne give andre fuldmagt til at foretage digitale anmeldelser til skibsregistret på deres vegne. For at lette mulighederne herfor foreslås der indført en ny bestemmelse i lovens § 39 b, *stk. 1*, hvorefter det vil være muligt at udstede og anmelde dokumenter til registrering på grundlag af en fuldmagt fra den, der er berettiget til at råde over et skib eller over en ret over et skib. Fuldmagtshaver vil på baggrund af en sådan fuldmagt kunne foretage digital anmeldelse af dokumenter, der er forsynet med fuldmagtshavers egen digitale signatur.

Den foreslåede regel indebærer, at den, der ønsker at disponere over en ham tilhørende rettighed over et skib, herunder ejere eller andre med en begrænset ret i relation til et skib, vil kunne give en anden fuldmagt til at råde over rettigheden i registreringsmæssig henseende. Fuldmagtshaver vil typisk være en professionel rådgiver, f.eks. en advokat eller et pengeinstitut, men kan være en hvilken som helst person eller virksomhed.

Fuldmagten vil kunne indsendes enten digitalt eller i papirform.

Den foreslåede bestemmelse skal således muliggøre, at en rettighedshaver kan lade sine professionelle rådgivere eller andre varetage hans interesser i skibsregistreringsmæssig henseende, hvor dette af den ene eller anden grund måtte være ønskeligt.

Fuldmagtsordningen foreslås også at omfatte afgivelse af erklæringer om et bestemt skib. Dermed vil fuldmagt også kunne gives af personer, der ikke (endnu) er berettiget til at råde over et bestemt skib, men som dog er berettiget til at afgive erklæringer om ski-

bet, for eksempel en erklæring om at skibet ikke længere skal være fiskefartøj.

Bestemmelsen indebærer endvidere, at fuldmagtsgiver kun kan tilbagekalde fuldmagten ved henvendelse til Skibsregistret og således ikke alene ved meddelelse til fuldmagtshaver. Derved forhindres situationer, hvor fuldmagten tilbagekaldes, uden at det afspejles i skibsregistret. Fuldmagtsgiver vil til enhver tid kunne tilbagekalde fuldmagten skriftligt overfor Skibsregistret, der på det tidspunkt, hvor tilbagekaldelsen modtages, vil være forpligtet til at foretage registrering heraf.

Køber vil endvidere kunne give fuldmagt til udstedelse og anmeldelse af andre dokumenter vedrørende et bestemt skib, som han endnu ikke ejer, og fuldmagten vil kunne indsendes og registreres forud for købers overtagelse af skibet. Det betyder, at køber kan give fuldmagt til udstedelse af eksempelvis pantebreve, der måtte være behov for som led i berigtigelsen af købesummen vedrørende skibet. Når der senere anmeldes et dokument til registrering i henhold til fuldmagten, f.eks. i forbindelse med anmeldelse af et skøde, der giver fuldmagtsgiver adgang til skibet, vil Skibsregistret automatisk kunne efterprøve, om fuldmagten på det pågældende tidspunkt giver fuldmagtshaver ret til at disponere som angivet i det anmeldte dokument.

Er fuldmagten ikke registreret, følger det af den foreslåede bestemmelse i *stk. 2*, at skibsregistret kan give fuldmagtshaver en frist til indsendelse af fuldmagten. Det giver mulighed for at opnå fordele, der knytter sig til skibsregistrering i realtid, herunder ikke mindst, at dokumentet tillægges prioritet fra modtagelsen, som var det undertegnet af den i henhold til registret berettigede. Dette er navnlig af betydning i de tilfælde, hvor fuldmagten er papirbaseret, og hvor indsendelse, behandling og registrering af fuldmagten derfor vil forlænge den samlede tid, der medgår til registreringsekspeditionen.

Bestemmelsen i *stk. 3* giver Søfartsstyrelsen hjemmel til at foreskrive, at en fuldmagt til at disponere i skibsregistreringsmæssig henseende skal opfylde nærmere angivne krav til udformning og indhold. Dette indebærer, at parterne ikke er frit stillet med hensyn til udformning af fuldmagten, men skal overholde de nævnte regler.

Fuldmagten kan på forhånd indsendes til skibsregistret og blive registreret i registeret, således at systemet som led i den automatiske prøvelse af den rettlighed, der anmeldes til registrering, kan kontrollere, at fuldmagtsforholdet er i orden.

Fremsendelsen af fuldmagten til skibsregistret indebærer, at fuldmagtsgiver kun kan tilbagekalde fuldmagten ved henvendelse til registret og således ikke alene ved meddelelse til fuldmagtshaver, jf. aftalelovens § 13. Dermed forhindres situationer, hvor fuldmagten tilbagekaldes, uden at skibsregistret underrettes herom. Fuldmagtsgiveren vil til enhver tid kunne tilbagekalde fuldmagten skriftligt over for skibsregistret, der på det tidspunkt, hvor tilbagekaldelsen modtages, vil være forpligtet til at foretage registrering heraf.

Fuldmagten (og en eventuel tilbagekaldelse af denne) kan indsendes såvel digitalt ved anvendelse af fuldmagtsgivers digitale signatur som ved brug af et papirdokument.

En digital fuldmagt skal være forsynet med fuldmagtsgivers digitale signatur. En papirfuldmagt skal være dateret og underskrevet af disponenten og to vitelighedsvidner eller en advokat.

For at undgå forsinkende afvisninger fra registrering skal fuldmagten være enkel at udfylde og afgrænse. Der vil derfor også kunne fastsættes regler om, at det ikke er muligt at tilføje mere individuelle afgrænsninger af fuldmagten, som eksempelvis maksimering af købesummen eller pantets størrelse. For at sikre en hurtig ekspedition af papirfuldmagter vil disse skulle kunne aflæses maskinelt, og der kan derfor også fastsættes nærmere regler herom.

Da fuldmagsregistret ikke vil være et register over ejerrettigheder, vil de registrerede oplysninger ikke være omfattet af lovens bestemmelser om objektivt ansvar. I stedet anvendes de almindelige erstatningsretlige principper.

Til nr. 19 (Kapitel 2 C)

Som følge af den nye struktur i lovforslagets kapitel 2 samles underoverskrifterne Prækclusion m.v. og Retsmidler til et samlet kapitel med titlen: Kapitel 2 C, Prækclusion, retsmidler m.v.

Til nr. 20

Som konsekvens af nr. 19 bortfalder underoverskriften Retsmidler.

Til nr. 21 (§ 45, stk. 1)

Ændringen i § 45, *stk. 1*, er en konsekvens af den nye bestemmelse i § 36, *stk. 2*, om at Søfartsstyrelsen på et senere tidspunkt vil kunne fastsætte retsvirkningstidspunktet til et bestemt klokkeslæt, jf. herved bemærkningerne til nr. 12. Efter den nuværende ordning regnes retsvirkningstidspunktet fra den dag, hvor dokumentet er anmeldt til skibsregistret inden kl. 14.

Til nr. 22 (§ 46, stk. 3)

I § 46, stk. 3, indføres der erstatningspligt for certifikatindehaveren i tilfælde, hvor statskassen har ydet erstatning i medfør af lovens § 46, stk. 1, som følge af misbrug af en digital signatur. Misbruget skal være mulig gjort ved, at den pågældende ikke har opfyldt de fastsatte sikkerhedskrav ved udstedelsen af certifikatet. Bestemmelsen indeholder ikke en omvendt bevisbyrde, men det følger af almindelige bevismæssige principper, at certifikatindehaveren skal medvirke til sagens oplysning, herunder meddele oplysninger om, på hvilken måde han har iagttaget de foreskrevne sikkerhedskrav mv.

Årsagen til, at certifikatindehaveren skal bidrage med oplysninger om, hvorledes sikkerhedskravene er iagttaget, er navnlig, at det er denne, som har mulighed for sikre og fremskaffe oplysninger herom. For de professionelle anmeldere, som allerede i dag er undergivet et skærpet professionsansvar, vil forskellen fra en egentlig omvendt bevisbyrde være beskednen.

Også almindelige forbrugere og privatpersoner kan være certifikatindehavere, som er legitimeret til at råde over rettigheder, der er registreret i skibsregistret. Når der er tale om sådanne forbrugerforhold og forhold af rent privat karakter, bør der ikke stilles mere vidtgående krav til oplysning eller dokumentation for korrekt iagttagelse af sikkerhedsforanstaltningerne, end hvad private forbrugere der har opført sig i overensstemmelse med sikkerhedsforskrifterne i almindelighed vil kunne løfte.

§ 46, stk. 3, 1. pkt., finder kun anvendelse for så vidt angår de sikkerhedskrav, der fastsættes i forbindelse med udstedelse eller fornyelse af det pågældende certifikat.

Hvor der anmeldes pantebrev eller skibsskøder, kan det, som nævnt under de almindelige bemærkninger og nedenfor i bemærkningerne til forslaget § 46 c, blive nødvendigt at stille krav om brug af en digital signatur med skærpede krav til erhvervelse og opbevaring i forhold til de krav, der stilles til OCES-signaturen. Eventuelle skærpede sikkerhedskrav til beskyttelse af signaturen er omfattet af ansvarsbestemmelsen i § 46, stk. 3.

En certifikatindehaver vil i overensstemmelse med de almindeligt gældende regler kunne undgå et regreskrav, hvis der ikke foreligger årsagssammenhæng mellem den manglende iagttagelse af sikkerhedskravene og den skade, som har gjort det nødvendigt for staten at udbetale erstatning.

I øvrigt må det afgøres efter lovgivningens almindelige regler, hvornår og under hvilke betingelser staten i andre tilfælde vil kunne gennemføre et regreskrav over for en certifikatindehaver, f.eks. ved tab som følge af manglende iagttagelse af sikkerhedskrav, der er fastsat, efter at certifikatet blev udstedt.

Udgangspunktet i dansk ret er, at en fysisk eller juridisk person ikke bliver forpligtet af en erklæring, der uberettiget afgives i den pågældendes navn. Samtidigt antages det dog i almindelighed, at den, der uagtensomt har mulig gjort eller lettet et falskneri, efter omstændighederne vil kunne blive erstatningsansvarlig.

Efter sølovens § 46, stk. 1, påhviler der staten et objektivt ansvar. Har staten måttet udbetale en erstatning, vil staten efter gældende regler kunne gøre regres mod skadevolder, som er ansvarlig efter dansk rets almindelige erstatningsregler.

Til nr. 23 (Kapitel 2 D)

Som følge af den nye struktur i lovforslagets kapitel 2 oprettes et særskilt kapitel vedrørende digital skibsregistrering.

Til § 46 a

Det foreslås i stk. 1, at Søfartsstyrelsen kan fastsætte regler om, at negotiable pantebrev, der giver pant i et skib, efter en bestemt dato skal udstedes i digital form for at kunne blive registreret i skibsregistret.

Det foreslås i stk. 2, at bestemmelserne om negotiable gældsbreve i gældslovens kapitel II ikke skal finde anvendelse på registrerede, digitale pantebrev med pant i skibe. Baggrunden herfor er, at spørgsmålet om ihændehavelse af gældsbrevene udgør et centralt element i gældslovens regulering, og at kravet om ihændehavelse ikke vil kunne oprettholdes som sikringsakt efter digitaliseringen af de negotiable pantebrev. Kravet om ihændehavelse er derfor erstattet af et krav om registrering, og de relevante bestemmelser i gældslovens kapitel II er overført til søloven med de fornødne modifikationer. Der henvises til bestemmelserne i §§ 28, 29, stk. 2, 31, stk. 1, 35, stk. 2, 36 a – c, 37, stk. 3, samt 37 a – c.

Til § 46 b

Søfartsstyrelsen kan i henhold til stk. 1 fastsætte regler om, at anmeldelsesblanketter og andre dokumenter end negotiable pantebrev, som sendes til eller fra skibsregistret, skal være i digital form.

I dag foregår anmeldelser til skibsregistret på særlige papirblanketter. Bestemmelsen omfatter alle dokumenter, som skal registreres i skibsregistret, samt alle former for skriftlige meddelelser til og fra skibsregis-

tret, uanset om meddelelserne i almindelighed betegnes som et dokument, en anmeldelse, en attest, en kvittering eller andet.

Bestemmelsen tager højde for, at det kan tage nogen tid, inden digital skibsregistrering kan gennemføres fuldt ud. Der vil eksempelvis kunne fastsættes regler om, at det indtil videre kun er selve anmeldelsesblanketten, som skal være i digital form, mens alle andre dokumenter, herunder den påkrævede dokumentation for de anmeldte oplysninger, fortsat kan indsendes i papirform. Bestemmelsen giver mulighed for, at der gradvist kan stilles krav om, at stadig flere anmeldelser samt den lovpligtige dokumentation for de indberettede oplysningers rigtighed indsendes i digital form til skibsregistret. Tilsvarende gælder for så vidt angår meddelelser og dokumenter, som fremsendes fra skibsregistret.

Ved bestemmelsen i *stk. 2* præciseres, at registrerede digitale skadesløsbreve og registrerede digitale pantebreve, hvori der er indført ordene ”ikke til ordre”, skal følge samme regler som simple gældsbreve.

For simple gældsbreve er sikringsakten i dag ikke ihændehavelse, men underretning til debitor (såkaldt denunciation). Bestemmelsen i *stk. 2* indebærer, at registrering i skibsregistret vil træde i stedet for kravet om underretning, når de ikke-negotiable pantebreve digitaliseres. Gældsbrevslovens øvrige regler vedrørende simple fordringer finder fortsat anvendelse for disse pantebreve.

Til § 46 c

For at muliggøre maskinel behandling i størst muligt omfang og for at sikre muligheden for kommunikation med andre digitale forvaltningssystemer, giver bestemmelsen hjemmel til, at der eksempelvis kan stilles krav om brug af bestemte kommunikationsprotokoller, krav om struktureret opstilling af oplysninger m.v. Endvidere indeholder bestemmelsen hjemmel til at kræve, at en anmeldelse eksempelvis skal ske ved brug af et digitalt system, der er udviklet til skibsregistreringen. Herved sikres, at de digitale oplysninger vil kunne registreres direkte og er kompatible.

Det nærmere indhold af disse bestemmelser vil først blive fastlagt efter forudgående høring af skibsregistrets brugerkreds, og ved udmøntning af bestemmelsen vil der blive tilstræbt en høj grad af brugervenlighed.

Kravet om digital anmeldelse kan i konkrete tilfælde være vanskeligt for en anmelder at opfylde, f.eks. ved nedbrud af anmelders IT-system. Søfartsstyrelsen vil derfor ved udmøntning af kravene åbne mulighed

for at kunne dispensere fra et krav om brug af digital kommunikation i særlige tilfælde.

Til § 46 d

I medfør af den foreslåede bestemmelse i § 46 d, *stk. 1*, kan Søfartsstyrelsen stille krav om, at dokumenter, som skal registreres, samt andre dokumenter, som sendes i digital form til eller fra skibsregistret, skal være forsynet med digital signatur.

Efter forslaget *stk. 2*, vil Søfartsstyrelsen kunne stille krav til, hvilke typer af digitale signaturer der kan anvendes. Heri indgår, at der vil kunne stilles krav om, at indehaveren underkaster sig særlige vilkår om beskyttelsen af det digitale certifikat mv., jf. bemærkningerne til § 46, *stk. 3*, om erstatningsansvar.

Til nr. 24 (Kapitel 2 E)

Som følge af den nye struktur i lovforslaget foreslås det, at §§ 47 – 50 a får overskriften Kapitel 2 E Om pant i skibe m.v.

Til nr. 25 (§ 47, *stk. 4 - 8*)

Bestemmelsen i *stk. 4* regulerer, i hvilket omfang de i *stk. 8* nævnte fiskerirettigheder omfattes af en ret til skibe. *Stk. 4* omfatter alene skibe, der er registreret i skibsregistret. For skibe, der ikke er registreret i skibsregistret, må det ud fra almindelige tings- og panteretlige principper afgøres, om rettigheder over sådanne skibe omfatter en eller flere af de i *stk. 8* nævnte fiskerirettigheder.

Stk. 4 er ikke efter sin ordlyd begrænset til skibe, der er indrettet til erhvervsfiskeri. I praksis vil bestemmelsen dog alene i mindre omfang have betydning for andre skibe, da fiskerirettigheder normalt tildeles ejere af skibe, der er indrettet til erhvervsfiskeri.

Efter 1. pkt. omfatter en ret til skibe også de i *stk. 8* nævnte fiskerirettigheder, der tildeles ejeren i hans egenskab af ejer af skibet. Fiskerirettigheder tildeles i praksis ikke andre end ejere af skibe. Ejer en person flere skibe, omfatter rettighederne i det enkelte skib således ikke fiskerirettigheder, der er tildelt ejeren for et af de øvrige skibe. En fiskeriret til skibe kan alene være omfattet af rettighederne i et skib.

Det følger af 1. pkt., at en person, der erhverver et skib, også automatisk erhverver de fiskerirettigheder, der hører til skibet. En person, der erhverver et skib på tvangsauktion, opnår således ret til såvel skibet som de fiskerirettigheder, som skyldner på auktionstidspunktet havde fået tildelt eller erhvervet til brug for skibet. Efter dansk ret kan pantneren ikke ved fyldestgørelse i pantet opnå en bedre retsstilling end over-

drageren, medmindre andet udtrykkeligt måtte være fastsat ved lov og i det omfang dette er inden for rammerne af fiskerilovgivningen med hensyn til benyttelse af rettigheden.

En panteret i et skib omfatter uden særlig vedtagelse herom de nævnte fiskerirettigheder. På tilsvarende måde omfatter uregistrerede rettigheder, såsom søpanterrettigheder, de nævnte fiskerirettigheder. Stk. 4 stiller alene krav om, at der skal være tale om en rettighed over et registreret skib. Da søpanterrettigheder nyder fortrinnsstilling, har denne udvidelse af panteretten næppe særlig betydning for muligheden for at opnå dækning af søpant på tvangsauktion. Udvidelsen er begrundet i praktiske forhold. Ved at lade søpanterrettigheder have samme omfang som øvrige panterrettigheder, begrænses i videst muligt omfang ulemperne i forbindelse med alternativt opråb, som følge af uensartet behæftelse af henholdsvis skibet og fiskerirettighederne. En søpanteret omfatter efter § 56 tillige skibets bestanddele og tilbehør. En søpanthaver kan som uregistreret rettighedshaver ikke modsætte sig, at ejeren afhænder en fiskerirettighed, jf. bemærkningerne til stk. 6.

Reglen i 1. pkt. omfatter fiskerirettigheder, der efterfølgende eksempelvis efter en panterrettigheds stiftelse, tildeles ejeren af skibet. Rettighederne over skibet omfatter endvidere fiskerirettigheder, som erhverves af skibets ejer. Det er en forudsætning, at erhvervelsen er sket til brug for skibet. Dette dokumenteres ved, at tilknytningen til det relevante skib er anmeldt til Fiskeridirektoratet. Det er ikke en betingelse, at fiskerirettigheden er erhvervet efter erhvervelse af skibet. Dette kan have betydning i tilfælde, hvor disponibel kapacitet bliver udnyttet, dvs. ændres til anvendt kapacitet vedrørende et bestemt skib, der så indsættes i fiskeflåden. Køber en person kapacitet til brug for senere erhvervelse af et skib, vil kapaciteten således blive omfattet af rettighederne i det senere erhvervede skib, når Fiskeridirektoratet har registreret, at kapaciteten anvendes på det erhvervede skib.

Fiskerirettigheder, herunder kapacitet, der erhverves af ejeren af et andet skib, omfattes efter 2. pkt. ikke af rettighederne i erhververens skib, hvis erhvervelsen er sket i strid med stk. 6, dvs. uden samtykke fra rettighedshaveren, jf. nærmere bemærkningerne til stk. 6. En disponibel kapacitet kan udnyttes af ejeren i forbindelse med et skib, som indsættes i flåden. Har ejeren allerede et skib i flåden, kan den disponible kapacitet indgå ved henholdsvis udskiftningen af dette skib, ved en udvidelse af dette skibs kapacitet i forbindelse med en nybygning, eller ved erhvervelse af et nyt skib.

Stk. 4 finder alene anvendelse på rettigheder over skibe, når rettigheden er stiftet efter lovens ikrafttræden, jf. nærmere bemærkningerne til § 3.

Efter *stk. 5* kan der ikke gyldigt stiftes eller forbeholdes særskilte rettigheder over en fiskerirettighed, der er knyttet til et registreret skib. Reglen svarer til, hvad der efter tinglysningslovens § 38 gælder for genstande, der indlægges i en bygning til brug for denne. Stk. 5 indebærer således, at der ikke kan stiftes eller forbeholdes en panteret, der alene omfatter en eller flere fiskerirettigheder, hvis disse fiskerirettigheder omfattes af rettighederne i et registreret skib, jf. dog lovens § 3 om panterrettigheder og udlæg stiftet inden lovens ikrafttræden. Om baggrunden for forbuddet mod særskilt pantsætning og udlæg henvises til lovens almindelige bemærkninger pkt. 2.

Stk. 5 omfatter alene fiskerirettigheder, der er omfattet af rettighederne i et registreret skib, og hindrer således ikke, at en person, der ikke ejer noget skib, særskilt pantsætter disponibel kapacitet ved tinglysning i Personbogen. Reglen i stk. 5 medfører imidlertid, at en særskilt panteret i disponibel kapacitet bortfalder, hvis panthaveren har fået tinglyst pant i disponibel kapacitet i Personbogen, og den disponible kapacitet knyttes til et skib og dermed bliver omfattet af rettighederne til dette. Fiskeridirektoratet kan ikke med henvisning til betydningen for eksisterende særskilte panterrettigheder afvise at notere en omdannelse af disponibel kapacitet til anvendt kapacitet. En pant-haver, hvis særskilte panteret i disponibel kapacitet bortfalder efter reglen i stk. 5, kan i almindelighed efter de generelle vilkår i pantebrevsformularen kræve pantegælden indfriet.

Disponibel kapacitet kan opstå ved, at et skibs status som fiskeskib ophører, uden at skibet slettes fra Skibsregistret. I sådanne tilfælde omfattes den disponible kapacitet fortsat af rettighederne i skibet, da stk. 4 ikke stiller krav om, at der skal være tale om et fiskeskib, og da stk. 8 ikke er begrænset til anvendt kapacitet. Overdrages kapacitet uden samtykke fra panthaverne til ejeren af et andet skib, bortfalder panteretten i kapaciteten ikke efter stk. 5, uanset om den noteres i Fiskeridirektoratet som anvendt kapacitet vedrørende køberens skib. Det manglende samtykke medfører, at den tilkøbte kapacitet ikke omfattes af rettighederne i køberens skib, jf. bemærkningerne til stk. 6.

Reglen i stk. 4 om, at fiskerirettigheder omfattes af rettighederne i et skib, omfatter alene registrerede skibe. Der kan således gyldigt stiftes særskilt ret (eksempelvis en panteret) over en fiskerirettighed, der indehaves af ejeren af et uregistreret skib. Er der tale om

et skib med en bruttotonnage mellem 5 og 20, vil den særskilte rettighed bortfalde efter stk. 5, hvis skibet senere optages i Skibsregistret efter § 10, stk. 2, jf. dog lovforslagets § 3 om særskilte rettigheder stiftet inden lovens ikrafttræden.

Forbuddet i stk. 5 mod særskilt rettighedsstiftelse over fiskerirettigheder medfører som udgangspunkt, at fiskerirettigheder alene kan overdrages sammen med skibet. Reglen i stk. 5 modificeres dog af *stk. 6*, hvorefter en skibsejer særskilt kan afhænde en fiskerirettighed, hvis samtlige rettighedshavere, hvis ret er registreret på overdragerens skib, samtykker i salget af fiskerirettigheden. Det er dog naturligvis en forudsætning, at salget er lovligt efter de offentligretlige regler i fiskerilovgivningen.

Samtykke skal således indhentes fra registrerede panthavere, udlægshavere samt indehavere af andre typer registrerede rettigheder, men derimod ikke fra indehavere af uregistrerede rettigheder såsom søpantnavigere. Da loven ikke finder anvendelse på pantrettigheder og udlæg i skibe, stiftet inden lovens ikrafttræden, jf. lovforslagets § 3, kræves der endvidere ikke samtykke fra rettighedshavere, hvis ret var stiftet inden lovens ikrafttræden. Baggrunden for, at der ikke kræves samtykke fra uregistrerede rettighedshavere, er hensynet til, at erhververen af fiskerirettigheden ved eftersyn i Skibsregistret skal kunne sikre sig, hvilke rettighedshavere der skal indhentes samtykke fra.

Samtykke til afhændelse kan være konkret eller generelt, eksempelvis således at det i et skibspantebrev vedtages, at panteretten ikke er til hinder for fremtidig afhændelse af fiskerirettigheder.

De offentligretlige regler i fiskerilovgivningen medfører begrænsninger i, hvem en fiskerirettighed lovligt kan sælges til. I almindelighed kan eksempelvis kvoterettigheder således alene sælges til ejere af fiskeskibe. Lovforslaget, herunder stk. 6, medfører ingen ændringer i disse offentligretlige begrænsninger, som gælder, uanset at rettighedshaverne har givet samtykke til et salg.

Salg af disponibel kapacitet kan ske til en person, der ikke er ejer af et fiskeskib. Hvis sælgeren ikke ved salget har slettet skibet fra Skibsregistret, omfattes den disponible kapacitet af rettighederne i skibet, hvorfor salget kræver samtykke efter stk. 6 fra de registrerede rettighedshavere i skibet.

Det afgørende for, om der kræves samtykke fra en rettighedshaver, er, om rettigheden er registreret på tidspunktet for indgåelsen af aftalen om afhændelse af fiskerirettigheden, jf. ovenfor om rettigheder registre-

ret inden lovens ikrafttræden. En person, der efter afhændelsen af fiskerirettigheden registrerer sin ret på sælgerens skib, må således respektere afhændelsen.

Normalt vil en afhændelse af en fiskerirettighed blive anmeldt til Fiskeridirektoratet inden for ganske kort tid, da det er en forudsætning for, at køberen kan udnytte rettigheden. Fiskeridirektoratets register vil derfor normalt give et retvisende billede af, hvilke fiskerirettigheder der er knyttet til et givent skib. Anmeldelse til Fiskeridirektoratet er imidlertid ikke en betingelse for, at en afhændelse af en fiskerirettighed opnår gyldighed eller virkning overfor tredjemand. En person, der køber eller erhverver panteret over et skib, bør derfor henvende sig til de rettighedshavere, der er registrerede på skibet, for at skaffe sig oplysning om, hvorvidt de har samtykket i en afhændelse af fiskerirettigheder, da en afhændelse ikke nødvendigvis vil være noteret i Fiskeridirektoratet. Har en eksisterende panthaver undtagelsesvis givet generelt forhåndssamtykke til overdragelse af fiskerirettigheder, vil denne panthaver dog ikke kunne give oplysning, om en eller flere fiskerirettigheder konkret har været afhændet. En potentiel erhverver må endvidere undersøge, om fiskerirettigheder, der er noteret som tilkøbt af skibets ejer i Fiskeridirektoratets register, er gyldigt erhvervet fra tredjemand, jf. nedenfor.

Stk. 6 vedrører alene overdragelser til eje. En særskilt pantsætning af en fiskerirettighed er således ugyldig, uanset om samtlige rettighedshavere i skibet har samtykket i pantsætningen. Stk. 6 giver heller ikke hjemmel til, at en skibsejer, der sælger en fiskerirettighed til en anden skibsejer, kan tage ejendomsforbehold i den solgte fiskerirettighed. Kravet i stk. 6 om, at der skal foreligge en overdragelse til eje, er dog ikke til hinder for, at en skibsejer, der ejer flere skibe, med samtykke fra rettighedshaverne i et af sine skibe overfører en fiskerirettighed fra dette til et af sine øvrige skibe. Stk. 6 angår alene fiskerirettigheder, der efter stk. 4 omfattes af rettighederne i et skib, og hindrer således ikke, at en person, der ikke ejer noget skib, særskilt pantsætter disponibel kapacitet ved tinglysning i Personbogen. En sådan panteret vil dog bortfalde efter stk. 5, hvis kapaciteten senere anvendes, jf. bemærkningerne til stk. 5.

Afhændes en fiskerirettighed uden samtykke fra de rettighedshavere, der er registrerede på overdragerens skib, kan enhver, der ikke har samtykket, vindicere fiskerirettigheden fra køberen, dvs. kræve den tilbageført til skibet. Dette gælder, uanset om køberen var i god tro, og uanset om afhændelsen måtte være anmeldt til Fiskeridirektoratet.

Fiskeridirektoratets notering af en anmeldt overdragelse er ikke udtryk for, at overdragelsen skal respekteres af tredjemand. Sælgeren af fiskerirettigheden er kontraktligt forpligtet over for køberen til at forsøge at opnå samtykke fra rettighedshaverne i sælgerens skib. Kan samtykke ikke opnås, må køberen respektere rettighedshavernes ret til fiskerirettigheden og er selv henvist til at søge erstatning fra sælgeren. Alternativt kan køberen udnytte fiskerirettigheden den resterende del af kalenderåret, jf. stk. 7, og kræve erstatning for den manglende opnåede ret til at udnytte rettigheden i de følgende år.

Som det fremgår, må en køber af en fiskerirettighed sikre sig, at købet er tiltrådt af samtlige registrerede rettighedshavere i overdragerens skib. En rettighedshaver i et skib, der konstaterer, at skibsejeren uden rettighedshaverens samtykke har afhændet en fiskerirettighed og anmeldt overdragelsen til Fiskeridirektoratet, kan anmode Fiskeridirektoratet om, at direktoratet tilbagefører fiskerirettigheden til sælgerens skib. Fiskeridirektoratet skal efter partshøring af køberen af fiskerirettigheden træffe afgørelse om, at fiskerirettigheden skal tilbageføres i direktoratets register, hvis køberen ikke kan dokumentere, at der foreligger samtykke fra rettighedshaveren. Denne forvaltningsretlige afgørelse vedrørende registrets udvisende er ikke bindende i en senere civil sag om, hvorvidt fiskerirettigheden er gyldigt afhændet.

Rettigheder i et skib, der tilhører køberen af en fiskerirettighed, omfatter efter stk. 4, jf. stk. 6, alene fiskerirettigheden, hvis overdragelsen af denne er tiltrådt af samtlige registrerede rettighedshavere i sælgerens skib. Dette gælder, uanset om rettighedshaverne i køberens skib var i god tro, og uanset om afhændelsen måtte være anmeldt til Fiskeridirektoratet. Når en afhændelse af en fiskerirettighed bliver anmeldt, har Fiskeridirektoratet ikke pligt til at påse, at der er indhentet samtykke fra rettighedshaverne i skibet, og har i øvrigt heller ingen pligt til at underrette rettighedshavere i skibet om den modtagne anmeldelse. Fiskeridirektoratets register indeholder ikke oplysninger om, hvorvidt samtykke er indhentet.

Der er ikke hjemmel til, at rettighedshaverne i køberens skib kan ek스팅vere indsigelsen om manglende samtykke fra rettighedshaverne i sælgerens skib. En sådan indsigelse er alene undergivet de begrænsninger, der følger af almindelige principper om passivitet. En person, der køber eller erhverver panteret over et skib, kan således ikke gå ud fra, at de fiskerirettigheder, der i Fiskeridirektoratet er noteret som købt af skibets ejer, er gyldigt erhvervet. En potentiel skibskøber eller panthaver må rette henvendelse til de

registrerede rettighedshavere på det skib, som tilhører sælgeren af fiskerirettigheden, for at sikre sig, at de har samtykket i overdragelsen af fiskerirettigheden. Det forudsættes på denne baggrund, at Fiskeridirektoratet indretter sine registre over fiskerirettigheder således, at det ved notering af en erhvervelse af en fiskerirettighed fremgår af noteringen, hvilket skib fiskerirettigheden var tilknyttet inden overdragelsen. Denne ordning påtænkes fastlagt i en bekendtgørelse.

Potentielle rettighedshavere må endvidere rette henvendelse til eksisterende registrerede rettighedshavere i det skib, som der påtænkes erhvervet ret over, for at sikre sig imod, at tildelte eller gyldigt erhvervede fiskerirettigheder er (videre -)solgt til tredjemand, jf. ovenfor.

Stk. 6 indeholder ikke nogen generel adgang til, at en skibsejer kan udskille fiskerirettigheder som led i en regelmæssig drift af skibet. Skibsejeren kan ikke uden at indhente samtykke fra rettighedshavere efter reglen i stk. 6 afhænde en fiskerirettighed, uanset om skibsejeren har omlagt sit fiskeri således, at denne eksempelvis ikke har brug for en bestemt kvote. Efter stk. 7 har skibsejeren dog ret til at overdrage retten til at udnytte en fiskerirettighed i den resterende del af kalenderåret uden at indhente samtykke fra rettighedshaverne i skibet. Det er uden betydning, om overdragelsen af eksempelvis en sildekvote betegnes som en udleje af årets sildekvote eller som et salg af årets sildekvote. Reglen sikrer, at skibsejere har mulighed for at disponere over den del af det indeværende års kvoter og havdage, som ejeren ikke selv vil udnytte.

Stk. 7 giver alene hjemmel til at overdrage udnyttelsesretten vedrørende det år, hvori aftalen indgås. Der kan ikke indgås aftale om overdragelse af retten til at udnytte en fiskerirettighed i året efter aftalens indgåelse.

Der stilles ikke krav om, at den i stk. 7 nævnte overdragelse skal være udtryk for regelmæssig drift. Ejeren kan overdrage retten til at udnytte samtlige de til ejeren hørende kvoter for resten af året, uden at panthavere og andre registrerede eller uregistrerede rettighedshavere kan gøre indsigelser over for erhververen.

Stk. 7 har ingen relevans for panterrettigheder og udlæg i skibe, stiftet inden lovens ikrafttræden, da sådanne rettigheder ikke omfattes af loven og dermed ikke omfatter fiskerirettighederne, jf. denne lovs § 3.

Ejeren ret til at foretage overdragelse efter stk. 7 kan ikke indskrænkes ved aftale med rettighedshaverne i skibet, jf. 2. pkt. Det kan således ikke gyldigt vedtages i et pantebrev, at en overdragelse af retten til at udnytte den resterende del af det indeværende års

kvoter kræver samtykke fra panthaver eller medfører forfald af pantegælden. Baggrunden for, at reglen i stk. 7 er gjort ufravigelig, er hensynet til at sikre, at ejere af fiskeskibe kan købe og sælge udnyttelsesretten vedrørende det indeværende år uden at skulle gøre sig overvejelser om, hvorvidt der skal indhentes samtykke fra panthavere eller andre.

Lovforslaget omfatter samtlige de rettigheder efter fiskerilovgivningen, som er tildelt ejerne af fiskeskibet, jf. stk. 8. Endvidere omfattes sådanne rettigheder, som den pågældende har erhvervet fra andre i overensstemmelse med reglerne i fiskerilovens kapitel 7 og 8, samt regler udstedt i henhold til bemyndigelser indeholdt i de nævnte kapitler.

Rettighederne efter fiskerilovgivningen omfatter i hovedtræk følgende:

Kvoteardele

En rettighed over et registreret skib omfatter uden særlig vedtagelse kvoteardele af enhver art. Ved kvoteardele forstås både individuelle overdragelige kvoteardele, hvilket indtil videre er indført i fiskeri efter bl.a. sild og makrel, og de fartøjskvoteardele, som vil blive indført i dansk fiskeri pr. 1. januar 2007. Individuelle overdragelige kvoter vil ligeledes blive indført i fiskeri efter makrel og i en række industri-fiskerier. Kvoteardelene er tildelt eller tildeles et fiskefartøjs ejerkræds til fiskeri med det pågældende fartøj. Fartøjets ejerkræds råder over kvoteardelen.

Havdage

Ejeren af et fiskefartøj får tilladelse til, at fartøjet højst må være til stede og til havs i de relevante farvandsområder og medbringe de redskabskategorier, der er ansøgt for i det antal dage, der er angivet i tilladelsen.

Dagene kan på visse betingelser overføres til fiskeri med andre fartøjer. Overførsler skal registreres i Fiskeridirektoratet, hvorefter der udstedes tilladelse til det modtagende fartøj.

Kapacitet

Den ret til kapacitet, der er tilknyttet et fiskeskib, er en ret til – når skibet udtages af fiskeflåden – at indsætte et andet skib af tilsvarende størrelse (BT/kW) i fiskeflåden.

I forbindelse med udarbejdelsen af lovforslaget er det anset for nyttigt at skelne mellem på den ene side anvendt kapacitet, som ikke er defineret i fiskerireglerne, og disponibel kapacitet, der er reguleret i kapacitetsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 124 af 27. februar 2004 om fartøjer, der anvendes til erhvervs-

mæssigt fiskeri i saltvand). Der sondres således mellem anvendt kapacitet, dvs. kapacitet, der er anvendt af et aktivt skib i fiskeflåden, og disponibel kapacitet, dvs. kapacitet, der endnu ikke er anvendt af et aktivt og registreret skib i fiskeflåden, og som er opstået ved, at et skibs status som fiskeskib er ophørt. Stk. 8 omfatter såvel anvendt som disponibel kapacitet.

Rettighedshaveren (som normalt er ejeren af det slettede skib) kan efter de offentligretlige regler i fiskerilovgivningen enten anvende den disponible kapacitet til at indføre et andet – og eventuelt helt nyt – skib i fiskeflåden, eller sælge den disponible kapacitet helt eller delvist til en person eller et selskab, der er berettiget til at drive erhvervs-mæssigt fiskeri, med henblik på at genanvende den indkøbte disponible kapacitet til at indføre et skib i fiskeflåden. Køberen af kapaciteten kan desuden vælge at anvende den tilkøbte disponible kapacitet til at udvide kapaciteten på sit eget allerede registrerede fiskefartøj, f.eks. ved ombygning eller modernisering.

Det forhold, at ejeren af et fiskeskib udtager skibet af fiskeflåden, indebærer ikke, at de registrerede panthaveres rettigheder over kapaciteten bortfalder, da stk. 8 omfatter disponibel kapacitet. Så længe et skib er registreret i skibsregistret, vil panthaverne fortsat udover panteretten i selve skibet og i diverse kvoterettigheder m.m., jf. beskrivelsen heraf ovenfor – også have pant i retten til den disponible kapacitet.

Til nr. 26 (Kapitelloverskriften til 3. kapitel)

Som følge af den nye struktur i lovforslaget foreslås det, at overskriften efter § 50 a får følgende ordlyd: ”3. kapitel Søpanteret og andre rettigheder i skib”.

Til nr. 27 (§ 56)

Bestemmelsen er en videreførelse af de gældende regler, hvorefter søpant omfatter skibets tilbehør. Bestemmelsen hjemler i dag ikke søpant i fiskerirettigheder, men søpant stiftet efter denne lovs ikrafttræden vil efter § 47, stk. 4, omfatte fiskerirettigheder, hvis der er tale om et registreret skib, jf. bemærkningerne til § 47, stk. 4.

Til nr. 28 (§ 452, stk. 4)

Bestemmelsen i § 451, stk. 1 og 2 medfører en udvidelse af de tilfælde, hvor der kan aftales en fravigelse af krav på bjærgeløn. Det omfatter foruden de hidtidige situationer – hvor bjærgningen udføres af egentlige bjærgnings-skibe, eller skibe, der driver bjærgningsvirksomhed – tillige skibe, der bliver udrustet til bjærgning, eller skibe, der på anden måde er egnet til bjærgning, og dette indgår eller kan indgå som en del

af skibets normale drift. Hermed tages der højde for udviklingen på bjærgningsområdet samtidig med, at ændringen lægger sig tæt op af de øvrige nordiske landes retspraksis på området. Som hidtil kan en aftale om afkald på bjærgeløn eller en ændret fordeling heraf, desuden indgås i forbindelse med forhyring om en bestemt sag.

Ændringen medfører for det første, at et skib, for at være omfattet af bestemmelsen, ikke behøver at drive "ren" bjærgningsvirksomhed. Bjærgning kan være en af flere opgaver, som skibet udfører. Dette kommer til udtryk ved formuleringen "eller på anden måde er egnet til bjærgning, og dette indgår eller kan indgå som en del af skibets normale drift".

I lighed med, hvad der gælder for skibe, der udelukkende udfører bjærgningsopgaver eller varigt er udrustet hertil, medfører ændringen endvidere, at et skib, der bliver udrustet til bjærgning i form af en ombygning, tilpasning eller montering af særligt udstyr, efter at forhyringen er sket, også kan være omfattet af bestemmelsen i § 451, stk. 4. For at en forudgående aftale om afkald på bjærgeløn kan komme på tale i denne situation, er det væsentligt, at det er forudsigeligt for besætningen, at fartøjet kan udføre bjærgningsopgaver, og at det kan indgå som en naturlig del af skibets drift. Er skibet allerede udrustet til bjærgningsvirksomhed, og har det f.eks. udført bjærgningsopgaver, inden forhyringen sker, kan det næppe give anledning til tvivlsspørgsmål om, hvorvidt skibet kan udføre bjærgningsopgaver. Sker ombygningen/udrustningen af skibet derimod efter forhyringen, vil det være af betydning for vurderingen af, hvorvidt forholdet falder ind under bestemmelsen, om skibsføreren og mandskabet ved forhyringen har kunnet påregne, at skibet ville blive brugt til bjærgning, og at bjærgningsvirksomhed ville blive en naturlig del af skibets opgaver. Dette vil typisk være tilfældet, såfremt redieriet, der ejer det pågældende skib, driver bjærgningsvirksomhed og har lignende skibe, som er blevet udrustet til bjærgning, og hvor bjærgningsvirksomhed er en naturlig del af driften. Ved vurderingen af dette, kan det tillige tillægges betydning, om redieriet ved forhyringen har tilkendegivet, hvad skibet skal anvendes til. En aftale om frafald af bjærgeløn indgået ved forhyringen vil naturligvis ikke i sig selv kunne medføre, at betingelserne for frafald af bjærgeløn er opfyldt, men vil afhænge af, om de øvrige betingelser i § 451, stk. 4, er opfyldt.

En aftale efter § 451, stk. 4, kan indgås som led i en individuel ansættelseskontrakt eller i en kollektiv overenskomst.

Til § 2

Lov om Dansk Internationalt Skibsregister

Til nr. 1 (§ 12, nr. 1)

Det foreslås i bestemmelsen, at økonomi- og erhvervsministeren får hjemmel til at beslutte, i hvilket omfang bestemmelserne i søloven om skibsregistrering også skal finde anvendelse i forbindelse med registrering af skibe i Dansk Internationalt Skibsregister. Det drejer sig f.eks. om et ændret retsvirkningstidspunkt, om kommunikation med skibsregistret, om et digitalt fuldmagtsregister og om digitale negotiable pantebrev.

Til § 3

Retsplejeloven

Til nr. 1 (§ 478, stk. 4)

Det foreslås, at tvangsfuldbyrdelse skal kunne foretages på grundlag af et registreret digitalt pantebrev. I det omfang en forpligtelse fremgår af et digitalt pantebrev i skibsregistret, stilles der således ikke krav om fremvisning af originalt pantebrev i forbindelse med fuldbyrdelsen.

Bestemmelsen finder alene anvendelse på registrede digitale pantebrev. Den finder derimod ikke anvendelse på registrerede papirbaserede pantebrev.

Til nr. 2 (§ 488, stk. 2)

Det foreslås, at der ved fremsættelsen af anmodning om tvangsfuldbyrdelse i henhold til et registreret digitalt pantebrev ikke fortsat stilles krav om indlevering af originalt pantebrev. Det er tilstrækkeligt, at anmodningen indeholder en entydig henvisning til dokumentet i skibsregistret.

Til nr. 3 (§ 510, stk. 1)

Bestemmelsen, som er en konsekvensændring af skibsregistreringsreglernes overførsel til søloven, er en videreførelse af de gældende regler, hvorefter der ikke uden samtykke fra skyldneren og andre, der har rettigheder over et registreret skib, kan foretages særskilt udlæg i skibets tilbehør. Bestemmelsen omfatter alene det tilbehør, der er nævnt i sølovens § 47, stk. 1-3. Adgangen til at foretage særskilt udlæg i fiskerirettigheder er reguleret i stk. 4.

Til nr. 4 (§ 510, stk. 4)

Efter bestemmelsen finder reglerne i stk. 1 og 2 tilsvarende anvendelse på en fiskerirettighed, der omfattes af en rettighed over et registreret skib. Dette medfører, at der alene kan foretages særskilt udlæg i en

sådan fiskerirettighed, hvis der opnås samtykke hertil fra skyldneren (skibsejeren) og de skibsrettighedshavere, hvis ret efter sølovens § 47, stk. 4, omfatter fiskerirettigheden. En person, der inden lovens ikrafttræden gyldigt har fået særskilt pant i en fiskerirettighed, kan efter stk. 4, jf. stk. 2, foretage udlæg i denne, forudsat at ingen bedre stillede rettigheder er til hinder herfor.

Stk. 4 er ikke til hinder for, at der uden samtykke fra de nævnte rettighedshavere foretages udlæg i registreret skib inklusiv tilhørende fiskerirettigheder, jf. herved retsplejelovens § 518. Reglen er heller ikke til hinder for, at der foretages særskilt udlæg i en fiskerirettighed, der ikke omfattes af rettighederne i et skib, eksempelvis i disponibel kapacitet erhvervet af en person, der ikke ejer noget skib.

Til nr. 5 (§ 518, stk. 3)

Bestemmelsen er en videreførelse af de gældende regler, hvorefter udlæg i et registreret skib omfatter skibets tilbehør, medmindre andet fremgår af fogedrettens optegnelser. Det følger af sølovens § 47, stk. 4, at et udlæg i et registreret skib omfatter de fiskerirettigheder, der hører til skibet. Udlæg foretaget inden denne lovs ikrafttræden omfatter dog ikke de nævnte fiskerirettigheder.

Til § 4

Tinglysningsafgiftsloven

Til nr. 1 (§ 12, stk. 1)

Forslaget om ændring af tinglysningsafgiftslovens § 12, stk. 1, medfører, at registrering af underpant i digitale ejerpantebreve bliver afgiftsfri. Forslaget skal ses i sammenhæng med dematerialiseringen af pantebreve. I tiden efter dematerialiseringen vil der ikke længere kunne foretages rådighedsberøvelse, og ejerpantebreve vil derfor ikke længere kunne håndpant sættes. Efter den foreslåede indførelse af § 28 a i søloven vil rettigheder i ejerpantebreve derimod kunne stiftes ved underpant, hvor sikringsakten vil være registrering. Forholdet bliver således automatisk omfattet af tinglysningsafgiftslovens § 12, stk. 1, og registreringen vil normalt udløse afgift. Det er ikke hensigten, at de foreslåede ændringer som følge af indførelsen af digital skibsregistrering skal medføre en yderligere afgift. Derfor foreslås det, at disse registreringer bliver afgiftsfrie.

Til § 5

Til stk. 1

Økonomi- og erhvervsministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden og kan bestemme, at dele af loven træder i kraft på et senere tidspunkt. Bestemmelserne om pantsætning af fiskerirettigheder træder dog i kraft dagen efter kundgørelsen i Lovtidende. Ved den trinvise ikraftsættelse vil de bestemmelser vedrørende skibsregistrering af digitale negotiable pantebreve, som først får praktisk betydning, når Søfartsstyrelsen har bestemt, at sådanne pantebreve skal udstedes i digital form, kunne sættes i kraft, når der er et reelt behov for reglerne.

Til stk. 2

Baggrunden for den hurtigere ikrafttræden af de nye bestemmelser om pantsætning af fiskerirettigheder mv. er et ønske om at begrænse antallet af tilfælde, hvor der registreres pant i fiskerirettigheder såvel i skibsregisteret som i Personbogen.

Til stk. 3

Efter stk. 3, 1. pkt., finder de nye bestemmelser om pantsætning af fiskerirettigheder mv. alene anvendelse på panterettigheder og andre begrænsede rettigheder over skibe, hvis rettigheden er stiftet efter disse bestemmelsers ikrafttræden. Begrebet ”begrænset rettighed” anvendes her i modsætning til fuld ejendomsret over skibet. En rettighed over et skib, der er stiftet efter disse bestemmelsers ikrafttræden, f.eks. en panteret, omfatter således de fiskerirettigheder, der er nævnt i sølovens § 47, stk. 8, uanset hvornår ejeren måtte have fået tildelt eller erhvervet fiskerirettigheden. En skibspanteret stiftet efter disse bestemmelsers ikrafttræden omfatter både fiskerirettigheder, som ejeren har fået tildelt eller erhvervet inden bestemmelsernes ikrafttræden, og fiskerirettigheder, som ejeren måtte få tildelt eller erhverve efter deres ikrafttræden.

Når disse bestemmelser er trådt i kraft, vil fiskeren ikke længere kunne pantsætte eller stifte andre rettigheder i de til skibet knyttede kvoter mv. særskilt, men alene i forbindelse med en samtidig pantsætning af skibet. Dette er teknisk gennemført ved, at overgangsbestemmelserne i stk. 2 alene omfatter ”panterettigheder og andre begrænsede rettigheder” over et skib, hvilket skal ses i modsætning til ejendomsretten til skibet. Der vil som udgangspunkt heller ikke efter disse bestemmelsers ikrafttræden kunne foretages særskilt udlæg i kvoterne mv.

Skibsejeren kan, efter at de nye bestemmelser om pantsætning af fiskerirettigheder er trådt i kraft, pantsætte skibet inklusiv fiskerirettigheder. En sådan panteret vil for så vidt angår fiskerirettighederne gå forud for panterrettigheder i skibet, stiftet inden disse bestemmelser ikrafttræden, da sidstnævnte panterrettigheder ikke omfatter fiskerirettighederne, jf. nedenfor. Eventuelle særskilte rettigheder, der er registreret i Personbogen, vil ligeledes fortsat skulle respekteres.

Loven hindrer således ikke ejeren i at udnytte den værdi, der ligger i at kunne give en ny långiver sikkerhed i fiskerirettighederne uden respekt af panterrettigheder i skibet, stiftet inden de nye bestemmelser om pantsætning af fiskerirettigheder trådte i kraft. Loven medfører alene, at det må ske ved pantsætning af fiskerirettighederne sammen med skibet. Dette er i øvrigt afgiftsmæssigt billigere end den hidtidige særskilte pantsætning ved tinglysning i Personbogen.

En rettighed (bortset fra skibsejerens ejendomsret), der er stiftet før disse bestemmelser ikrafttræden, omfatter ikke fiskerirettigheder i medfør af sølovens bestemmelser. Afgørende for, om en rettighed over et skib bliver omfattet af de nye regler og dermed automatisk griber de til skibet knyttede fiskerirettigheder, er, om den pågældende rettighed er stiftet efter disse bestemmelser ikrafttræden. Dette gælder, uanset om fiskerirettigheden er tildelt eller erhvervet af skibsejeren efter bestemmelse ikrafttræden. En panteret, der er stiftet, dvs. aftalt, inden de nye bestemmelser om pantsætning af fiskerirettigheder trådte i kraft, omfattes ikke af de nye rettigheder i medfør af loven, selv om rettigheden over skibet først registreres i skibsregistret efter reglernes ikrafttræden. Det afgørende er, hvornår rettigheden er stiftet, og ikke, hvornår sikringsakten måtte blive gennemført.

Det følger heraf, at hvis det i et pantebrev, som er oprettet, inden de nye bestemmelser om pantsætning af fiskerirettigheder er trådt i kraft, er vedtaget, at det omfatter fiskerirettigheder, må pantebrevet for så vidt angår pant i fiskerirettigheder afvises fra skibsregistret. Dette gælder, uanset om pantebrevet anmeldes til registrering, efter at de nye bestemmelser er trådt i kraft. Hvis der herefter ønskes pant i fiskerirettigheder sammen med skibet, må dette ske ved, at debitor underskriver en tilføjelse til pantebrevet, som anmeldes til registrering i skibsregistret.

Der er ikke ved loven taget stilling til, om en skibs-panteret, stiftet inden de nye bestemmelser ikrafttræden, vil kunne omfatte en eller flere typer fiskerirettigheder ud fra ulovbestemte panterretlige principper.

Det forhold, at loven ikke omfatter en panteret, der er stiftet før de nye bestemmelser ikrafttræden, medfører endvidere, at panthavers samtykke ikke er nødvendigt ved afhændelse af en fiskerirettighed i medfør af § 47, stk. 6, så længe der ikke er foretaget en ændring af panteforholdet i form af en tillægserklæring om pant i fiskerirettigheder.

Efter at de nye bestemmelser er trådt i kraft, kan pantsætter og panthaver gyldigt vedtage, at en skibs-panteret stiftet inden reglernes ikrafttræden fremover skal omfatte fiskerirettigheder. Et sådant tillæg til pantebrevet omfattes af sølovens § 47, stk. 4, og kan følgelig registreres i skibsregistret. Omprioriterer pantsætter skibet efter de nye reglers ikrafttræden, vil det nye pantebrev automatisk, dvs. uden at det udtrykkeligt behøver at fremgå af pantebrevet, omfatte fiskerirettigheder i medfør af sølovens § 47, stk. 4.

Det følger af ovenstående, at hvis der holdes tvangsauktion over et skib, der er behæftet med såvel panterrettigheder stiftet før de nye bestemmelser ikrafttræden (og som ikke senere er blevet udvidet til at omfatte fiskerirettigheder), som panterrettigheder stiftet efter disses ikrafttræden, må der foretages alternativt opråb, som følge af, at kun sidstnævnte panterrettigheder omfatter de i sølovens § 47, stk. 8, nævnte fiskerirettigheder. Også det forhold, at der kan være et gyldigt stiftet løsørepan, kan medføre, at der skal foretages alternative opråb, hvis skibet senere er blevet pantsat, eller der er foretaget et udlæg, som omfatter både skibet og de dertil knyttede fiskerirettigheder.

Uensartet behæftelse af henholdsvis skib og fiskerirettigheder vil også kunne opstå, selv om alle de panterrettigheder i skibet, der er stiftet før de nye reglers ikrafttræden, efter reglernes ikrafttræden er blevet udvidet til at omfatte fiskerirettigheder. Eksempelvis kan 2. prioritetspanteretten i skibet være udvidet til at omfatte fiskerirettighederne i skibet før 1. prioritetspanteretten i skibet, hvorved 2. prioritetspanthaveren i skibet har 1. prioritetspanteret i fiskerirettighederne, mens 1. prioritetspanthaveren i skibet har 2. prioritet i fiskerirettighederne. I et sådant tilfælde vil 1. prioritetspanthaveren i skibet ved registreringen af dennes udvidelse af panteretten have fået anmærkning om 2. prioritetspantebrevet i skibet som følge af, at der forinden er sket registrering af udvidelsen af sidstnævnte panteret. Dette følger af det almindelige skibsregistreringsmæssige princip om, at et dokument, som udgangspunkt får prioritetsstilling efter det tidspunkt, hvor det er anmeldt til registrering.

Stk. 3 medfører, at sølovens § 56, som den er affattet ved denne lov, alene finder anvendelse på søpante-

rettigheder stiftet efter lovens ikrafttræden. Søpantrettigheder stiftet inden lovens ikrafttræden er undergivet de hidtil gældende regler.

Til stk. 4

Efter stk. 4, 1. pkt., finder sølovens § 47, stk. 5, alene anvendelse på en særskilt rettighed over en fiskerirettighed, hvis den særskilte rettighed er stiftet eller forbeholdt efter bestemmelsens ikrafttræden. Det følger heraf, at hvis der inden dens ikrafttræden gyldigt er stiftet eller forbeholdt en sådan særskilt rettighed, eksempelvis en tinglyst panteret i en kvoteandel, fortaber denne særskilte rettighed ikke sin gyldighed af, at skibet pantsættes efter de nye reglers ikrafttræden. I et sådant tilfælde vil panteretten i skibet alene have 2. prioritet i kvoteandelen.

På tilsvarende vis må en person, der, efter at de nye bestemmelser er trådt i kraft, erhverver et skib inklusiv fiskerirettigheder, respektere en særskilt panteret i en fiskerirettighed, der er gyldigt stiftet og tinglyst, før bestemmelserne trådte i kraft.

Stk. 4 udelukker ikke, at en særskilt rettighed, stiftet før de nye bestemmelser om pantsætning af fiskerirettigheder trådte i kraft, bortfalder efter andre regler. Det er således ikke ved loven taget stilling til, om en panteret i disponibel kapacitet, der er tinglyst før de nye reglers ikrafttræden, bortfalder efter almindelige panteretlige regler, hvis kapaciteten anvendes.

Ved registrering af en rettighed over et registreret skib, der på tidspunktet for de nye bestemmelser om pantsætning af fiskerirettigheders ikrafttræden var registreret som fiskeskib, vil skibsregistret give anmærkning for at advare om, at der muligvis kan være stiftet eller forbeholdt gyldige særskilte rettigheder over de til skibet hørende fiskerirettigheder. Bestem-

melserne herom findes i bekendtgørelse nr. 41 af 22. januar 1999 om skibsregistrering.

Denne praksis vil blive fulgt i nogle år, efter at de nye bestemmelser er trådt i kraft, hvor der er en betydelig risiko for, at der kan eksistere ældre rettigheder, der fortsat bevarer deres gyldighed.

Til stk. 5

Efter stk. 5 har loven alene virkning for forhyringer indgået, efter at § 451, stk. 4, er trådt i kraft.

Til stk. 6

Efter stk. 6 finder retsplejelovens § 510, stk. 4, alene anvendelse på retsforfølgning foretaget efter lovens ikrafttræden. Loven medfører således ikke, at en retsforfølgning, der inden de nye bestemmelsers ikrafttræden gyldigt måtte være foretaget i en fiskerirettighed, fortaber sin gyldighed. En sådan retsforfølgning bortfalder heller ikke, hvis skibet efter reglernes ikrafttræden pantsættes sammen med fiskerirettighederne, jf. stk. 3. Det følger endvidere af stk. 6, at retsplejelovens § 518, stk. 3, som affattet ved denne lovs § 2, nr. 5, alene finder anvendelse på retsforfølgning foretaget efter bestemmelsens ikrafttræden. Et udlæg i et skib, foretaget inden denne bestemmels ikrafttræden, omfatter således ikke fiskerirettigheder.

Til § 6

Loven gælder ikke for Grønland og Færøerne, men vil kunne sættes i kraft for Grønland med de ændringer, der følger af de særlige grønlandske forhold. Skibsregistrering er færøsk særanliggende. Det er derfor alene bestemmelsen i § 1, nr. 24 om bjærgeløn, som kan sættes i kraft for Færøerne.

Lovforslaget sammenholdt med gældende ret

Gældende formulering

§ 5. Danske skibe skal have hjemsted i en havn i riget. Navn og hjemsted skal angives på skibet.

§ 9. ...

Kapitel 2

Registrering i skibsregistret

Registrering af skibe og skibe under bygning

§ 10...

§ 27 ...

Rettighedsregistrering

§ 28.

Lovforslaget

I Søloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 538 af 15. juni 2004, som ændret ved lov nr. 599 af 24. juni 2005, foretages følgende ændringer:

§ 5, stk. 1, affattes således:

»§ 5. Danske skibe skal have hjemsted i riget. For fiskeskibe skal hjemstedet være en havn, for andre skibe kan hjemstedet være enten en havn eller en by.«

Overskriften i kapitel 2 ændres til:

»Matrikulering«.

Overskriften til §§ 28 – 38 ophæves og i stedet indsættes:

»Kapitel 2 A Rettighedsregistrering

§ 27 a. I skibsregistret registreres ejerrettigheder, panterrettigheder og andre begrænsede rettigheder over de i skibsregistret indførte skibe samt underpantsætning af digitale ejerpantebreve med pant i sådanne skibe. Søfartsstyrelsens øvrige registreringer vedrørende skibe er ikke omfattet af bestemmelserne i kapitel 2 A – 2 C og kapitel 2 E.

Stk. 2. Anmeldelse af de i stk. 1 nævnte rettigheder kan ske på de af Søfartsstyrelsen udarbejdede papirblanketter, eller digitalt, med digital signatur, jf. dog § 46 a, stk. 1, og § 46 b, stk. 1. Negotiable pantebreve, der giver pant i skibe, kan ikke anmeldes i digital form, før Søfartsstyrelsen har fastsat regler herom, jf. § 46 a, stk. 1.«

Efter § 28 indsættes:

»§ 28 a. Underpant i digitale ejerpantebreve skal registreres for at opnå beskyttelse mod aftaler, der indgås om pantebrevet, og mod aftaler om eller retsafølgning mod skibet i medfør af § 28, stk. 1.

Gældende formulering

Lovforslaget

Stk. 2. Underpant efter stk. 1 og aftale eller retsforfølgning efter § 28, stk. 1, der skal kunne fortrænge en ikke-registreret ret i et ejerpantebrev eller inden for et ejerpantebrevs ramme, skal selv være registreret og erhververen ifølge aftalen være i god tro.

Stk. 3. En panthaver med registreret underpant i et digitalt ejerpantebrev kan i god tro med sikkerhed i ejerpantebrevet og med prioritet forud for senere registrerede panterettigheder i eller inden for rammen af ejerpantebrevet og retsforfølgning udvide det sikrede gældsforhold indtil det tidspunkt, hvor meddelelse om de efterstående rettigheder er kommet frem til panthaveren.

Stk. 4. Overdragelse eller anden overførsel af rettigheder, som nævnt i stk. 1, skal registreres for at få gyldighed mod aftaler, der indgås om pantebrevet, og mod retsforfølgning.«

§ 29. ...

Stk. 2. Når et pantebrev, som er omsætningspapir, er registreret, behøver overdragelse af pantebrevet ingen registrering.

§ 31. Til registrering af arrest, udlæg, dom eller anden offentlig retshandling, der angår et skib, kræves, at anmelderen fremlægger erklæring fra den myndighed, som har foretaget handlingen, eller en udskrift af dens bøger, og handlingen skal angå den, der ifølge registret er beføjet til at råde over skibet.

§ 29, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Når et pantebrev er registreret, behøver overdragelse af pantebrevet ingen registrering, medmindre pantebrevet er udstedt i digital form, jf. § 46 a og § 46 b.«

I § 31, stk. 1, indsættes efter »et skib«: »eller et ejerpantebrev med pant i et skib,« og efter »skibet«: », jf. dog stk. 2 og 3.«

I § 31 indsættes som *stk. 2 og 3.*

»Stk. 2. Ved udlæg, bortset fra udlæg på grundlag af pantebrev med pant i det udlagte, og attest i skib og i tilfælde af et skibs salg eller overtagelse ved endelig tvangsauktion skal fageden snarest muligt foranledige meddelelse herom registreret i skibsregistret. I tilfælde af konkurs og behandling af dødsbo ved bobestyrer skal skifteretten foranledige meddelelse herom registreret i skibsregistret, når kurator eller bobestyrer meddeler skifteretten, at boet omfatter et registreret skib.

Stk. 3. Søfartsstyrelsen kan efter forhandling med Justitsministeriet bestemme, at meddelelse om andre afgørelser, der træffes af en domstol, skal anmeldes til registrering af denne.«

Gældende formulering

§ 34. Såfremt et dokument ikke opfylder de i §§ 29-33 fastsatte betingelser for registrering, skal det afvises.

Stk. 2. Hvis der foreligger en mangel, som skønnes at kunne afhjælpes, kan skibsregistrator dog fastsætte en frist for tilvejebringelse af de fornødne bevisligheder for, at registrering kan foretages, således at afvisning først finder sted, når bevislighederne ikke foreligger inden udløbet af denne frist.

Stk. 3. Har et dokument ikke angivet den berettigedes prioritetsstilling eller angivet denne på en mod registret stridende måde, eller er der mindre uoverensstemmelser mellem dokumentets indhold og de forelagte bevisligheder, meddeles der dokumentet anmærkning herom, og anmærkningens indhold indføres i registret.

§ 35. ...

Stk. 2. Til udsløttelse af pantebrev, som er omsætningspapirer, kræves fremlæggelse af pantebrevet i kvitteret stand, bevis for mortifikation eller ophør ifølge retsbeslutning. Pantebrev til statskassen og de af staten etablerede låneinstitutioner kan dog efter bestemmelse af skibsregistrator udsløttes mod kvittering af den ifølge skibsregistrator berettigede.

§ 36. Hvor intet andet er bestemt, regnes registreringens retsvirkninger fra den dag, da dokumentet er anmeldt til skibsregistrator.

Lovforslaget

I § 34, stk. 1, indsættes som 2. pkt.: »Et dokument skal endvidere afvises, hvis det ikke opfylder de krav, der er fastsat i medfør af §§ 46 a – 46 d.«

I § 34 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Søfartsstyrelsen kan udsætte en registrering, såfremt der er mistanke om, at et dokument er falsk, eller ikke hidrører fra en ifølge registret berettiget, eller det i øvrigt skønnes, at der er behov for yderligere dokumentation.«

Stk. 2 og 3 bliver herefter stk. 3 og 4.

§ 35, stk. 2, 2. pkt., affattes således:

»Pantebrev, som er udstedt i digital form, og pantebrev til statskassen og de af staten etablerede låneinstitutioner kan dog udsløttes mod kvittering fra den, der er berettiget ifølge skibsregistret.«

I § 36 indsættes efter stk. 1, som nyt stykke:

»Stk. 2. Søfartsstyrelsen kan fastsætte regler om fastsættelse af anmeldelsestidspunktet på klokkeslæt. Søfartsstyrelsen kan dog fastsætte regler om anmeldelsestidspunktet, der afviger herfra, for dokumenter, som modtages i papirform.«

Stk. 2 og 3 bliver herefter stk. 3 og 4.

Gældende formulering

Stk. 2. Dokumenter, der anmeldes samme dag, betragtes ved registreringen som anmeldt samtidigt. Medfører dette uklarhed i adkomstforholdet, registreres dokumenterne, men udslettes på ny, såfremt anmelderen ikke inden en af skibsregistrator fastsat frist har tilvejebragt klarhed i adkomstforholdet.

Stk. 3. ...

 Lovforslaget

§ 36, stk. 2, der bliver *stk. 3*, affattes således:

»*Stk. 3.* Dokumenter, der anmeldes på samme tidspunkt, betragtes ved registreringen som lige-stillet. Uanset dette medfører uklarhed i adkomstforholdet, registreres dokumenterne, men udslettes på ny, såfremt anmelderne ikke inden en af skibsregistret fastsat frist har tilvejebragt klarhed i adkomstforholdet.«

Efter § 36 indsættes:

»§ 36 a. Betaling af renter og afdrag på registrerede negotiable pantebrev i digital form eller leje, andre ydelser, opsigelser og lignende handlinger, der har hjemmel i et registreret digitalt dokument, kan, når de foretages i god tro, gyldigt ske til den, der ifølge skibsregistret er beføjet til at modtage nævnte ydelser, opsigelser og lignende.

Stk. 2. Når et registreret, negotiabelt pantebrev, som er i digital form, er overdraget til eje eller pant, kan en skyldner i god tro med frigørende virkning betale forfaldne renter til overdrageren. Det samme gælder om afdrag, som efter det registrerede pantebrev skal betales til bestemt angivne tidspunkter.

§ 36 b. Skyldneren ifølge et registreret, negotiabelt pantebrev i digital form eller en registreret underpantsætning i et digitalt ejerpantebrev er kun forpligtet til at betale gælden mod aflysning af pantebrevet eller underpantsætningen.

§ 36 c. Betaler skyldneren ifølge et registreret, negotiabelt pantebrev, som er i digital form, afdrag før forfaldstid, herunder ekstraordinære afdrag, kan skyldneren kræve pantebrevet nedlyst hermed. Betaler skyldneren efter forfaldstid afdrag, der efter det digitale pantebrev skal erlægges til bestemt angivne tidspunkter, kan skyldneren kun forlange særskilt kvittering.

Stk. 2. Er skyldforholdet ophørt, kan skyldneren forlange pantebrevet aflyst. Er skyldforholdet ændret ved aftale, modregningserklæring, dom eller opsigelse, kan skyldneren forlange dette registreret.«

I § 37 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

§ 37. Når et dokument er indført i skibsregistret, kan ingen indsigelse fremsættes mod dets gyldighed over for en godtroende erhverver ifølge registreret aftale. Det samme gælder over for en erhverver ifølge transport af et pantebrev, som er omsætningspapir.

Bilag til f. t. 1. vedr. søloven og forskellige andre love

Gældende formulering

Lovforslaget

Stk. 2. Dog bevares over for en sådan godtroende erhverver den indsigelse, at dokumentet er falsk eller forfalsket, eller at dets udstedelse retsstridigt er fremkaldt ved personlig vold eller trussel om øjeblikkelig anvendelse af sådan, eller at udstederen af dokumentet var umyndig ved udstedelsen.

Stk. 3. Reglerne i stk. 1 og 2 finder ikke anvendelse med hensyn til rettigheder, der er overført fra udenlandske registre i medfør af reglen i § 15, stk. 3.

»Stk. 3. Ved overdragelse af et registreret, negotiabelt pantebrev i digital form til eje eller pant gælder endvidere reglerne i § 37 a og § 37 b.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

. I § 37, stk. 3, som bliver *stk. 4*, ændres »stk. 1 og 2« til: »stk. 1 – 3«.

Efter § 37 indsættes:

»§ 37 a. Når et registreret, negotiabelt pantebrev, som er i digital form, er overdraget til eje eller pant af den ifølge skibsregistret berettigede, og erhververen i god tro har fået registreret overdragelsen, kan han ikke mødes med nogen af de i gældsbrevslovens § 15, stk. 1, omfattede indsigelser fra skyldneren.

Stk. 2. Skyldneren bevarer selv over for en godtroende erhverver sine indsigelser efter gældsbrevslovens § 16. Det samme gælder for skyldnerens indsigelser efter gældsbrevslovens § 17.

§ 37 b. Når et registreret, negotiabelt pantebrev, som er i digital form, er overdraget til eje eller pant af den ifølge skibsregistret berettigede, og erhververen i god tro har fået registreret sin ret, hindrer det ikke erhververens ret, at den, der var berettiget ifølge skibsregistret, var umyndig eller manglede ret til at råde over pantebrevet.

§ 37 c. Over for den, som har fået registreret en overdragelse af et negotiabelt pantebrev, som er i digital form, til eje eller pant, kan skyldneren kun kræve modregning med fordringer på overdrageren, hvis erhververen vidste, at skyldneren havde en fordring, der kunne benyttes til modregning, og at han ville lide tab ved overdragelsen, hvis den afskar modregning.

Stk. 2. Adgangen til at modregne fordringer, der udspringer af samme retsforhold som pantebrevsfordringen, bevares dog trods overdragelsen, medmindre andet følger af reglerne om indsigelser fra dette forhold.«

Gældende formulering

§ 38. ...

Registreringens foretagelse

§ 39. Erhvervsministeren udpeger skibsregistrator, der forestår førelsen af skibsregistret. Skibsregistrator skal opfylde de almindelige betingelser for at være byretsdommer.

Stk. 2. Søfartsstyrelsen fungerer som sekretariat for skibsregistrator.

Stk. 3. Registreringen sker ved indførelse i et for hele landet fælles skibsregister. Erhvervsministeren fastsætter nærmere regler om registrerings indretning og førelse, herunder også om indføring af dokumenter modtaget via telefax eller ved elektronisk overførsel i dagbogen.

Stk. 4. Erhvervsministeren træffer bestemmelse om inddeling af landet i havnekendingsnummerdistrikter.

Lovforslaget

Efter § 38 indsættes som ny kapiteloverskrift:

»Kapitel 2 B

Registreringens foretagelse, autorisation og fuldmagter«

Efter § 39 indsættes:

»§ 39 a. Anmeldere, der er autoriseret efter § 39 b, kan udstede og anmelde dokumenter forsynet med anmelderens digitale signatur vedrørende rettigheder i skibe til skibsregistret. Søfartsstyrelsen kan dog begrænse autorisationens omfang til enkelte typer af dokumenter eller ekspeditioner mv.

Stk. 2. Anmelderen skal kontrollere, at det digitale dokument hidrører fra den, der ifølge skibsregistret er berettiget til at råde over den pågældende ret, eller er udstedt med hans samtykke, og at han har forpligtet sig som anført i det digitale dokument. Det skal af anmeldelsen fremgå, at anmelderen har foretaget denne kontrol.

Stk. 3. Lider nogen tab som følge af anmelderens virksomhed som anmelder, har skadelidte ret til erstatning fra anmelderen efter dansk rets almindelige regler.

Stk. 4. Erstatning for tab, som staten har betalt i medfør af § 46, kan kræves erstattet af anmelderen, hvis dokumentet, der giver anledning til tabet, er anmeldt af anmelderen i henhold til stk. 1.

Stk. 5. Søfartsstyrelsen kan fastsætte regler om, at skibsregistret i forbindelse med registrering i henhold til stk. 1, skal sende meddelelse til den, der ifølge registret er berettiget til at disponere over den pågældende rettighed.

*Gældende formulering**Lovforslaget*

§ 39 b. Autorisation som anmelder meddeles af Søfartsstyrelsen.

Stk. 2. Autorisation kan meddeles til:

1. virksomheder, der i henhold til § 7 i lov om finansiel virksomhed har tilladelse som pengeinstitut,
2. personer, der i henhold til § 119 i retsplejeloven er beskikket som advokat.

Stk. 3. Autorisation som anmelder kan endvidere meddeles til personer og virksomheder, der her i landet udøver aktiviteter af den i stk. 2 omhandlede art i henhold til EF-traktatens regler om fri etableringsret og fri udveksling af tjenesteydelser.

Stk. 4. Den, der ansøger om autorisation som anmelder, skal gøre det antageligt, at den pågældende vil kunne udøve virksomheden forsvarligt.

Stk. 5. Ansøgeren skal endvidere stille betryggende sikkerhed for pengekrav, som måtte opstå som følge af dennes virksomhed som anmelder, jf. § 39 a, stk. 3 og 4. Søfartsstyrelsen kan bestemme, at en ansøger opfylder kravet om sikkerhedsstillelse ved at opfylde krav, der stilles i anden lovgivning.

Stk. 6. Søfartsstyrelsen fastsætter nærmere regler om udformning og indhold af ansøgninger om autorisation som anmelder og om betingelserne for at opnå autorisation, om sikkerhedsstillelsens størrelse, art og tidsmæssige udstrækning, og om hvilke vilkår der kan knyttes til en autorisation.

Stk. 7. Autorisation som anmelder kan meddeles til andre personer end de i stk. 2 og 3 nævnte, som opfylder betingelserne i stk. 4 og 5, og som

- 1) ikke er umyndige, under værgemål efter værgemålslovens § 5 eller under samværgemål efter værgemålslovens § 7,
- 2) ikke har anmeldt betalingsstandsning eller er under konkurs,
- 3) ikke har betydelig forfalden gæld til det offentlige, hvorved forstås gæld i størrelsesordenen 50.000 og derover, og
- 4) ikke er dømt for strafbart forhold, der begrundes en nærliggende fare for misbrug af stillingen som autoriseret anmelder.

*Gældende formulering**Lovforslaget*

Stk. 8. Autorisation som anmelder kan ud over de tilfælde, der er nævnt i stk. 2 og 3, meddeles til aktieselskaber og anpartsselskaber, som er registreret i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, og som opfylder betingelserne i stk. 4 og 5. Det er endvidere en betingelse for meddelelse af autorisation, at direktørerne og flertallet af bestyrelsesmedlemmerne opfylder betingelserne i stk. 7, nr. 1, og at direktørerne og alle bestyrelsesmedlemmerne opfylder betingelserne i stk. 7, nr. 2-4. Der kan under samme betingelser meddeles autorisation til andre selskaber, foreninger, fonde og lignende, der er hjemmehørende her i landet.

Stk. 9. Indtræder der nye medlemmer i direktionen eller bestyrelsen, skal selskabet mv. inden 14 dage anmelde dette til skibsregistret, der herefter afgør, om autorisationen kan opretholdes.

Stk. 10. Autorisation kan kun meddeles, hvis personer med bestemmende indflydelse over selskabet m.v. opfylder betingelserne i stk. 7, nr. 4.

§ 39 c. En autorisation kan tilbagekaldes, hvis anmelderen gør sig skyldig i grov eller gentagen overtrædelse af vilkår for autorisationen eller af loven eller forskrifter udstedt i medfør af loven. Det samme gælder, hvis der er særlig grund til at antage, at anmelderen ikke vil udøve virksomheden på forsvarlig måde.

Stk. 2. En autorisation skal tilbagekaldes, hvis autorisationsindehaveren ikke opfylder det i § 39 b, stk. 2, nævnte vilkår om tilladelse eller beskikkelse, hvis det i § 39 b, stk. 3, nævnte grundlag for autorisationen bortfalder, eller hvis autorisationsindehaveren ikke opfylder det i § 39 b, stk. 5, nævnte vilkår om sikkerhedsstillelse.

Stk. 3. En autorisation bortfalder, hvis anmelderen dør, kommer under værgemål efter værgemålslovens § 5 eller under samværgemål efter værgemålslovens § 7, har anmeldt betalingsstandsning eller er under konkurs.

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 39 d. Den, der er berettiget til at råde over eller erklære sig om en ret over et bestemt skib, kan efter reglerne i stk. 2 samt de regler, der fastsættes i medfør af stk. 3, give en anden person fuldmagt til at udstede og anmelde dokumenter vedrørende den pågældende ret til registrering, herunder afgive erklæringer vedrørende skibet. Fuldmagten skal indsendes til skibsregistret elektronisk eller på papir. Fuldmagten kan indsendes, inden den pågældende er berettiget til at råde.

Stk. 2. Er fuldmagten ikke registreret inden modtagelsen af et dokument, der anmeldes til registrering på grundlag af fuldmagten, giver skibsregistret fuldmagtshaver en frist på 7 dage til indsendelse af fuldmagten.

Stk. 3. Søfartsstyrelsen kan fastsætte regler om udformningen og indholdet af fuldmagter, der skal indsendes til skibsregistret, herunder at fuldmagten skal indeholde oplysning om person- eller virksomhedsnummer for fuldmagtsgiver og fuldmagtshaver, og at papirfuldmagter skal være oprettet således, at de kan aflæses maskinelt, samt om en længste gyldighedsperiode for fuldmagter. Søfartsstyrelsen kan endvidere fastsætte regler om skibsregistrets adgang til på begæring at forlænge fristen i stk. 2 og om, at skibsregistret i forbindelse med registrering efter stk. 1 skal sende meddelelse til den, der ifølge registret er berettiget til at disponere over den pågældende rettighed.«

§ 40. Erhvervsministeren kan fastsætte regler om gebyrer for brugen af registrets edb-system samt opkræve gebyr for rykkerskrivelser m.v. ved for sen betaling af gebyrer.

Præklusion m.v.

§ 41. ...

§ 42. ...

Retsmidler

§ 43. ...

Efter § 40 indsættes som ny kapiteloverskrift:

»Kapitel 2 C

Præklusion, retsmidler m.v.«

Overskriften til §§ 43-44 udgår.

Gældende formulering

§ 45. Hvis et dokument er blevet urigtigt gengivet i skibsregistret eller skibsmappen eller ikke er blevet indført i registret, eller det er indført med en fejlagtig anmeldelsesdato, har den forurettede krav på rettelse og erstatning af statskassen for det lidte tab.

Stk. 2. ...

§ 46. Ud over de i § 45 omhandlede tilfælde ydes der af statskassen erstatning for tab, der er lidt som følge af, at en ret er fortrængt i medfør af § 37, stk. 2, § 41 eller § 42.

Stk. 2. Herudover yder statskassen erstatning for tab, der skyldes forsømmelse, udvist af nogen, der medvirker ved skibsregistreringen.

Lovforslaget

I § 45, stk. 1, ændres »anmeldelsesdato« til: »anmeldelsestidspunkt«.

I § 46 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Er der af statskassen ydet erstatning i medfør af stk. 1, som følge af misbrug af en digital signatur, jf. § 46 c, kan staten gøre regres mod certifikatindehaveren, hvis denne ikke har iagttaget de ved udstedelsen af certifikatet fastsatte sikkerhedskrav. Om regres i andre tilfælde gælder dansk rets almindelige regler.«

Efter § 46 indsættes som nyt kapitel:

»Kapitel 2 D

Digital skibsregistrering

§ 46 a. Søfartsstyrelsen kan fastsætte regler om, at negotiable pantebreve, der giver pant i et skib, skal udstedes i digital form for at kunne registreres i skibsregistret.

Stk. 2. Bestemmelserne i gældslovens kapitel II, bortset fra § 11, stk. 2, finder ikke anvendelse på registrerede, negotiable gældsbreve i digital form med pant i skib, jfr. dog § 37 a.

§ 46 b. Søfartsstyrelsen kan fastsætte regler om, at andre dokumenter end de i § 46 a nævnte, som anmeldes til registrering, samt øvrige dokumenter, som sendes til eller fra skibsregistret, skal være digitale.

Stk. 2. Bestemmelserne i gældslovens kapitel III finder anvendelse på registrerede, digitale gældsbreve, der giver pant i skibe, hvori der er indføjet ordene "ikke til ordre" eller tilsvarende forbehold, samt på registrerede, digitale skadesløsbreve, der giver pant i skibe, jf. dog stk. 3.

*Gældende formulering**Lovforslaget*

Stk. 3. Reglerne i gældslovens § 31, stk. 1-4, finder ikke anvendelse ved overdragelse af registrerede digitale gældsbreve med pant i skib.

§ 46 c. Søfartsstyrelsen kan fastsætte regler om digitale dokumenter, der anvendes i forbindelse med registrering i skibsregistret, herunder at disse skal være i en bestemt struktureret form, og at der skal anvendes bestemte digitale systemer.

§ 46 d. Søfartsstyrelsen kan fastsætte regler om, at dokumenter, som anmeldes til registrering, samt øvrige dokumenter, som sendes digitalt til eller fra skibsregistret, skal være forsynet med digital signatur.

Stk. 2. Søfartsstyrelsen kan efter forhandling med ministeren for videnskab, teknologi og udvikling fastsætte nærmere regler om de tekniske krav til dokumenter og digitale signaturer, herunder krav om, at indehaveren skal underkaste sig særlige vilkår for beskyttelsen af signaturen mv.«

I kapiteloverskriften efter § 46 d ændres »3. kapitel« til

»Kapitel 2 E

Om pant i skibe m.v.«

I § 47 indsættes som *stk. 4-8*:

§. 46...

3. kapitel

Om pant i skibe m.v.

§ 47. En registreret ret over et skib omfatter, når intet andet er aftalt, tillige maskiner, kedler, motorer, radioudstyr, ekkolod, fiskeredskaber, instrumenter og andet tilbehør, der er anskaffet på ejerens bekostning og bestemt til anbringelse i skibet, selv om det midlertidigt er adskilt fra skibet.

Stk. 2. Endvidere omfatter en registreret ret over et skib, som er optaget i skibsbygningsregistret, de til skibet anskaffede materialer, der er individualiseret inden for værftets område og påmærket som vedrørende skibet. Bygges dele af skibet på anden virksomhed i Danmark, og er delene individualiseret i den pågældende virksomhed og påmærket som vedrørende skibet, kan det aftales, at delene er omfattet af den registrerede ret. Aftalen har kun virkning, hvis den er godkendt af værftet, virksomheden og bygheren.

Stk. 3. Særlige rettigheder kan ikke stiftes eller forbeholdes over et skibs bestanddele eller det nævnte tilbehør, bortset fra fiskeredskaber.

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 50 a. ...

Søpanteret og andre rettigheder i skib

§ 51. ...

§ 56. Søpanteret i skibe omfatter tillige skibets tilbehør som bestemt i lov om skibsregistrering.

§ 451.

Stk. 4. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 om bjærgelønnens fordeling kan ikke ved forudgående aftale fraviges til ugunst for skibsfører eller mandskab. Dette gælder dog ikke, hvis de pågældende er forhyret med et fartøj, der driver bjærgningsvirksomhed og er særlig udrustet hertil, eller aftalen er indgået i forbindelse med forhyringen og gælder udførelsen af et bestemt bjærgningsforetagende.

»Stk. 4. En rettighed over et skib, som er registreret i skibsregistret, omfatter uden særlig vedtagelse fiskerirettigheder, der tildeles ejeren i sin egenskab af ejer af skibet eller erhverves af denne til brug for skibet. Dette gælder dog ikke, hvis erhvervelsen er sket i strid med stk. 6.

Stk. 5. Særskilte rettigheder over en fiskerirettighed, der omfattes af en rettighed over et skib, der er registreret i skibsregistret, kan ikke stiftes eller forbeholdes, jf. dog stk. 6 og 7.

Stk. 6. Ejeren af et skib, der er registreret i skibsregistret, kan med samtykke fra samtlige registrerede rettighedshavere afhænde en fiskerirettighed.

Stk. 7. Ejeren af et skib, der er registreret i skibsregistret, kan uden samtykke fra rettighedshaverne i skibet overdrage retten til at udnytte en fiskerirettighed fra overdragelsestidspunktet og indtil kalenderårets udløb. Aftaler om begrænsning af ejerens beføjelser efter 1. pkt. er ikke gyldige.

Stk. 8. Fiskerirettigheder efter stk. 4-7 omfatter kvoteandele af enhver art, ret til årsmængde, havdage og kapacitet samt andre lignende rettigheder, der tilkommer den til enhver tid værende ejer af et skib, der anvendes til erhvervsfiskeri.«

Overskriften efter § 50 a affattes således:

»3. kapitel

Søpanteret og andre rettigheder i skib«

§ 56 affattes således:

»§ 56. Bestemmelsen i § 47, stk. 1, om skibes tilbehør finder tilsvarende anvendelse på søpanteret i skib.«

§ 451, stk. 4, affattes således:

»Stk. 4. Bestemmelserne i stk. 1 og 2, om bjærgelønnens fordeling kan ved forudgående aftale fraviges til ugunst for skibsfører eller mandskab, når aftalen er indgået i forbindelse med forhyringen og gælder udførelsen af et bestemt bjærgningsforetagende. Bestemmelserne i stk. 1 og 2, kan ligeledes fraviges ved forudgående aftale, når de pågældende er forhyret med et fartøj, der er særlig udrustet til eller bliver udrustet til bjærgningsvirksomhed, eller på anden måde er egnet til bjærgning, og dette indgår, eller kan indgå som en del af skibets normale drift.«

Gældende formulering

§ 12. Erhvervsministeren kan fastsætte nærmere regler om:

1) i hvilket omfang bestemmelserne i lov om skibsregistrering skal finde anvendelse på skibe registreret i Dansk Internationalt Skibsregister, 2) ...

§ 478. ...

Stk. 4. I de i stk. 1, nr. 4-7, nævnte tilfælde kan fuldbyrdelse foretages hos enhver, der ved sin underskrift på dokumentet har forpligtet sig som skyldner, selvskyldnerkautionist eller pantsætter.

§ 488. ...

Stk. 2. Ved fremsættelse af anmodning i henhold til § 478, stk. 1, nr. 1-3, skal udskrift af afgørelsen, betalingspåkravet med påtegning, forliget, bevillingen, statsamtets afgørelse eller den godkendte aftale indleveres til fogedretten. Ved fremsættelse af anmodning i henhold til et af de i § 478, stk. 1, nr. 4-7, nævnte dokumenter skal det originale dokument indleveres, medmindre fogedretten anser det for unødvendigt.

Stk. 3. ...

§ 510. Særskilt udlæg kan kun foretages i tilbehør til fast ejendom, skib eller luftfartøj, som omfattes af tinglysningslovens § 37 eller § 38, lov om skibsregistrering § 48 eller lov om registrering af rettigheder over luftfartøjer § 22, med samtykke fra skyldneren og andre, som har rettigheder over tilbehøret. Skyldnerens samtykke kan tilbagekaldes, indtil udlæg er foretaget. Reglen gælder, uanset om tilbehøret pantsat.

Stk. 2. ...

Stk. 3. ...

Lovforslaget

§ 2

I lov om Dansk Internationalt Skibsregister, jf. lovbekendtgørelse nr. 273 af 11. april 1997, som ændret senest ved § 1 i lov nr. 460 af 31. maj 2000, foretages følgende ændringer:

§ 12, nr. 1), affattes således:

»1) i hvilket omfang bestemmelserne i søloven om skibsregistrering samt bestemmelser fastsat i medfør heraf skal finde anvendelse på skibe registreret i Dansk Internationalt Skibsregister.«

§ 3

I lov om rettens pleje, jf. lovbekendtgørelse nr. 910 af 27. september 2005, som ændret senest ved lov nr. 1399 af 21. december 2005, foretages følgende ændringer:

I § 478, stk. 4, indsættes som 2. pkt.:

»I de i stk. 1, nr. 6, nævnte tilfælde kan fuldbyrdelse endvidere foretages hos den, der, som skyldner, selvskyldnerkautionist eller pantsætter, har forpligtet sig ved et digitalt pantebrev, der er eller har været registreret i skibsregistret eller i Dansk Internationalt Skibsregister.«

I § 488, stk. 2, indsættes som 3. pkt.:

»Ved digitale pantebreve, der er eller har været registreret i skibsregistret eller i Dansk Internationalt Skibsregister, skal anmodningen i stedet indeholde en præcis henvisning til dokumentet i skibsregistret eller i Dansk Internationalt Skibsregister.«

I § 510, stk. 1, ændres »lov om skibsregistrering § 48« til: »sølovens § 47, stk. 1-3,«.

Gældende formulering

§ 518.

Stk. 3. Bestemmelsen i stk. 2 finder tilsvarende anvendelse, hvor der i forbindelse med udlæg i et skib eller luftfartøj foretages udlæg i det i § 48 i lov om skibsregistrering eller § 22 i lov om registrering af rettigheder over luftfartøjer nævnte tilbehør eller i de i sidstnævnte lovs § 24 nævnte reservedele.

Stk. 4. ...

§ 12, For registrering af pant i skibe, der ikke er fritidsfartøjer, bortset fra retspant i sådanne skibe, udgør afgiften 1 promille af det pantsikrede beløb. For registrering af pant, bortset fra retspant, i stk. 3, 1. pkt., og stk. 5, 1. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

Lovforslaget

I § 510 indsættes som *stk. 4*:

»*Stk. 4. Stk. 1 og 2 finder tilsvarende anvendelse på en fiskerirettighed, der efter sølovens § 47, stk. 4, omfattes af en rettighed over et registreret skib.*«

I § 518, *stk. 3*, ændres »§ 48 i lov om skibsregistrering« til: »sølovens § 47«.

§ 4

I lov om afgift af tinglysning og registrering af ejer- og panterettigheder mv., jf. lov nr. 382 af 2. juni 1999, som ændret senest ved § 4 i lov nr. 560 af 24. juni 2005, foretages følgende ændring:

I § 12, *stk. 1, 1. pkt. og 2. pkt.*, indsættes efter »retspant«: »og underpant i digitale ejerpantebreve«.

Til lovforslag nr. L 196. Skriftlig fremsættelse (29. marts 2006)

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af søloven og forskellige andre love (Digital skibsregistrering, pant, udlæg m.v. i fiskerirettigheder og fordeling af bjærgeløn og skibes hjemsted)

(Lovforslag nr. L 196).

Formålet med forslaget om digital skibsregistrering er at skabe mulighed for digital, papirløs skibsregistrering i Danmark. Forslaget følger regeringens målsætning om at etablere en digital forvaltning. Digitalisering af skibsregistreringen vil gøre det muligt for skibsregistrets brugerkreds, dvs. især de maritime erhverv, advokater samt finansielle virksomheder at anmelde matrikulære ændringer, såsom ændringer af et skibs navn eller hjemsted, og rettigheder over skibe fx panterrettigheder til registrering via digital kommunikation. En gennemførelse af forslaget vil på sigt blandt andet medføre, at skøder og pantebreve oprettes som rent elektroniske dokumenter. Denne del af lovforslaget vil derfor reducere de administrative byrder for erhvervslivet og samtidig give mulighed for en mere smidig, hurtig og moderne skibsregistrering.

Baggrunden for forslaget om pant i fiskerirettigheder er, at der i fiskerilovgivningen er indført

mulighed for, at ejeren af et fiskeskib direkte kan sælge visse fiskerirettigheder, der er gjort om-sættelige. Som en konsekvens heraf vil disse rettigheder også kunne pantsættes særskilt i personbogen uafhængigt af de panterrettigheder, der måtte være registreret i skibsregistret vedrørende et fiskerfartøj. Sådanne fiskerirettigheder har stor værdi og udgør en væsentlig del af et fiskeskibs indtjeningsevne. Med forslaget vil pant i et fiskefartøj, der er registreret i skibsregistret, automatisk komme til at omfatte fiskerirettigheder, som er tilknyttet det pågældende skib. Derved skabes en billigere og administrativt enklere sikring af fiskerierhvervets långivere.

Ændringen af reglerne om bjærgeløn gør bestemmelsen mere tidssvarende og forbedrer danske skibes konkurrencesituation. Det foreslås, at den mulighed for at indgå en aftale med mand-skabet om afkald på bjærgeløn, der i dag gælder for egentlige bjærgningsfartøjer, også skal gælde for skibe, hvor bjærgningsvirksomhed indgår eller kan indgå som en naturlig del af driften. Hermed bringes bestemmelsen i bedre overensstemmelse med den retspraksis, der er i andre nordiske lande.

Jeg henviser i øvrigt til lovforslaget og de bemærkninger, der ledsager det, og anbefaler forslaget til Folketingets velvillige behandling.